1979
nisan
4 (52)

1 MAYIS 1979, 1 MAYIS ALANINDA KUTLANACAK

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

nisan
4 (52) 1979

içindekiler

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK adına Abdullah Baştürk. Yazı İşleri Müdürü: Yücel Yaman. Adres: Merter Sitesi Topkapı İstanbul. Tel: 75 47 93. Dizgi: DİSK, Compugraphic Servisi. Basım: EM-AŞ, DİSK/Genel-İş Veb Ofset Tesisleri. Kapak ve Karikatür: Tan Oral.

disk'e bağlı sendikalar

1- ASİS 29 84 78
29 26 68
Sümer Sk. Kılıç Ap.9/8
Yenişehir/ANKARA

2- ASTER-İŞ 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mh.
Eski Çiçekçi Sok.No.5/7-2
Galatasaray/İST.

3-BASIN-İŞ 26 30 24-25
Divanyolu.Klodfarer Cd.
No. 12
Cağaloğlu/İSTANBUL

4- BAYSEN 29 09 34
29 37 13
Necatibey Cd.Sezenler Sk
No. 1/10
Yenişehir/ANKARA

5- BANK-SEN 46 41 12
Abide-i Hürriyet cad.
No: 122
Şişli/İSTANBUL

6- DEV MADEN-SEN
29 39 40-29 47 92
Necatibey Cd.Sezenler Sk
Lozan Ap. 2/9
Yenişehir/ANKARA

7- D.SAĞLIK-İŞ 23 20 50
İnebey Mh.Valide Camii
Sk.No. 34/5
Aksaray/İSTANBUL

8- D.TOPRAK-İŞ 18 70 20
Meşrutiyet Cd.Alibey Ap
No. 29/17
Yenişehir/ANKARA

9- D.YAPI-İŞ 75 14 31
Merter Gündoğdu Sk.
No.19/1
İSTANBUL

10- FINDIK-İŞ 19 50
Gazi Cd. 72
GİRESUN

11- GENEL-İŞ 17 54 59
17 52 67
Süleyman Sırrı Sk. 2/4
Sıhhıye/ANKARA

12- GIDA-İŞ 75 15 40
Merter,A.Kutsi Tecer Cd
No. 10/3
Bayrampaşa
İSTANBUL

13- HÜRCAM-İŞ 27 84 02
Divanyolu,Klodfarer Cd.
No. 12/4
Cağaloğlu/İSTANBUL

14- İLERİCİ DERİ-İŞ
28 26 40
Ordu Cd.No.300 K.3
Aksaray/İSTANBUL

15- KERAMİK-İŞ 26 49 28
Divanyolu,Klodfarer Cd.
No.12/3
Cağaloğlu/İSTANBUL

16- LASTİK-İŞ
75 15 65-66
Merter,A.Kutsi Tecer Cd
No. 10/2
Bayrampaşa
İSTANBUL

17-LİMTER-İŞ
Ordu Cd.No.300 K. 3
Laleli/İSTANBUL

18- MADEN-İŞ 60 23 54-55
Barbaros Bul.58/2
Beşiktaş/İSTANBUL

19- NAKLİYAT-İŞ 44 53 84
Tünel,İlkbelediye cad.
Küçük Tünel Ap.No.5/6
Beyoğlu/İSTANBUL

20- OLEYİS 25 54 19
18 85 27
Menekşe Sk. Muslu Ap.
No. 28/14-15
Kızılay/ANKARA

21- SİNE-SEN
Turnacıbaşı Sok. Ressam
Ap. 36/3
Beyoğlu/İSTANBUL

22- SOSYAL-İŞ 29 19 59
29 46 38
Necatibey Cd.Sezenler Sk
Lozan Ap.No2/14
Yenişehir/ANKARA

23- T.PETROL VE KİMYA
SAN.İŞÇİLERİ SEN.
30 08 61
30 04 02
İzmir Cd.Fevzi Çakmak
Sk. No. 17/13
ANKARA

24- T.İ.S 25 56 87
17 13 42
Tuna Cad.İnkilap Sk.
İnkilap Ap.No.5/6-7
Yenişehir/ANKARA

25- TEKGES-İŞ 25 31 93
18 89 99
İzmir Cd.Yaprak Ap.
No.24/11-6
Kızılay/ANKARA

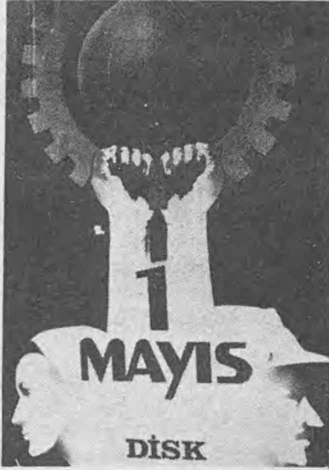
26- TEKSTİL İŞÇİLERİ
SENDİKASI
26 85 90
Babıali Cd.Sıhhıye Ap.
No.19/3
Cağaloğlu/İSTANBUL

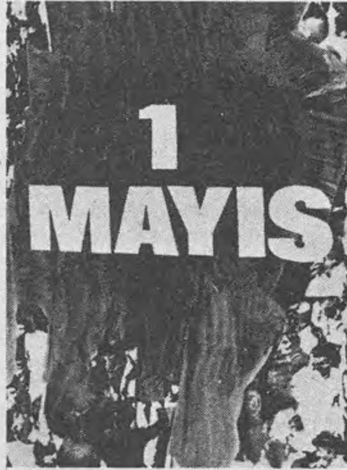
27- TÜMKA-İŞ 75 08 43
Merter,Gündoğdu Sok.
No. 19/3
Bayrampaşa
İSTANBUL

28- YENİ HABER-İŞ
29 71 16
29 63 48
Gazi Mustafa Kemal Bul.
Dağdelen Ap.No.92/2
Maltepe/ANKARA

29- YERALTI MADEN-İŞ
18 68 47
Selanik Cd.No.50/14
Yenisehir/ANKARA

1 MAYIS'TA 1 MAYIS ALANI'NDA!..

EMEKÇİLERDEN FEDAKARLIK KİM İÇİN İSTENMEKTEDİR?

1979 Nisanında işçi sınıfımız ve emekçi halkımız açısından Türkiye'nin genel görünümü şöyledir: Başta tüketim malları olmak üzere bütün malların fiyatlarında önemli yükselişler olmuştur. Buna bağlı olarak, düşük gelirli sosyal kesimlerin yaşamı büyük ölçüde zorlaşmıştır. İşsizlik giderek yaygınlaşmakta, işten çıkarılmalar artmaktadır. Ancak kurulu üretim kapasitesinin çok altında üretim yapılmaya da devam edilmektedir. Sorunlara emperyalist kapitalist sistem içinde çözüm arayan hükümet, döviz gereksinimini karşılamak için, yakılan en küçük umut ışığını bile sonuna kadar değerlendirmek istemektedir. Bu amaçla sorunlara köklü çözüm arama çabaları yerine, taze para arama tutkusu ön plana çıkarılmaktadır. Hükümet başkanı, bir yandan "kendi yağımızla" *kavrulma gibi açıklamalar yaparak işçi sınıfı ve emekçi halkın bugüne kadar kendi yağında kavrulduğunu yeterli görmeyerek onların, ekonomik ve demokratik istemlerine gerektiği gibi ilgi göstermemektedir. Böylece, aktif tavır alamayan hükümetin kararları, en son tahlilde vurguncuların, kapkaççıların, karaborsacıların ekmeğine yağ sürmektedir.*

eylemlerinin devamını, salt bu durumu, büyük bir başarısızlık olarak da değerlendirmiyoruz. İşçi sınıfının sendikal örgütü olarak bizi Hükümetiniz hakkında asıl düşünmeye sevkeden neden, bugünkü koşullar altında da işçi ve diğer emekçi sınıflar yararına yapılabilecek birçok düzenlemelerin yapılmamış olmasıdır. Bunların başlıca örneklerini aşağıda önerilerimiz arasında göreceksiniz.

Diğer taraftan, içinde yaşadığımız bunalımın tüm yükü de işçi ve diğer emekçi sınıfların sırtına yüklenmiş, Hükümetiniz bu konuda etkin hiçbir önlem almamıştır. Gerçekten, geçtiğimiz 1978 yılı, işçi memur ve köylü-kentli küçük üreticilerin büyük gelir kayıplarına uğradıkları bir yıl olmuştur. Buna karşılık, büyük kapitalistler, emlak sahipleri, spekülatörler ve her türlü karanlık iş çeviricileri hesapsız kazançlar sağlamışlardır

Ekonomik alandaki bu aynı olumsuz durum demokratik hak ve özgürlükler alanında da söz konusudur. Hükümetinizin iş başına geçmesiyle bu alanda ferahlama beklenirken, şiddet eylemlerinin önlenmesinde, "sağa da sola da karşıyız" denilip, demokrasiden yana güçlerle onu boğmak isteyen faşist güçleri aynı kefeye koyan ters ve bilim dışı bir tarafsızlık anlayışı izlenerek, aslında sol ezilmek istenmiş ya da böyle olmasına göz yumulmuştur. Sıkıyönetim ilanı ve uygulaması ile bu durum daha fazla ortaya çıkmıştır. 2,5 aylık uygulama sonunda bugün ülkemizdeki bütün sol denebilecek yayın organları -bir iki istisna dışında- kapatılmış, sorumluları hakkında cezai kovuşturmalar açılmıştır. Ayrıca gene hemen bütün sol ve demokratik derneklerin faaliyetleri ya resmen yasaklanmış ya da fiilen kısıtlanmıştır.

Özetleyecek olursak, esefle belirtmek gerekir ki, Hükümetiniz,işçi sınıfının örgütlenmesi ve sınıflararası çıkar çatışması olan konularda, bir ince politika ile daima sağcı kuruluş ve sermaye çevrelerinin yanında olmayı yeğlemiş, sabrı ve öz veriyi daima işçi ve emekçilere yüklemiş, onlardan beklemiştir. Bütün bu nedenlerden ötürü, seçimlerde Partinizi ve kurulduktan sonra da Hükümetinizi destekleyen işçi ve emekçiler, 14 aylık icraatın sonunda düş kırıklığına uğramış, Hükümetinize olan destek ve güvenler giderek derinleyen bir biçimde sarsılmıştır.

Bilindiği gibi DİSK, ülkenin bugünkü sorunlarının kalıcı çözümlere kavuşturulması, hızlı ve sağlıklı bir kalkınma yoluna girebilmesinin ancak, işçi sınıfının öncülüğünde emperyalist yörüngenin dışına çıkılması ve sosyalizme yönelmesi ile olanaklı olduğu görüşündedir. Kuşkusuz Hükümetinizden böyle bir yöneliş beklememiz söz konusu değildir. Ancak bugünkü koşullarda da, işçi ve diğer emekçi sınıflar yararına olarak, ekonomik ve demokratik alanlarda, Hükümetinizin ve Partinizin programlarına da ters düşmeyecek, bazı düzenlemeler ve ilerici önlemler alınabileceğine inanıyoruz. Aşağıda bu doğrultudaki düşünce ve başlıca önerilerimizi dikkatlerinize sunuyoruz. Hemen şunu belirtelim ki, bunların uygulamaya konulması, herşeyden önce, Hükümetinizin bir bütün olarak bu konuda açık ve kararlı bir tutum almasına bağlıdır. Oysa, 14 aylık gözlemlerimiz, Hükümetinizin bu konuda böyle bir tutum içinde olmadığını tersine hangi güçlere karşı ve hangi güçlerle beraber olduğu konusunda devamlı bir kargaşa ve çelişki içinde bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu nedenle ilk ve temel önerimiz Hükümetinizin bu konuda tam bir açıklığa ve kararlılığa kavuşturulması olacaktır.

I. Dış İlişkiler

Ülke yönetiminde, ekonomik ve politik tüm iç ve dış sorunların çözümünde, hükümetlere yol gösterici ilkenin sadece ülke çıkarlarının korunup gözetilmesi olduğu açıktır. Oysa, emperyalizmin, Türkiye'nin de üyesi bulunduğu, NATO, CENTO gibi askeri, IMF, AET gibi ekonomik örgütleri, esas olarak, Türkiye'nin değil, fakat kapitalizmin bir sistem olarak çıkarlarını savunurlar. Bu nedenle, bu örgütlerin ülkenin iç işlerine de karışmak niteliğinde olan tüm telkin ve dayatmalarına karşı çıkılmalıdır. Özellikle ülkenin NATO'nun bir ileri karakolu, sosyalist ülkelere karşı bir saldırı üssü durumuna getirilmesine kesinlikle olanak verilmemelidir. Ayrıca, ülkedeki faşist şiddet eylemleri ve bunları yöneten faşist güçlerle emperyalizmin bazı örgütleri arasında ilişkiler bulunduğunda kuşku yoktur. Hükümet konunun üzerine giderek bu ilişkileri ortaya çıkarabilir. Böylece faşist güçler dışardaki emperyalist destekten yoksun bırakabilir.

Diğer taraftan ekonomik alanda, IMF'nin yeşil ışık yakma karşılığı öne sürdüğü koşullar arasında, paramızın büyük oranda devalüe edilmesi, KİT'lerin tasfiye edilmesi, kalkınma hızının düşürülmesi, kalkınma planının askıya alınması, ücretlerin dondurulması gibi emekçi halkımızın çıkarlarıyla çelişen önerilerinin reddedilmesi büyük önem taşımaktadır.

Hükümetin bu konularda işçi sınıfının ve ilerici, demokrat, sosyalist tüm güçlerin desteğini yanında bulacağından hiç şüphe etmemek gerekir.

II. Sıkıyönetim

Kahramanmaraş olayları üzerinde "hür demokratik düzeni; temel hak ve hürriyetleri" korumak gerekçesiyle 13 ilde sıkıyönetim ilan edilmişti. Oysa Kahramanmaraş dışındaki iller için bu gerekçenin bir geçerliliği yoktur. Buralarda görülen şiddet eylemleri, ne sıkıyönetimi gerektirecek ne de onunla önlenebilecek olaylardandır. Nitekim, sıkıyönetime rağmen şiddet eylemleri devam etmektedir. Gerçek odur ki, sıkıyönetim kitlesel şiddet eylemlerine karşı bir önlem olabilir. Yoksa, örgütlü de olsa, tek tek işlenen cinayet ve diğer şiddet eylemlerine karşı sıkıyönetim etkin olamaz. Bunlarla savaşım normal güvenlik kuvvetlerinin ve istihbarat örgütlerinin işidir.

Kaldi ki, sıkıyönetim ilan gerekçesinin dışına çıkarak, birkaç istisna hariç, tüm sol yayın organlarını yasaklamış, sorumlu yöneticileri hakkında cezai koğuşturma açtırmış ve ayrıca birçok demokratik derneği resmen kapatmış ya da fiilen çalışamaz duruma getirmiştir. Ayrıca, sıkıyönetimin işçiler aleyhine işleyen bir tehdit unsuru olduğu da gözardı edilmemelidir.

III. Şiddet Eylemleri

Ülkemizde politik anlam ve önem taşıyan şiddet eylemleri Hükümeti devirip yerine faşist bir yönetim kurmayı amaçlayan ve bu nedenle bir merkezden yönetildiklerinde kuşku olmayanlardır. Bunların önlenmesi sadece güvenlik kuvvetlerine bırakılacak bir asayiş sorunu değil, fakat önce politik bir sorundur. Bu nedenle, bunları önlemek için, her şeyden önce Hükümetin, faşizmle, faşist eğilim ve güçlerle mücadele etmeye, bunların üzerine yürümeye karar vermesi gerekir. Buna karar verildikten sonra, faşist yuvaların dağıtılması artık teknik bir asayiş sorunu olur. Şimdiye kadar Hükümette bu konuda gerekli kararlılığı göremedik. Oysa bu olmadıkça, faşist terörü, sadece terörist-canilerin peşinden koşarak önlemeye olanak yoktur.

Şiddet eylemlerinin hükümeti devirmeyi amaçlayan ve faşist bir merkezden yönetilenlerin dışında kalanları, ne kadar gösterişli ya da kanlı olurlarsa olsunlar, politik bir önem taşımaz ve ülkenin genel asayiş sorunları içinde yer alırlar. Bunları kesin olarak faşist terör eylemleri ile karıştırmamak gerekir. Karıştırmak faşistlerin ve yandaşlarının hedef şaşırtmak, kamuoyunu aldatmak için başvurdukları bir oyundur.

Yineleyelim ki, faşist terörle mücadele sadece vatandaşın can güvenliği ile ilgili olağan ve üzücü bir asayiş sorunu değil, fakat demokratik yaşamımız ve bağımsızlığımızla ilgili yaşamsal bir sorundur.

IV. İşsizlik Sorunu

Ülkemizin en önemli ekonomik sorunu işsizliktir. İşsizliğin artması, faşizme ve her türlü demokratik olmayan yöntemlere karşı ilgiyi artırmakta, bunlar için elverişli bir ortam da oluşturmaktadır. Bu nedenle, işsizliği azaltmak üzere, hızla yeni iş alanları açmak, ekonomik olduğu kadar sosyal ve politik bakımdan da büyük önem taşımaktadır.

Döviz darboğazı nedeni ile bu yeni iş alanlarının, hammadde, makine ve araç-gereç olarak, dışalım kaynaklı girdilere gereksinme duymayan, buna karşılık yoğun işgücü kullanımına olanak veren konularda olmasına dikkat edilmek gerekecektir. Kırsal bölgelerde yol, su, elektrik, ağaçlandırma, teraslama, bataklık kurutma gibi işler bu niteliğe uygundurlar. Köylerde basit sağlık ocakları ve okuma odaları yapımını da bunlara ekleyebiliriz. Kentlerde de park,yol, kanalizasyon yapımı gibi işler ve büyük toplu konut projeleri ele alınabilir. Bu amaçla ilgili bakanlıklara ve özellikle işsizlerin yoğun olduğu büyük kent belediyelerine ek ödenekler verilebilir. Böylece, hem işsizlik azalmış olacak, hem de ülke yeni bir takım bayındırlık hizmetlerinden yararlanmış olacaktır.

Böyle bir uygulamanın hükümetin izlemeyi planladığı fiyat istikrarı politikası ile çatışacağı açıktır. Çünkü yapılacak ek harcamalar toplam talebi artıracak ve fiyat artışlarının durdurulması çabalarına ters düşecektir. Ancak, yeni iş alanları açılması ve işsizlik afetinin azaltılmasının büyük yararı tartışılamaz. Ayrıca,kamu görevlilerinde olduğu gibi, haftalık çalışma süresi 5 güne indirilerek, istihdam artırıcı yeni düzenlemelere gidilmelidir.

V. Ülke İçi Üretim Potansiyelini Harekete Geçirme

Türkiye bugün, işçi, usta ve mühendis olarak yetişmiş işgücü bakımından oldukça, yüksek bir düzeye ulaşmıştır. Aynı biçimde ülkede var olan çeşitli makine ve araç-gereç parkı da azımsanmayacak boyutlardadır.

Ne var ki, bunlar özellikle çeşitli kamu kuruluşlarına dağılmış durumda olup, ya tamamıyla atıl durmakta ya da çok düşük kapasiteler ile çalıştırılmaktadılar. Oysa, gerek insan gücü gerekse makine ve araç-gereç olarak dağınık bir halde bulunan bu üretim öğeleri bir araya getirilebilse, halen dışalım konusu birçok malların içerde yapılmasını sağlayacak bir üretim potansiyeli meydana getirilmiş olur.

Son zamanlarda, piyasa koşullarının zorlamasıyla, özel sektörde bu yönde bazı hareketler zaten başlamıştır. Fakat bu konudaki asıl potansiyel kamu sektöründe (KİT'lerde) dir. Hükümet KİT'ler arasında etkin bir eşgüdüm ve örgütlenme sağlayarak, hiç döviz harcamadan, önemli bir üretim potansiyeli yaratabilir.

Bu gerçekleştirildiği ölçüde, döviz dar boğazının aşılmasına yardımcı olunduğu gibi, işsizliğin azaltılmasına da katkıda bulunulmuş olur.

VI. Ticaret Kesimindeki Büyük Rantlar Kamuya Maledilmelidir

Bir taraftan döviz darlığından ötürü dışalımlarının kısıtlanması diğer taraftan gene buna bağlı olarak içerdeki üretimlerinin talep karşısında yetersiz kalması nedeniyle demir-çelik, traktör, kamyon, otobüs gibi bazı önemli mallar çok yüksek fiyatlarla satılabilmekte, yani bunların ticaretinden aşırı karlar (büyük rantlar) elde edilebilmektedir. Böylece bunların dağıtımını (ticaretini) yapan özel kişiler ya da firmalar, hiç emek sarfetmeden havadan büyük kazançlar elde etmektedirler. Bu durum, zaten çok bozuk olan gelir dağılımını daha da bozmakta ve ülkede önemli bir huzursuzluk kaynağı oluşturmaktadır. Bu nedenle, söz konusu malların ve benzerlerinin kamu kuruluşları eli ile satılmaları hem bu huzursuzlukları azaltacak hem de kamu sektörüne önemli bir kaynak transferi sağlayacaktır.
Nitekim Hükümet bir ara bu işe girişmek istemiş, fakat sonra sermaye çevrelerinin baskısı ile vazgeçmiştir. Yani önerimiz Hükümetin doğrultusuna uygundur. Enflasyonun kaynağı olarak KİT açıklarını gösteren sermaye çevrelerinin, KİT'lerin bu tür karlı işler yapmalarına karşı çıkmamaları gerekir.

Demir-Çelik İşletmeleri, Zirai Donatım Kurumu, Sümerbank, Et-Balık Kurumu, TMO ve belediyeler çok çeşitli malların dağıtımını yapacak olanaklara şimdiden sahiptirler. Kaldı ki, bu olanaklar kısa zamanda daha da genişletilebilir.

VII. Kent Arsaları Kamulaştırılmalıdır

Arsa spekülasyonunun ötedenberi ne büyük haksız kazançlara neden olduğu bilinmektedir. Bir taraftan kentleşme olgusunun hızlanması diğer taraftan enflasyon, son yıllarda arsa spekülasyonunu büyük boyutlara ulaştırmış bulunmaktadır. Neden olduğu sosyal adaletsizliğin yanısıra, arsa fiyatlarının yükselmesi konut maliyetlerini de hızla artırmış, konut sahibi olmayı dar gelirliler şöyle dursun orta gelirli vatandaşlar için bile olanaksız duruma getirmiştir.

Bu nedenlerle kent arsalarının kamulaştırılması, ülkemizin en acil sorunlarından birisidir. Zaten konu ile ilgili "Arsa Ofisi" adı ile bir yasa da vardır. Hükümetin ve belediyelerin başlatacakları kararlı bir girişim, daha başlangıçta arsa spekülasyonun durmasına yetecektir. Ayrıca, Hükümetin bu konuda kararlı bir tutum alması birçok haksız ve yolsuz işler yapılmasını da kökünden önleyeceği için, işçi ve diğer emekçi kitleler tarafından büyük tasviple karşılanacaktır.

VIII. Banka Kredileri Denetlenmelidir

Ülkemizde bankalar eliyle, yılda 300 milyar lira civarında kredi kullanılmaktadır. Bu kadar önemli bir finansman kaynağı hükümetin denetimi altına alınmadıkça, ekonominin plana (ya da Hükümetin düşündüğü herhangi bir politikaya) uygun bir biçimde yönlendirilmesi olanaksızdır.

Ayrıca, içinde yaşadığımız enflasyon koşullarında, banka kredileri, kullanabilenler için aşırı bir kar kaynağı olmaktadır. Gerçekten, örneğin, para değerinin % 50 oranında düştüğü bir yılda, % 18-20 faizle kredi alıp iş yapmak, kişiye kendiliğinden, % 30 civarında ek bir kazanç sağlar. Banka kredilerinin denetim altına alınması bu bakımdan da gereklidir.

Diğer taraftan, kamu sektörünü güçlendirebilmesi için, kamu bankalarının olanaklarının ve diğer kamu fonlarının öncelikle bu sektöre kredi olarak verilmesinin sağlanması gerekir.

Bütün bu nedenlerle, bankacılık sisteminin, kredilerin tam bir denetim altına alınmasını sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmesi ve giderek tüm bankacılığın ve sigortacılığın devletleştirilmesi amaçlanmalıdır.

IX. Kiralar Hakkında Yargıtayın Kararı Yaygınlaştırılabilir

Büyük kentlerimizde yaşayanların % 56'sı kirada oturmaktadır. Bunların tamamına yakın büyük çoğunluğu işçi-memur ücretle yaşayan emekçilerdir. Böyle olunca, son yıllarda kiralardaki hızlı artışın doğrudan doğruya bu kitlelerin yaşam düzeyleri üzerine yüklendiği açıktır.

"Asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılması ve vergi tarifesinin de aynı ölçüler içinde yeniden düzenlenmesi kaçınılmazdır"

Bu nedenle kira, ücretlilerin başta gelen bir sorunu haline gelmiştir. Sorunun uzun dönemdeki çözümü, kent arsalarının kamulaştırılması ve toplu konut yapımıdır. Kısa dönemde yapılacak şey ise, kiraların artışının denetim altına alınmasıdır.

Yargıtayın bu konuda son vermiş olduğu karar kira artışlarını toptan eşya fiyatlarındaki artışa bağlamaktadır. Buna göre fiyat artışları, %20'ye kadar aynen, % 20-40 arasında % 20 oranında ve % 40'ın üzerinde ise yarısı oranında kiraya yansıtılacaktır. Hükümet bu ilkenin etkin bir biçimde uygulanmasını sağlayacak ve bu konuda zamanla yeni uygulamalar da getirecek etkin bir örgüt kurmalıdır. Bu örgütün emlak vergileri ile ilişkili olarak kurulması uygun olur.

X. Ücretlilerin Vergi Yükü Hafifletilmelidir

1978 yılının % 50'yi aşan hızlı enflasyonu, işçi ve memur gibi ücretlilerin gerçek gelirlerinde büyük kayıplara neden olmuştur. Bunun yanısıra, aynı enflasyon süreci, gelir vergisinin asgari geçim indirimi hadlerini ve vergi tarifesini anlamsızlaştırarak, ücretliler üzerindeki vergi yükünü de kendiliğinden artırmış bulunmaktadır. İşçi ve diğer ücretliler Hükümetten bu durumun düzeltilmesini ve bu konudaki sözünü yerine getirmesini beklerken, hükümetin sadece belediye gelirleri yasasını çıkarmakla yetinmesi düş kırıklığına neden olmuştur. Çünkü belediye vergileri, büyük ölçüde, kentlerde yaşayan işçi, memur ve diğer emekçi sınıflara yansıyacak, yani ücretliler üzerindeki vergi yükü hafifleyeceğine artacaktır.

Bu durum karşısında Gelir Vergisi'ndeki asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılması ve vergi tarifesinin de aynı ölçüler içinde yeniden düzenlenmesi hemen gerçekleştirilmesi gerekli bir görevdir. Bu yapılırken, ayrı ücret ödemelerini birleştirmek ve kıdem tazminatlarını vergilemek gibi, verileni geri almak sonucu verecek her türlü önlemden dikkatle sakınılmalıdır. Bu suretle uğranılacak gelir kaybı, vergi paketinin sermayeyi ilgilendiren bölümü de yasallaştırılarak karşılanabilir.

XI. Asgari Ücretler Artırılarak Yeniden Tesbit Edilmelidir

Bugünkü asgari ücretler 1977 Aralık ayında tesbit edilmiştir. O zamandanberi aradan geçen süre içinde hayat pahalılığı % 60'dan fazla artmıştır. Bu nedenle, çok geniş bir emekçi kitlesini ilgilendiren asgari ücretlerin en kısa zamanda, örneğin en geç Nisan ayı içinde, artırılarak yeniden tesbit edilmesi gereklidir.

Tesbit edilen asgari ücret bir yıl süreli olmalı ve bu süre içinde de geçinme indekslerindeki artış % 10'u geçince, izleyen aydan itibaren aynı oranda artırılmalıdır.

XII. Sağlık Kuruluşlarının Verimli İşleyişi Sağlanmalıdır

Hükümetin 14 aylık icraatı sırasında işçi ve diğer emekçi sınıflar yararına olarak yapmış olduğu en önemli iş, Tam Gün Yasasını çıkarmasıdır. Ancak ne var ki, bu yasa kendiliğinden sağlık kuruluşlarının en verimli bir biçimde işlenmesini sağlayamaz. Nitekim yasa uygulamasından sonra sağlık hizmetlerinde belirgin bir iyileşme ve ferahlama gözlenememiştir.

İşçi ve emekçiler gene hastane kapılarında sürünmekte, eziyet çekmekte ve horlanmaktadırlar.

Hükümet, ek olarak milyarlarca lira da sarfettikten sonra, artık sağlık kuruluşlarının verimli ve rahat bir biçimde işlemesini mutlaka sağlamalı, bunun için gerekli yönetimsel önlemleri mutlaka almalıdır.

XIII. Kağıt Fiyatları ve Kitap Sorunu

Kağıt fiyatlarının artışı, kitap fiyatlarını da artırmıştır. Öyle ki, işçi-memur emekçi halk için kitap-dergi almak artık lüks olmuştur. Buna karşılık yüksek tirajlı gazeteler, büyük ilan gelirleri sayesinde, birbirleriyle rekabet halinde, sayfa sayılarını artırmaktadırlar.

İşçi ve emekçi halkımızı kitap okumaya özendirmek başlıca bir kültür görevi iken, kitap fiyatlarının yüksekliğinden ötürü bunun tam tersi yapılmaktadır.

Basit gibi görünmekle beraber burada önemli bır kültür sorunu vardır. Hükümet bu sorunu, kitap ve dergi basmak için kullanılan kağıtları ilgililere daha ucuz fiyatla satmak suretiyle çözebilir. Petrolü ve diğer birçok KİT ürünlerini zararına satan hükümetin, bundan ötürü uğrayacağı küçük zararı herhalde gözünde büyütmeyeceğini sanırız.

Bunun yanısıra gazetelerin sayfa sayılarının sınırlandırılması da, bugünkü koşullarda, herkesin kolaylıkla kabul edeceği bir önlemdir.

XIV. Eğitim Sorunları

Milli eğitimde MC döneminden devralınan birçok olumsuzluklar ve olumsuz uygulamalar bugün de hala devam etmektedir. Yüksek Öğretmen Okulları ve bazı Eğitim Enstitüleri faşistlerin karargahı durumundan bugün de kurtarılamamıştır. Milli Eğitim Müdürü, İlköğretim Müdürü, Okul Müdürü gibi eğitim yöneticilerinin atamalarında eskiden beri kullanılan sağlıksız ölçüler bugün de kullanılmaktadır. Son aylarda, çoğu TÖB-DER üyesi birçok öğretmenin, yerel politikacıların baskılarıyla, yerlerinin değiştirildiğine tanık olunmuştur. Bakanlık, sağcı, gerici, faşist çevrelerin devamlı baskı ve çığırtkanlığı karşısında gerilemiş, öğretmenlerin tek ilerici, demokrat kitle örgütü olan TÖB-DER ile çoğu kez zorunlu olan diyalogları kurmakta bile kaçınır olmuştur. Bu bakımdan TÖB—DER'in DİSK'e onur üyesi kabul edilmesinin koğuşturma konusu yapılması da dikkat çekici olmuştur.

Bütün bu olumsuzluklar, herşeyden önce Milli Eğitim Bakanlığının söz konusu sorunlar karşısında köklü bir tavır değişikliği yapmasını gerektirmektedir. Bunlar arasında, özellikle, yöneticilerin atanmasında ve yer değiştirmelerde öğretmenlerin de söz ve karar sahibi olacakları, demokratik yöntemler uygulanabilir.

XV. İlkokullarda Öğrencilere Süt ve Benzeri Besin Maddeleri ile Eğitim Araç ve Gereçleri Parasız Verilmelidir

Çocuklarımızın eğitim ve sağlıklarının korunması ve geliştirilmesi hem ülkenin temel bir amacı hem de anne ve babaların önemli bir kaygılarıdır. Bu nedenle bu konularda doğrudan doğruya çocuklara yönelik, onların aynen (madde olarak) yararlanacakları devlet yardımları, amaca uygun ve aileler için de ferahlık sağlayacağı bir önlem olacaktır. Bu maksatla, ilkokullarda öğrencilere süt ve benzeri gıda maddeleri ile eğitim araç ve gereçleri parasız verilmelidir.

XVI. Kreş Sorunu

Ülkemizde kadınların da iş hayatına girmeleri ve ev dışında çalışmaları gittikçe artmaktadır. Örneğin yalnız sigortalı olarak çalışan kadın işçi sayısı 250 bin civarında olup, kadın memurlarla birlikte bu sayı 500 bine ulaşmaktadır. Bu nedenle, ana ve babalarının her ikisi de çalışan 0-6 yaş grubundaki çocukların bakım ve eğitimleri, özellikle bunların yoğun oldukları büyük kentlerimizde acil çözüm bekleyen çok önemli bir sorun ve kamu görevi haline gelmiş bulunmaktadır.

Bu sorunun çözümü şimdi olduğu gibi, pahalı özel kreşler açılmasına ve işverenlerin himmetine bırakılamaz. Bu, hem olanaksız hem de sakıncalı bir çözüm yoludur. Konuyu mutlaka devletin ve belediyelerin bir kamu görevi olarak ele alması ve ivedi

olarak harekete geçmesi gereklidir. Bunun finansmanına çalıştıranlar da katılmalıdır. Böylece hem çalışan ana ve babalara maddi ve manevi yüklerini hafifleten büyük bir hizmet yapılmış, hem de yüzbinlerce yavrunun sağlık ve eğitimi düzen altına alınmış olacaktır.

XVII. Çalışma Mevzuatı ve İş Hayatı ile İlgili Düzenlemeler

Bilindiği gibi, DİSK'in öteden beri çalışma hayatımızla ilgili birçok talepleri vardır. Bunlar, esas olarak, işçi sınıfımızın demokratik hak ve özgürlükleriyle ilgilidir.

Ancak esefle belirtmek isteriz ki, Hükümetiniz -bir kısmı kendi programında da olan- bu taleplerimizin hemen hiçbirisini karşılamamıştır. Oysa bunların yerine getirilmeleri, ülkenin demokratikleşmesi yönünde ileri adımlar olmanın yanısıra, hiç bir mali külfet de gerektirmemektedir. Söz konusu istemlerimizin başlıcalarını aşağıda tekrar sıralamakla yetiniyoruz.

1- Grev hakkına konulmuş olan kısıtlamalar kaldırılmalı ve Genel Grev yasallaşmalıdır.

2- İşçinin aç bırakılması demek olan lokavt yasaklanmalıdır.

3- Referandum yasallaştırılmalıdır.

4- Memurlara da grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı tanınmalıdır ve işçi-memur ayırımı çalışanlardan yana kesin bir sonuca bağlanmalıdır.

5- İş Yasasının işten çıkarmalarla ilgili 13, 17 ve 24'ncü maddeleri haksız işten çıkarmaları önleyecek biçimde yeniden düzenlenmelidir.

6- Kamu İktisadi Kuruluşları işveren sendikalarından çıkmalı, bunlara aidat ödememelidir.

7- Hükümet grev ertelemesi kararlarında çok dikkatli olmalı, yasadaki erteleme gerekçelerine, tam olarak uymalı gevşek yorumlar yapmamalıdır.

XVIII. İşten Çıkarmalar ve İşsizlik Sigortası

Türkiye'de çalışan nüfusun beşte bir kadarı ücretlidir Bu oran büyük kentlerimizde çok daha yüksek olup yüzde ellinin de üzerindedir. Bütün geçimini sadece aldığı ücretten sağlayan bir emekçi için işini kaybetmenin ne büyük bir felaket olduğu ise açıktır.

Bu nedenle, bir işsizlik sigortası kurulması ülkemiz için zaten ötedenberi büyük bir gereksinme idi. Kaldı ki, içinde bulunduğumuz ekonomik bunalım nedeniyle tek ve topluca işten çıkarmalar son zamanlarda artmıştır. Hükümetin alacağı istikrar önlemlerinin IMF önerilerine yaklaşması ölçüsünde bu işten çıkarmaların daha da artacağı kaçınılmaz olacaktır.

"İş yasasının 13, 17 ve 24'üncü maddeleri düzeltilerek işten çıkarmaların asgariye indirilmesi ve bunun yanısıra, hiç değilse çalışmakta iken her ne şebeple olursa olsun işini kaybedenler, açık işsizler için en kısa zamanda, bir işsizlik sigortası kurulması hükümet için ivedilikle yerine getirilmesi gereken en önemli görevlerden bir durumundadır"

Bu durum karşısında, önce iş yasasının 13, 17 ve 24'üncü maddeleri düzeltilerek işten çıkarmaların asgariye indirilmesi ve bunun yanısıra, hiç değilse çalışmakta iken her ne sebeple olursa olsun işini kaybedenler, başka bir deyimle açık işsizler için en kısa zamanda, bir işsizlik sigortası kurulması Hükümet için ivedilikle yerine getirilmesi gereken en önemli görevlerden biri haline gelmiştir.

Sayın Başbakan, yukardanberi Hükümetinizin icraatı ile ilgili eleştiri, görüs ve önerilerimizin başlıcalarını ana çizgileriyle dikkatinize sunmuş bulunuyoruz. Tekrar belirtmek isteriz ki, Konfederasyonumuzun (DİSK'in) bunu yapmaktaki amacı, Hükümetinizin özgürlükçü, demokratik çizgide yol almasına ve bu konulardaki başarılarına katkıda bulunmaktadır.

Son olarak şu hususu önemle belirtmek isteriz ki, Ceza Yasası'ndaki 141 ve 142. maddelerin kaldırılarak, işçi sınıfımızın siyasal örgütlenmesine konulmuş olan yasağın bertaraf edilmesi DİSK'in başlangıçtan beri en temel ve en ısrarlı bir talebidir.

Dostça selam ve saygılarımızla.

Abdullah BAŞTÜRK
DİSK Genel Başkanı

BAŞTÜRK: «BUNALIMLARIN SORUMLUSU SİYASAL İKTİDARLARLA ONLARA YÖN VEREN BURJUVAZİDİR»

"Ekonomiyi güçlendirme" programı üzerinde Hükümetin Sanayi Odaları, işçi kuruluşları ve işveren kuruluşları temsilcilerine verdiği bilgilerden sonra Başbakanlıkta yapılan toplantıya DİSK, TÜRK-İŞ, TİSK ve Sanayi Odaları Birliği temsilcileri katıldılar

Başbakan'ın Başkanlığındaki toplantıda ilgili bakanlar da bulundular. Toplantıya katılan DİSK Genel Başkanı toplantıda şu konuşmayı yaptı:

"Ekonomiyi güçlendirme paketi adı verilen ve kalın çizgilerini, Sayın Başbakan'dan dinlediğimiz yeni önlemler konusunda, Hükümet, bugün işçi ve işveren temsilcileriyle ilk kez bu türden bir toplantı düzenlemiştir. Bunda yarar görüyoruz.

"Ancak DİSK olarak bu toplantının geneldeki anlamını da vurgulamak isteriz.

DİSK olarak biz:

"Bugün varılan **başarısızlıklar** ve açmazların başlıca **nedenini** genelde **kapitalizmin buhranında**, özel olarak da Türkiye'nin **askeri, mali, ekonomik** ve **siyasal** bağlantılarla son derece dışa, **yani emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı hale getirilmesinde buluyoruz**. Bunalımların ve başarısızlıkların sorumlusu Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkımız değildir. **Gelmiş geçmiş siyasal iktidarlarla onlara yön veren burjuvazidir**. Ancak emekçi halkımız ve işçi sınıfımız da bu düzende yaşamaktadır. Başarılı ve başarısız tüm politik tercihlerin sonuçlarından en çok etkilenenler de onlardır. **O nedenle, hastalık, bunalım ve sıkıntıların emekçi halkımız ve işçi sınıfımıza olan baskısının olabildiğince azaltılmasını isteriz. Bu nedenle toplantıya katıldık.**

"Bugün uluslararası mali, ekonomik, siyasal ve askeri örgütlerle ilişkilerinde Hükümeti yeni bir yaklaşım içinde görmekteyiz.

"Emperyalist, dışa bağımlı ilişkilerden olabildiğince uzak kalmaya yönelik, ulusal bağımsızlığımıza daha duyarlı, kendi insan ve doğal kaynaklarımıza daha çok dönük yeni bir yaklaşımla sorunlara çözüm aradığı kanısına inanmak istiyoruz.

"DİSK'in ekonomik hayatın düzenlenmesi ve yönetimi ile ilgili görüşleri Hükümetinkinden farklıdır. Ancak burada bu farklılığın üzerinde durmayı ve bu yönde açıklamalar yapmayı gereksiz buluruz. Bu konuya değinmemizin nedeni, önlemler paketi hakkındaki görüşlerimizi açıklarken, Hükümetin temel ekonomik görüşlerini benimsediğimiz yolunda yanlış bir yorum yapılmasını önlemektir. Böyle bir durum söz konusu değildir. Fakat **DİSK, temel görüşlerini tasvip etmese de, üretim güçlerini geliştirici, bağımsızlığımızı ve demokrasiyi pekiştirici adımlar atan her Hükümeti bu yönde destekler.**

"DİSK, üretim güçlerini geliştirici, bağımsızlığımızı ve demokrasiyi pekiştirici adımlar atan her hükümeti bu yönde destekler"

"Hükümetin önlemler paketi esas olarak iki gruba ayrılabilir. Birincisi döviz darboğazına, ikincisi enflasyona karşı olarak getirilmek istenen önlemlerdir. Döviz darboğazını aşmak için alınan önlemler, ülkemizi kendi yağı ile kavrulur bir duruma getirmeyi amaçlamaktadır. Bunları ihracatı özendirmek, iç üretim potansiyelini harekete getirerek ithalat gereksinimi azaltmak, işçi dövizlerinin gelişini artırmak, turizmi özendirmek gibi önlemlerdir. Ülkemizin kendi iç kaynaklarını geliştirmeyi ve böylece dışa bağımlılığımızı azaltacak olan bu önlemleri olumlu buluyoruz. Başarılı olmalarını diliyoruz.

"Enflasyonu denetim altına almak ve bir fiyat istikrarı sağlamak için alınması düşünülen önlemlere gelince. Bunlar bütçe harcamalarının kısılması, bazı temel mallara zam yapılması, gibi, esas olarak, talebi kısıcı önlemlerdir. Oysa bizimki gibi ekonomilerde, talep kısılınca, fiyat düşeceğine üretim azalır. Bu azalma aynı oranda olmasa bile bir miktar olur. Yani, fiyat istikrarı sağlamak yönündeki önlemler işsizliği artırabilir. Zaten çok yoğun olan işsizliğin bir de kendi alacağı önlemlerden ötürü artması olasılığına karşı Hükümeti uyarmak isteriz. **Ülkenin işsizliği artırıcı değmil azaltıcı önlemlere gereksinimi vardır.**

"Kanımızca Türkiye'nin bugün en önemli sorunu döviz darboğazını aşmaktan daha çok, **% 20'ye varan işsizlik** sorununu çözümlemektir. Enflasyonu durdurma ve geriletme ile istihdam yaratma tercihleri kuşkusuz birbirine ters düşen yaklaşımlardır. Ancak, durgunluk içinde iken,

"Yatırım projelerinde gerçekleşme hedeflerinin çok altında kalınmış iken, 1978'de Türkiye'nin enflasyon hızı % 60'a ulaşmıştır.

"Kamu kesiminde ve özel sektörün bazı kesimlerinde üretim düşmüş veya gerilemiştir. Buna karşılık kamunun cari harcamaları alabildiğine artmıştır.

"**1979 Bütçesinde** ve **programında** da böyle bir artış eğilimi vardır. Bu durumda, istihdam büyümesinin % 2 ile % 3 şeklinde sınırlandırılmış olması bütçenin ve bu önlemler dizisinin sosyal içerik bakımından büyük bir zaaf taşıdığını göstermektedir.

"Önerimiz odur ki, Hükümet, özellikle emek-yoğun projeleri kırsal kesimde ve kentlerin alt yapı hizmetlerinde yaygın biçimde uygulamaya koymalı, bu yolla geniş çapta istihdam olanağı yaratmalıdır.

"Enflasyon ve döviz darboğazından başka, bugün karşılaştığımız en önemli sorun, son yıllardaki hızlı enflasyon ve kargaşa ortamının, gelir dağılımındaki dengesizliği daha da artırmış olmasıdır. Gerçekten para cinsinden sabit gelirler, yani işçi ücretleri ve memur maaşları, geçtiğimiz yıl büyük aşınmaya uğramış ve gerçek satınalma gücü olarak, yıl sonunda yıl başındaki düzeyinin altına düşmüştür. Memur maaşlarına yapılmış olan zamlar bu kesimin kayıplarını karşılamaktan uzaktır. Kaldı ki, enflasyon ve dolayısıyla ücret ve maaşların aşınması (işçi ve memurların gerçek gelirlerindeki azalma) devam etmektedir. Aynı kayıplar, özellikle, taban fiyatına tabi ürünlerin üreticisi küçük köylüler için de söz konusudur.

"Buna karşı geçtiğimiz yıl sanayi ve özellikle ticari karlar artmıştır. Ayrıca, ekonomideki özel koşullardan ötürü havadan elde edilen spekülatif kazançlar artmıştır. Arsa spekülasyonu, kıt mallar üzerinden elde edilen aşırı karlar, yasal olmayan döviz operasyonlarından sağlanan gene aşırı kazançlar böyledir.

"Bu durum işçi ve diğer emekçi sınıflar arasında ekonomik olduğu kadar ve belki ondan da çok moral bir huzursuzluk kaynağıdır. Bu nedenle bu sorun üzerine mutlaka gidilmesi gerekir.

"DİSK olarak dün Hükümete sunmuş olduğumuz önerilerin hemen tümü bununla, yani gelir dağılımındaki adaletsizliğin azaltılması ile ilgilidir. Bunları tekrar etmek istemeyiz. Sadece ikisi üzerinde özellikle durmak istiyoruz.

"Birincisi, gelir vergisinde **asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılması** ve vergi tarifesinin de aynı ölçü içinde

yeniden düzenlenmesidir. Böylece, enflasyonun gelir vergisi yolu ile ücretlilere indirdiği ve indirmekte olduğu ek darbe, bir ölçüde önlenmiş olacaktır. Hükümet ve diğer bütün siyasal partiler bu konuda söz vermiştir. Bu sözlerini yerine getirmelidirler.

"İkincisi, asgari ücretlerin en kısa zamanda yeniden belirlenmesidir. Bugünkü asgari ücret 14 ay önce tesbit edilmiştir. Aynı süre içinde fiyatlar genel düzeyi % 60'ın üstünde artmıştır. Diğer taraftan çok geniş kitleler asgari ücretle çalışmaktadırlar. Bunların ağır geçim sıkıntılarına en kısa zamanda çare bulunmalıdır.

"Son olarak şu noktayı vurgulamak isteriz. Hükümetin hazırlamış olduğu önlemler paketi, bugünkü koşullar altında, ekonomiye işlerlik kazandırmak, IMF'ye ve başka dış kaynaklara muhtaç olmadan yaşayabilmek için gerekli önlemleri içermektedir. Ancak bunların sadece bilimsel, tutarlı ve iyi niyetli olmaları yetmez. Asıl uygulanmalarının başarı ile yürütülmesi gerekir. Bu da gerek Hükümetin gerek yüksek bürokrat kadroların, şimdiye kadar tanığı olduğumuz dağınıklıktan kurtarılması ve kendi içinde tutarlı bir bütün oluşturması ile olanaklıdır.

Sayın Başbakan'dan önlemler paketine bu konuyu da almasını, bekliyoruz."

Toplantı sonunda Başbakan Bülent ECEVİT de şu açıklamayı yaptı:

"Çetin dönemlerde ülkeyi esenliğe çıkarabilmek için bütün toplum kesimlerinin biraraya gelmesiyle ve dayanışmasıyla ulusal gücü seferber edebilmek Türk ulusunun bir yüce niteliğidir ve bağımsızlığımızın en sağlam güvencesidir.

"Bugün de işçi ve işveren kesimleri ulusumuzun bu niteliğini ve yeteneğini bir kez daha kanıtlama gereğinin bilinci içindedirler. Ekonomiyi güçlendirme programının amaçları kuralları ve temel ilkeleri konusunda hükümetçe kendilerine daha önce verilmiş bilgileri bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda ana çizgiler ile doğru ve uygun bulduklarını söyleyen kuruluşlar, kendi görüş ve önerilerini de Hükümete bildirdiler.

"Hükümet bu değerli görüş ve önerileri de özenle gözönünde tutacağını belirtti. Uygulamanın uygulama ile ilgili yaklaşımın ve ayrıntıların en az program metni kadar önem taşıdığını o nedenle programın uygulanışını dikkatle izleyeceklerini ve uygulama sırasında veya önlemlerin ayrıntıları konusunda gerektiği zaman eleştiri ve uyarı haklarını yapıcı bir anlayışla kullanacaklarını bildirdiler.

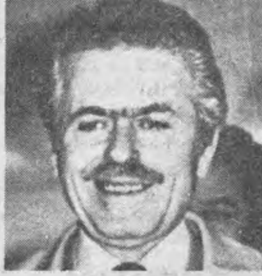
"Bu arada özellikle programda da önemi ve inceliği belirlenen üretimin arttırılması, ülkedeki üretim potansiyelinin tam değerlendirilmesi dış ödemeler darboğazının hızla aşılması, enflasyona karşı etkin önlemler alınması ve istihdam sorununun çözülmesi, istikrar sağlanırken Türk ekonomisinin dinamizminden de yararlanılması sağlanırken ve gelir dağılımında denge gözetilmesi amaçlarında birleştiler.

"Toplantıya katılan tüm kuruluşlar, temel görüşlerini saklı tutmakla beraber, ülkenin içinde bulunduğu koşullar altında ekonomiyi darboğazlardan çıkarabilmek için asgari müştereklerde birleşme gereğine inandıklarını ve görüşmeler sonunda bunun mümkün olabileceğini görmekten duydukları kıvancı belirttiler. Kuruluşlar işçi, işveren ilişkilerinin ülke ve toplum yararına ve demokrasi kurallarına uygun biçimde düzenlenmesi ve işsizlik sorununa etkin çözümler getirilmesi için, gereken önlemleri birlikte görüşmek üzere de yeniden biraraya gelmeyi kararlaştırdılar.

"Toplantıya katılan kuruluşların verdikleri yetki ile ve onayları ile yaptığım bu açıklamadan sonra ben de Hükümet adına kuruluşların değerli başkanlarına ve temsilcilerine tarihsel toplantıya olanak sağladıkları için ve zor zamanlarda Türk ulusunun tüm gücünü birleştirme yeteneğini bir kez daha kanıtladıkları için şükranlarımı sunarım. Bu birlik ve dayanışma tarih boyunca bir çok kez olduğu gibi bugün de önümüzdeki tüm engelleri ulusça aşmamızı sağlayacaktır inancındayım."

"Türkiye'nin bugün en önemli sorunu döviz darboğazını aşmaktan daha çok, % 20'ye varan işsizlik sorununu çözümlemektir"

20 Mart 1978 Faşizme İhtar Eylemi

"20 MART'I AŞAN EYLEMLERİ ÖRGÜTLEMEK KAÇINILMAZDIR"

20 Mart Faşizme İhtar Eyleminin 1. yıldönümü değerlendirmesi sıkıyönetimce yasaklandı. DİSK binasının çevresi kuşatılarak baskı uygulanmak istenildi. DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK bu durumu ve 20 Mart Faşizme İhtar Eylemini değerlendiren bir yazılı açıklama yaptı.

20 Mart Faşizme İhtar Eyleminin üzerinden tam bir yıl geçtikten sonra işçi sınıfımızın sendikal örgütlerinin yanısıra demokratik kitle örgütlerinden TMMOB, İstanbul Barosu, TÜM-DER, TÜMÖD, TÜMAS, TÜTED, TÖB-DER gibi örgütlerin de katılımıyla bu eylem değerlendirilecekti. Ancak bu demokratik hakkımız ve örgüt içi toplantımız sıkıyönetim tarafından engellenmiştir. Engellenmekle kalmamış örgütümüzün bulunmuş olduğu yöre asker ve polislerin denetimine alınmıştır. İşte bu nedenlerden dolayı demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan bir yönetim biçimi olan sıkıyönetime karşı olduğumuzu Yönetim Kurulu kararımızla açıklamıştık. Haklılığımız bu olayla bir kez daha kanıtlanmıştır.

20 Mart Eylemi Türkiye işçi sınıfının yandaşı emekçi kitlelerle birlikte vermekte olduğu bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde önemli bir yer tutan, faşizme karşı mücadelede emekçi kitlelerin örgütlü mücadelesinin etkinliğini vurgulayan bir eylemdir.

Toplumumuzda giderek artan demokratikleşme istemi ve bu istem doğrultusunda verilen mücadele, grev hakkının yasalaşmadığı bir dönemde, Kavel işçilerinin grevi başlangıç nok

ması alınarak izlendiğinde hızlı bir gelişim çizgisi göstermiştir. Kavel, Gıslaved, Mannesman Boru grevleri, Çorum ve Manisa temizlik işçilerinin yürüyüşleri, Derby, Ülker, Demir Döküm, Sungurlardaki işçi eylemleri, kırsal kesimde üzüm, fındık, tütün üreticilerinin eylemleri, 1967 yılında DİSK'in kuruluşu, ABD emperyalizmine karşı kitlesel gösteriler, bu gelişim çizgisinde önemli payları olan eylemlerdir.

Toplumdaki hızlı siyasallaşma, işçi kitleler arasındaki bilinçlenme, DİSK'in kuruluşundan sonra gösterdiği gelişim, burjuvaziyi yeni önlemler almaya itmiştir. DİSK'i yok etmeye yönelik yasa değişikliği tasarısına karşı işçilerin gösterdiği direnç ise demokratik hak ve özgürlüklerin korunması mücadelesinde önemli bir yer tutar. 15-16 Haziran 1970 işçi direnişi bu sürecin kuşkusuz en önemli ve en etkili kitle eylemidir.

12 Mart Muhtırası ile başlayan dönem, 1961 Anayasa'sında yapılan değişiklikler, TİP'in kapatılışı, birçok yurtseverin, bu arada Anayasa profesörlerinin, bilim adamlarının, gazetecilerin, sıkıyönetim yargıçlarının karşısına çıkarılması, toplumsal muhalefeti mücadelesinden alakoyamamış | aksine bu olumsuzlukları aşma yolunda giderek daha etkin bir duruma sokmuştur.

12 Mart dönemini izleyen 1973 seçimleri bu etkinliğin sayısal kanıtlarını açık bir biçimde vermektedir. İşçi ve emekçilerin oyları demokratikleşme vaadi ile ortaya çıkan CHP'ye yönelmiştir.

Bilindiği gibi 1975 yılına kadar geçen kısa dönem sonunda MC denilen gerici, faşist iktidarlar işbaşına gelmişlerdir. MC'nin, iktidar oluşundan sonra işçi ve emekçilerin hak ve özgürlüklerini daha da kısmaya, baskı altına almaya yönelik en önemli girişimi DGM Yasa Tasarısıdır. DİSK'in bu yasa tasarılarına karşı başlattığı direniş, diğer emekçi kitlelerden destek bulmuş ve DGM'lere gerçekleşme olanağı verilmemiştir. 1976 yılında yine DİSK'in öncülüğünde 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü üzerindeki yasak zinciri parçalanmış, 1 Mayıs yıllarca süren yasaklamadan sonra kitlesel bir biçimde kutlanmıştır.

● "20 Mart eylemini, faşizme karşı mücadelede emekçi kitlelerin örgütlü mücadelelerin etkinliğini vurgulamıştır'."

Görüldüğü gibi Türkiye işçi sınıfının ve yandaşı emekçi kitlelerin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi, 12 Mart gibi faşizan uygulamalara, MC gibi gerici, faşist iktidarlara karşı gelişmiş güçlenmiştir.

DİSK gerçekçi politikasına uygun olarak bu dönem içinde koşullu olarak CHP'yi desteklemiştir. DİSK'in bu koşullu desteği CHP'nin programına aldığı demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi, işçi ve emekçi kitleler lehine yapılacağı söylenen daha adil bir gelir bölüşümü hedeflerinde toplanmıştır.

DİSK bu desteği 1977 seçimlerinde de vermiştir. İstanbul, Kocaeli, Ankara, İzmir, Adana, Zonguldak gibi sanayi merkezlerinde "oy patlaması" niteliğindeki CHP oylarındaki artış, hiç kuşku yok ki bu destekten bağımsız değildir.

İşte CHP 1978 başında, işçi ve emekçi kitlelerden aldığı bu destekle ulaştığı güç sayesinde iktidar olabilmiştir.

CHP'nin kötü bir miras devraldığı kuşkuya yer vermeyen bir gerçektir. CHP ağırlıklı iktidar devraldığı bu kötü mirası aşabilmek amacıyla ülke ekonomisinin gereksinim duyduğu maddi kaynakları sağlamak, vadesi gelmiş borçları ertelemek için yoğun bir çaba içine girmiştir.

Ancak, aynı yoğunluk ve etkinlikle üzerine gidilmesi gereken ve MC iktidarları döneminde, iktidar ortağı olmaktan fazlasıyla yararlanmış olan, faşist odakların üzerine gitmekte hiç de aynı etkinlikte olmamıştır. Devletin çeşitli kademelerini, çeşitli kamu kuruluşlarının en kritik köşelerini, eğitim kurumlarını elegeçirmiş olan faşistlere karşı hükümet seçim meydanlarındaki konuşmaların aksine uysal, yumuşak bir tavır içinde olmuştur.

Faşistler ise ele geçirdikleri bu önemli mevzilerden saldırıyı sürdürmüşler, faşist bir iktidarı gerçekleştirmek amacıyla işçi ve emekçi kitleleri yılgınlığa, suskunluğa itmek için düzenlenen ve önceleri ilerici, sosyalist öğrencilere yönelik cinayetler, 1977 seçimlerinin hemen öncesinde 1 Mayıs'ta 36 kişinin ölümü ile sonuçlanan katliamlar aşamasına geçmiştir.

1978 başındaki iktidar değişikliği, faşist odakların üzerine vakit kaybetmeden gidilmemesi halinde bu tür katliamlara yenilerinin ekleneceğinin habercisi olmuştur.

16 Mart'ta Üniversiteden çıkan ilerici, sosyalist, demokrat öğrencilere yönelik bombalı saldırı 7 gencimizin faşist canilerce öldürülüşü, faşizmin iktidara yönelik kanlı planının bir parçasıdır.

DİSK bu faşist katliama karşı gereken ihtarı zaman geçirmeden yapmıştır. DİSK'in 20 Mart

Faşizme İhtar Eylemi çağrısı örgütümüzün dışında işçi sınıfının yandaşı emekçi kitlelerden, onların örgütlerinden aktif bir destek bulmuştur.

20 Mart Faşizme İhtar Eylemi CHP ağırlıklı hükümeti de faşizm tehdidine karşı uyarmak, aynı zamanda, faşist odakların üzerine gidilmesi halinde hükümetin arkasında olacak toplumsal desteği göstermek açısından önemlidir.

Ancak, hükümet ve Sayın Başbakan'ın 20 Mart Eylemimize göstermiş olduğu tepki gerçekten dikkat çekicidir. O zaman bu anti-faşist eylemimiz "demokratik" tutumla bağdaştırılamamıştı.

Bu suçlamalara Yürütme Kurulumuz adına verdiğim yanıtı burada hatırlatmak isterim. Açıklamamızda:

"Faşizmin güçlendiği ve giderek iktidar olduğu ülkelerde, hangi yollarla ve kimleri kullanarak başarıya ulaştığı artık herkes tarafından bilinmektedir.

"Onlara gerçekçi açıdan bakan işçi sınıfımız, faşizm tehlikesine de bilimsel olarak bakmakta ve faşizme karşı mücadelesini buna göre vermektedir.

"Biz DİSK yöneticileri olarak Faşizme İhtar Eylemine karar verirken ve uygularken sorumluluğumuzun bilinci içinde davrandık. Bu nedenle ne işçi sınıfımız, ne DİSK ve ne de onun yöneticileri kimseden bugüne kadar koruyuculuk beklemedi, bundan böyle de beklemeyecektir" demiştir.

Açıklamamızda DİSK'in herhangi bir diyet bekleyerek demokrasi mücadelesi vermediği de vurgulanıyordu.

20 Mart Faşizme İhtar Eylemine karşı hükümet aldığı bu tavırla faşizme karşı mücadelenin temel belirleyici gücü olan işçi ve emekçi kitleleri karşısına almış, kendisini faşizme karşı mücadelede etkisiz bir konuma itmiştir.

Elazığ, Sivas, Malatya, Kahramanmaraş olayları, toplumda saygınlığı olan kişilerin birer birer öldürülüşü, bu değerlendirmemizin haklılığını kanıtlamıştır.

● "Hem fedakarlık isteniyor, hem de fedakarlık istenen kitlelerin yanıt vermesi yasaklanıyor."

İşçi ve emekçi kitlelerden yeni fedakarlıklar istendiği bir dönem yaşıyoruz. Hem de öyle bir dönem ki, fedakarlık istenen kitlelerin bu isteme verecekleri yanıtın baskı altında tutulduğu bir dönem. Hem fedakarlık isteniyor, hem de fedakarlık istenenin yanıt vermesi yasaklanıyor. İşçilerin, emekçilerin verecekleri cevap ekonomik örgütlerinin, yayın organlarının, kısaca toplumun söz ve ifade özgürlüğünün genişletilmesiyle mümkün olduğu bilinmelidir.

Birçok ilerici, sosyalist yayın organı kapatılmış, zaten kısıtlı olan toplantı ve gösteriler sıkıyönetim yasalarının iznine bırakılmış durumda.

Bu olumsuzlukların yanısıra, birçok demokratik kitle örgütü, iç sorunlarından başını kaldıramaz hale getirilmeye çalışılıyor. Burjuvazi tüm olanaklarını bu sorunları derinleştirmek, demokratik örgütleri etkisiz hale getirmek için seferber etmiş durumda.

Önümüzdeki acil görev bu sorunu aşmaktır. Ancak bu sorun büyük kalmaya çalışarak değil, örgütlerimizde demokratik merkeziyetçi işleyişi, örgütsel disiplini egemen kılarak aşılmalıdır.

İşçiler, öğretmenler, memurlar, teknik elemanlar, emeği ile yaşayan tüm insanların eylem birliğini sağlamak için uğraş vermek günümüz koşullarında vazgeçilmez geri bırakılamaz bir görev olarak karşımızda durmaktadır. 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi bu konuda, eylem birliğinin gerçekleştirilmesi yolunda aydınlatıcı bir deneydir.

20 Mart'ı aşan eylemleri örgütlemek kaçınılmazdır.

Sömürü ve baskıya ancak kitlesel gücümüzle karşı çıkabiliriz.

Burada bir kere daha yinelemekte yarar var. CHP ağırlıklı hükümet işçi ve emekçilerden yana önlemler aldığı süreçe desteklenecektir. Hükümet 15 ayı bulan iktidar döneminde izlediği politikayı gözden geçirmeli ve kendisinin de varolmasını sağlayacak tek güç olan işçi ve emekçi kitlelerin desteğini almalıdır. Bu destek ise elbette, bu kitlelerin istem ve çıkarları doğrultusunda izlenecek bir politikaya bağlıdır.

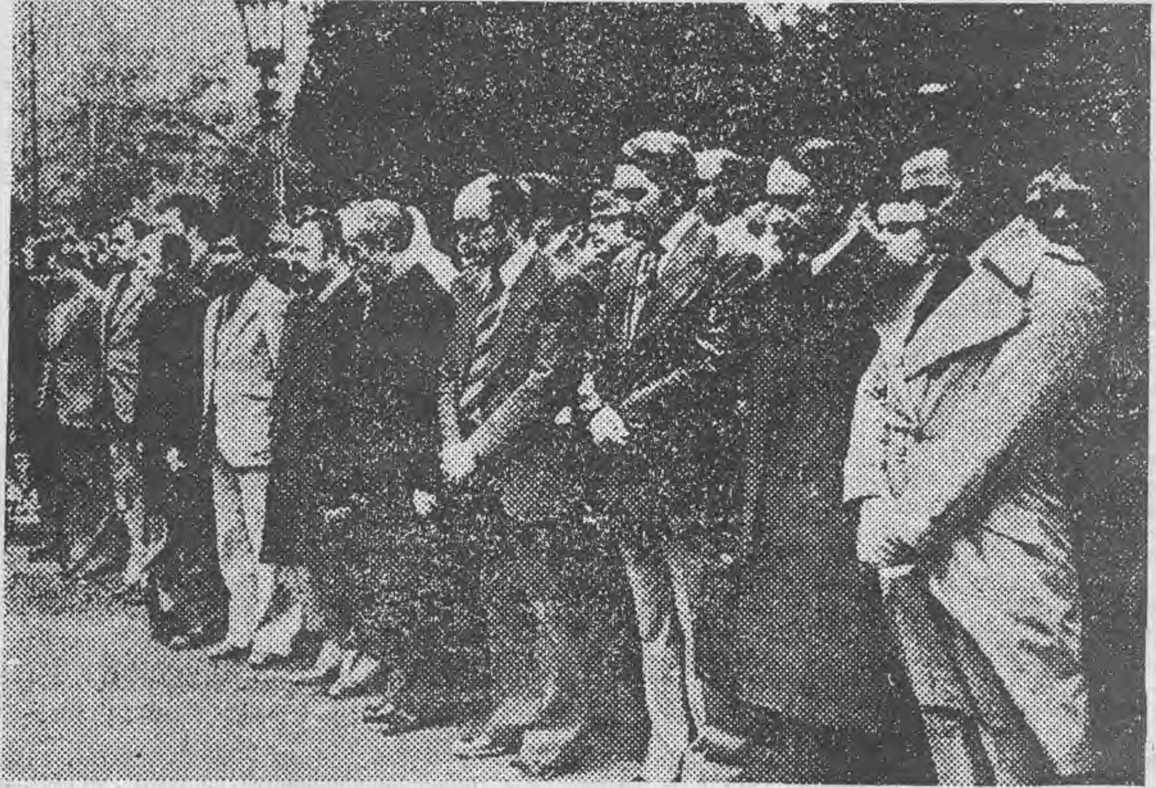
İşçilerin, emekçilerin gerçek kurtuluşu ancak kendi eserleri olacaktır. Kişilere veya kendi dışımızdaki örgütlere umut bağlamak çıkar yol değildir.

İşçi ve emekçi kitleler kendi güçlerinden başka güç, kişi ve kuruluşlara umut bağladıklarında bu umudun sonu kaçınılmaz olarak hayal kırıklığı olacaktır.

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız bu bilinçle, yeniden umut olarak sunulmaya çalışılan yıllanmış politikacılara değil, kendi sınıfsal örgütlü birliğine yönelmektedir.

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi bu bilinçli örgütlü sınıfsal temel üzerinde gelişecek, güçlenecek, sömürü ve baskıyı yok edecektir.

Tebliğler

TÜMÖD adına HAKKI ZAFER TOPRAK: "20 Mart "faşizme İhtar" eylemi Anayasa'dan kaynaklanan ve anayasal düzeni koruma amacını güden "direnme hakkı"ndan doğmaktadır."

İnsanlık tarihi faşizm kadar acı bir deney geçirmemiştir. Faşizm kapitalizmin gelişiminin belli bir aşamasında, kapitalizmin genel bunalıma düştüğü bir dönemde ortaya çıkmıştır. Bu bunalım, kapitalizmin iç çelişkilerinin artışının bir ürünüdür. Tekelci kapitalizmin gelişmesi kapitalist toplumun çelişkilerinin derinleşmesine neden olmuştur. Üretim yoğunlaşmış, mali sermaye palazlanmış, dünya pazarları paylaşılmış, devresel bunalımlar giderek artmıştır. Aynı doğrultuda burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki çelişki keskinleşmiş, toplumun diğer sınıf ve katmanlarıyla tekelci sermaye arasındaki karşıtlık yoğunlaşmıştır.

İşte faşizm tekelci devlet kapitalizminin gelişiminin bir evresi olarak doğmuştur. Faşizmin belirleyici ve evrensel özelliği, burjuvazinin, çıkarları toplumun tüm diğer sınıf ve katmanlarıyla çelişkiye düşen en güçlü kesimlerinin, en gerici, en saldırgan en şoven unsurlarının açık diktatörlüğü olmasıdır. Faşizm belli ülkelere özgü bir olgu değildir. Çağımızda tüm kapitalist ülkelerde gözlenen bir olaydır.

Kapitalizmin çelişkilerinin derinleşmesi toplumun tüm sınıf ve katmanlarını etkileyen bir bunalıma yol açmış, geleneksel yöntemler burjuvazinin sınıfsal iktidarını sürdürmesini olanaksız kılmıştır. Böyle bir ortamda, tekelci sermaye, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin tavırsızlığından da yararlanarak açık bir diktatörlüğe yönelmiştir.

YENİ SÖMÜRGECİLİK VE FAŞİZM

Öte yandan faşizm günümüzde emperyalizmin yeni sömürgeci politikasının bir aracı niteliğine bürünmüştür. Kapitalizmin genel bunalımının son aşamasının belirgin özelliklerinden biri emperyalizmin sömürge sisteminin tümüyle çöküşüdür. Eski sömürü düzeninin devamı için emperyalizm bu ülkelerde faşist rejimlerin oluşmasında başı çekmektedir. Brezilya'dan Filipinler'e kadar dünyanın dört bir ucunda emperyalizm bu yöntemi denemiştir. Emperyalizmin yörüngesindeki ülkelerde faşizmin en belirgin özelliği, emperyalizmle yerli işbirlikçilerin ortaklaşa tezgahladıkları bir rejim oluşudur. Faşizm bu ülkelerde işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin emperyalizme ve tekellere karşı geniş bir toplumsal ittifak kuramaması sonucu iktidara gelir.

İŞÇİ SINIFI VE FAŞİZME KARŞI MÜCADELE

Günümüzün somut koşulları işçi sınıfı ve demokratik güçlere antifaşist mücadelede yeni görevler yüklemektedir. Antifaşist mücadele işçi sınıfının emperyalizm ve tekellere karşı tüm demokratik güçlerle birlikte, köklü toplumsal dönüşümler için verdiği kavganın bir parçasını oluşturmaktadır. Bu kavganın özünde işçi sınıfının emperyalizme ve tekelci sermayeye karşı giderek yeni yandaşlar kazanması ve faşist odakların soyutlanması yatmaktadır.

İşçi sınıfının doğal müttefiği yoksul köylülük yanısıra tekelci sermayenin baskısı altında ezilen tüm toplum katmanları, aydınlar, memurlar, gençlik, kent ve köy küçük burjuvazisi, hızla yoksullaşan ara tabakalar faşizme karşı işçi sınıfıyla ortak bir cephede birleşmektedirler. Toplumun demokratikleşmesi ve özgürleşmesi bütün bu toplumsal katmanların işçi sınıfı önderliğinde emperyalizme, tekellere ve faşizme karşı oluşturacakları güçbirliğine bağlıdır.

Faşizm, anayasal demokratik düzene özünde karşıdır. Anayasal kurumları, demokratik hukuk kurumlarını, demokratik hakların gerçekleştirilmesini yasadışı yollarla, açık zor kullanarak ortadan kaldıran bir rejimdir. Kişi demokratik hak ve özgürlüklerini yadsıyan bir rejimdir. Sabotaj, katliam, suikast faşizmin amacına ulaşmak için başvurduğu yöntemlerdir. Baskı ve terörle etkinliğini arttırır, demokratik unsurları, eylemleri, kuruluşları yıldırmaya yönelik çıplak ve kaba güç girişimlerinde bulunur.

ANTİ FAŞİST MÜCADELEDE DÖNEMEÇ

Son yıllarda Türkiye'nin tarihsel konumu ve çarpık kapitalist gelişmişlik düzeyi, faşizm sorununu başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrat, ilerici, yurtsever katmanların gündeminde ön plana çıkarmıştır. Tüm demokratik kitle ve meslek örgütleri faşizm tehlikesi karşısında kesin tavır koymaya kararlıdırlar. İşte bu açıdan 20 Mart **"Faşizme İhtar"** eylemi emperyalizme ve faşizme karşı verilen mücadelede önemli bir dönemeçtir. Tüm antifaşist güçlerin eylem birliğini gerçekleştirdiği demokratik bir mücadele biçimidir.

Ülkede demokratik anayasal düzeni yıkarak yerine temel hak ve özgürlükleri yadsıyan faşist bir düzen kurmaya yönelik terör, tethiş ve zorbalık eylemlerinin giderek tırmandığı ve tehlikeli boyutlara ulaştığı bir ortamda işçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü DİSK'in girişimi ve birçok demokratik kuruluşun desteğiyle gerçekleştirilen 20 Mart **"Faşizme İhtar"** eylemi Anayasa'dan kaynaklanan ve anayasal düzeni koruma amacını güden **"direnme hakkı"**ndan doğmaktadır. Bu hak toplumun demokratikleştirilmesi ve özgürleştirilmesi sürecinin doğal bir boyutudur.

20 Mart **"Faşizme İhtar"** eylemi 16 Mart 1978 günü İstanbul Üniversitesi önünde yedi öğrencinin ölümüyle sonuçlanan bombalı silahlı saldırının ardından gelmiştir. Ancak **"Faşizme İhtar"** eylemi, ardı kesilmeyen faşist cinayetlerin doruğa vardığı bir anda yoğunlaşan tepki ile bir tek olayın kınanması için değil, tüm faşist saldırıların sona erdirilmesi amacına yönelik kitlesel mücadelenin bir parçasıdır.

Yurttaşın can güvenliğini yitirdiği bir ortamda işçi sınıfımız ve onun devrimci sendikal örgütü **DİSK**'in **"Faşizme İhtar"** için yaptığı güç ve eylem birliği çağrısı tüm ilerici, devrimci yurtsever ve demokrat kişi ve kuruluşlarca benimsenmiştir.

TÜMÖD VE FAŞİZME KARŞI MÜCADELE

Yüksek öğrenim emekçilerinin demokratik meslek kuruluşu olarak **TÜMÖD** tüm üniversite ve yüksek öğretim kurumlarının öğretim üyeleri ve yardımcılarına çağrıda bulunarak DİSK'in eylemi doğrultusunda güç birliğine gitmiştir. 20 Mart günü **TÜMÖD**, **TÜMAS** ve **Türkiye Yazarlar Sendikası** ortak girişimleriyle faşizme ihtar eylemine katılmış, Üniversite bahçesinde toplu kırımı protesto etmişlerdir.

TÜMÖD faşist hareketin işçi sınıfını hedef aldığının bilincindedir.

20 Mart "**Faşizme İhtar**" eylemi faşizme karşı mücadelede işçi sınıfımız ve onun devrimci sendikal örgütü DİSK ile demokratik kitle ve meslek örgütlerinin ortak tavırlarının somut bir örneğidir.

20 Mart "**Faşizme İhtar**" eylemi işçilerin memurların, teknik elemanların, eğitim emekçilerinin, gençliğin ve tüm emekçi kesimlerin sürdürdükleri bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin kalıcı bir kanıtıdır.

TÖB-DER MERKEZ YÜRÜTME KURULU:
"Faşizme karşı mücadelede devrimci ve demokratların güçlü ve başarılı olmasının koşulu tek bir yürek, tek bir yumruk, tek bir ses olmaktan geçer."

Faşist saldırıların kitle katliamlarına dönüşerek doruk noktasına ulaştığı; faşist odakların üzerine kararlı olarak gidemeyen hükümetin sıkıyönetim ilan ettiği; zaten sınırlı olan temel hak ve özgürlüklerimizin adım adım rafa kaldırılmak istendiği günlerdeyiz.

İçinde bulunduğumuz günler devrimci demokratik halk güçlerinin tam bir kararlılıkla ve dayanışma içinde hareket etmesi gereken günlerdir.

Pahalılık, zamlar ve kuyruklar halk kitlelerinin hayatlarını

çekilmez bir duruma getirmiştir. Doğu ve Güney Doğu Anadolu'da, emekçi halk ırkçı, şoven, asimilasyoncu baskıların altında inlemektedir. Giderek yoğunlaşan ve doruk noktasına ulaşan faşist saldırı, terör ve katliamlar emekçi ve devrimci-demokratik halk güçlerine soluk aldırmamaktadır.

Bu durumda halk kitleleri çaresizlik içinde bir "umut" aramaktadır.

Öteden beri düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne konulan engeller ve egemen sınıfların her türlü aracı kullanarak yaptığı şartlandırmalar sonucu yeterince örgütlenemeyen ve kurtuluşun kendi ellerinde olduğunu kavrayamayan emekçi halk kitleleri; temel hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılmasına, faşist saldırganlığın kendilerini sindirmesine, hayat pahalılığının, zamların, kuyrukların ve ırkçı, şoven, asimilasyoncu baskıların altında ezilmelerine karşı çaresiz ve sessiz durumdadırlar.

Ülkede devrimci-demokratik halk güçleri de bir suskunluğa gömülmüştür. Zaten sınırlı olan temel halk ve özgürlüklerimizi korumak, faşist teröre karşı en geniş demokratik eylem birliğini sağlamak, en geniş kitleleri faşizme karşı aktif kitlesel eylemlere sokabilmek, faşist odakların dağıtılması ve faşist katillerden hesap sorulması için verilecek mücadeleyi örgütlü bir şekilde sürdürmek görevi, içinde bulunduğumuz günlerin bize yüklediği görevlerdir.

Bu görevlerin üstesinden gelebilmek, faşizmi ezebilmek için, yaşadığımız günlerin önemini bir kez daha **kavrayarak** kararlı ve azimli bir şekilde mücadeleye girmeliyiz.

Bu mücadele, devrimci-demokratik güçler için çetin bir sınav olacaktır. Bu sınavı başarıyla vermek için, içinde bulunduğumuz günlerin görevlerini doğru kavramalıyız.

Bu günlere nasıl gelindiği, faşist saldırganlığın niçin bu büyük boyutlara ulaştığı, devrimci-demokratik halk güçlerinin faşizme karşı mücadelede görevlerini nasıl yerine getireceği sorularına doğru cevaplar verirsek, zor görevleri yerine getirmememiz için hiç bir neden yoktur.

Türkiye'nin sıkıyönetim koşullarına nasıl geldiği ve bu koşullarda en doğru eylemin ne olduğu sorularının cevabı için, geçen yılların kabaca bir gözden geçirilmesi gerekmektedir.

1) EMPERYALİZM ÇÖKMEKTE, HALKLARIN MÜCADELESİ YÜKSELMEKTEDİR

Kapitalizmin emperyalizm aşamasında, Birinci Paylaşım Savaşı sonunda dünyanın altıda birinin, İkinci Yeniden Paylaşım Savaşı sonunda da dünyanın üçte birinin emperyalist sistemden koparak sosyalizme geçmesi sürecine damgasını vuran olgu, dünya devrimci sürecidir. Emperyalizm, dünyadaki devrimci mücadelelerin bağrında açtığı gediklerle gerilerken azgınlaşıyor ve varlığını koruyabilmek için akla gelmez yöntemlere başvuruyor.

Türkiye'yi değerlendirirken böyle dünyada yaşadığımızı unutmamalıyız. Türkiye, dünya emperyalist sisteminin bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Emperyalizme bağımlılık ve emekçi halk güçlerinin gaddarca sömürülmesi gerçeği en belirgin özelliğidir Türkiye'nin. Bu gerçeklik **"bağımsızlık"**; **"sömürüye, baskıya son"** talepleriyle **toplumsal muhalefetin gelişip güçlenmesiyle gözler önüne** serilmektedir. Buna karşılık egemen sınıflar da daha baskıcı, daha sömürgen, daha zalim, daha şoven yönetimler aramaktadırlar. Bu arayış, her gün artarak süren faşist terör ve katliamlarla gözlenmektedir. Halk kitlelerinin kendi talepleri doğrultusundaki daha özgür, daha demokratik yönetim arayışları ise binlerce işçinin, öğrencinin, öğretmenin, memurun, kısaca toplumun tüm emekçi halk güçlerinin direnişinde görülmektedir. Faşist terörün ulaştığı olağanüstü boyutlar mücadelemizde acil görevin, faşizme karşı mücadele görevi olduğunu göstermektedir.

2) TÜRKİYE'DE FAŞİST SALDIRGANLIĞIN BOYUTLARI

Faşizme karşı mücadelede devrimci ve demokratların güçlü ve başarılı olmasının koşulu tek bir yürek, tek bir yumruk, tek bir ses olmaktan geçer. Görevimiz böyle bir birliğin yaratılması için mücadele etmek, atılabilecek ortak adımları yürekten desteklemek olacaktır.

Türkiye'deki faşistler de faşizmin tüm dünyada uyguladığı yöntemleri uyguluyorlar. Faşist olmayan herkese saldırıyorlar, kitle katliamları düzenliyorlar, korkunç bir terör havası estiriyorlar.

İtalya'da Karagömlekliler, Almanya'da SS'ler ve SA'larla faşistlerin insanlığa verdiği kan, işkence ve ölümdür. İnsanları zehirli gazlarla yok eden, toplama kamplarında 10 milyon kişiyi işkencelerle katleden, milyonlarca insanı savaşla ve toplu idamlarla öldüren faşistler, İspanya'da Guernica kentini bombayla yerle bir etmekten de kaçınmamışlardır. Endonezya'da faşist Yarasa Örgütü bir milyon insanı katletmiştir. Şili'de Pinochet faşizmi işkencelerle binlerce yurtseverin kanını içmiştir.

Ama nasıl ki bu faşist terör ve saldırganlık dünya halklarını yıldıramadıysa, Türkiye emekçi halkını da yıldıramayacaktır. Anti-faşist direnişimiz tüm dünyada olduğu gibi faşizmi ezecektir.

Faşizm, dizginlenmemiş bir şovenizm; işçi ve emekçiler için azgın ve doymak bilmeyen bir sömürü; kendisinden olmayan herkese yönelik canavarca ve insanlık dışı bir saldırganlıktır.

Türkiye'de faşistler saldırganlıklarının en yüksek boyutuna ulaştığı 1978 yılında yüzlerce devrimciyi, demokratı, sosyalisti, yurtseveri, ilericiyi, yüzlerce kadını, ihtiyarı, çocuğu, kısaca kendilerinden olmayan herkesi tek tek seçerek ya da hedef seçmeksizin uyguladıkları kitle katliamlarıyla öldürmüştür.

Doç.Orhan Yavuz, Doç. Bedrettin Cömert, Prof. Bedri Karafakioğlu, Doç.Necdet Bulut, savcı Doğan Öz, mühendis Akın Özdemir, gazeteci Abdi İpekçi ve daha birçok bilim **adamı, devrimci, demokrat, öğretmen, öğrenci, memur, işçi** sendikacı faşistler tarafından katledilmiştir. Binlerce insan faşistlerin saldırısıyla yaralanmış, sakat kalmış; binlerce insanın evi, işyeri bombalanmıştır.

Tepecik, Balgat, Bahçelievler, Şentepe, Malatya, Elazığ, Bingöl, Aksaray, Yükseliş, ODTÜ Hacettepe, Gültepe,

Zeytinburnu, **Kırşehir**, Sivas, K.**Maraş'ta** yüzlerce insanı kahvede, otobüste, evinde, çarşıda katleden faşistler; kargaşa çıkartmak, yüzlerce insanı öldürmek amacıyla, **insanların yoğun olarak bulunduğu Sirkeci Garına, havaalanına, Karaköy** iskelesine, demiryollarına bombalar koymuşlardır. Devrimci, demokrat, ilerici, sosyalist kuruluşlar, partiler, sendikalar, dernekler, kooperatifler, faşizme karşı aktif kitle direnişi içinde yer alabilecek örgütlenmeler, hep faşist namluların ve bombaların hedefi olmuşlardır.

Böylesine acımasız, insanlık dışı bir saldırganlık olan faşizme karşı mücadele etmek insanlık görevidir. İnsanların bu görevlerini yerine getirirken faşizme karşı olduklarını söylemeleri yetmez. Tutarlı anti-faşist olmanın yolu, faşizmin doğru öğrenilmesinden ve ona karşı mücadele etmekten geçer.

Faşizm, çürüyen sermaye sisteminin; her türlü canavarlıkla ayakta tutulması çabasıdır. Çürüyen sermaye sistemine karşı gelişen toplumsal muhalefeti kanla, ateşle ve zulümle yok etmektir. Bu yüzden faşizm olan yerde kan, zulüm ve faşizme karşı mücadele ve direniş vardır.

Türkiye'de faşizme karşı mücadele, en geniş devrimci-demokratik güçlerin eylem birliğinin sağlanmasıyla ve faşizme karşı aktif kitle mücadelesinin örgütlenmesiyle olacaktır. Anti-faşistlere düşen görev kitle mücadelesinin başını çekmek; dağınık ve örgütsüz olan anti-faşist mücadeleyi örgütlemektedir.

3) FAŞİZMİ DOĞRU KAVRAMAMAK ANTİ-FAŞİST MÜCADELEYE ZARAR GETİRİR

Faşist terörü, saldırganlığı, katliamları **"anarşi"**, **"terör"**, **"sağ-sol çatışması"** diye nitelemek faşistlerin ekmeğine yağ sürmektedir. Ne yazık ki bu gerçek bazı ilerici kesimlerce bile yanlış kavranılmakta ve **"terörden, anarşiden"** dem vurularak mücadele hedefleri saptırılmaktadır. Öncelikle bu gerçeği görmek ve göstermek zorundayız.

Bir yanda olanca barbarlığıyla tüm devrimci-demokratlara, ilerici, yurtsever ve sosyalistlere, tüm emekçi halk güçlerine amansızca saldıran faşist terör; öte yanda savunma durumunda olan devrimci-demokratik halk güçleri varken, **"sağ-sol çatışması"**ndan, **"terör"**den, **"anarşi"**den söz edilemez. Türkiye'de yaşanılan olayları bu biçimde, yani **"anarşi"** ve **"terör"** olarak değerlendirmek son çözümlemede faşist terör ve katliamları görmemek, bunları gizlemek, faşist terör ve katliamların kaynağı olan faşist odakların üzerine kararlı olarak yürümek görevimizde zaafa düşmek olacaktır. Faşizme karşı tutarlı bir mücadele için öncelikle bu gerçeği saptamak zorundayız.

Anti-faşist mücadeledeki görevlerimizi doğru olarak koyabilmek için bazı gerçeklikleri saptamalıyız:

1- **Artan faşist terör tek tek ve hedef gözeterek sürdürdüğü saldırılarını giderek kitle katliamlarına dönüştürmüş, emekçi halk kitlelerini katletmeye ve soykırım hazırlıklarına başlamıştır.**

2- Devrimci-demokratik güçlerin bir araya gelememesi, faşizme karşı doğru tesbitlerle doğru eylem birliklerinin **oluşturulamaması, faşist terörün azgınlaşmasına ve cesaretinin artmasına neden olmaktadır.**

3- **"Faşist katillerden hesap soracağını, faşist yuvaları dağıtacağını" vaadederek iktidara gelen hükümetin faşist odakların üzerine kararlıca gitmesi, "anarşi" ve "tetör" mantığıyla hareket ederek, "sağa da sola da karşı" olma hesabıyla denge politikası izlemesi de faşist saldırganlığın cüretini arttırmaktadır.**

4- Faşizm, ideolojik olarak yeterince teşhir edilemediği, yalancılığı, demagojileri, sahtekarlığı, saldırganlığı, caniliği en geniş kitleler içinde gereği kadar sergilenemediği için faşistler hala bir çok insanı arkalarına takabilmektedirler.

5- **Mezhep ve ırk ayrılıklarını körükleyerek yarattıkları kargaşayla toplumun bir kesimini arkalarına almayı amaçlayan faşistler, bu taktiklerinde ne yazık ki büyük ölçüde amaçlarına ulaşmışlardır. Sivas, Malatya, Iğdır, Bingöl, Elazığ ve son olarak Kahramanmaraş'ta, daha nice yörelerde büyük kitle kıyımları, soykırımlar gerçekleştirmişlerdir.**

4) EĞİTİM EMEKÇİLERİNE YÖNELİK FAŞİST SALDIRGANLIK VE EĞİTİM EMEKÇİLERİNİN FAŞİZME KARŞI ÖRGÜTLÜ MÜCADELELERİ

Bugün **200** bin üyesi **660** şubesiyle Türkiye'nin her yanına örgütlü bir güç olarak yayılan **TÖB-DER**, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist mücadelesini sürdürürken, geçmiş öğretmen mücadelesinin deneylerinden yararlanmakta ve mücadele bayrağını daha da yükseklere çıkarmaya çalışmaktadır.

8 Temmuz 1965'de kurulan ve kısa zamanda **90** bin üyeyi bağrında toplayan **TÖS**, yabancı uzmanlara, barış gönüllülerine, Amerikan yardımlarına ve varlığına karşı yürüttüğü anti-emperyalist mücadele ile, kısa zamanda ilerici, **yurtsever**, devrimci, demokrat öğretmenlerin büyük güvenini kazanmıştı. **110** bin öğretmenin katıldığı **1969 Öğretmen Boykotu TÖS'ün** mücadelesinin en önemli noktasıydı.

3 Eylül 1974'de kurulan **TÖB-DER**, ise bugün **8** yıllık mücadelesiyle onurlu yerini korumaktadır ve koruyacaktır. **12 Mart** dönemiyle gelen karanlık günlerde, **60 yıllık** devrimci-demokratik öğretmen hareketinin temsilcisi **TÖS**'ün egemen sınıfların tepkisini çekerek kapatılmasından sonra kurulan **TÖB-DER**, **12 Mart** döneminde tutuklanan **5 bin** öğretmen ve ailesine kararlıca sahip çıkmıştır. Soruşturmalara, baskılara, saldırılara rağmen yılmayan **TÖB-DER**, kısa zamanda örgütlenmesini genişleterek **1974**'lerde üye sayısını **TÖS**'ünkünden daha fazlaya çıkartmıştır.

MC dönemlerinde tüm devrimci-demokratik güçlere yönelen faşist saldırılardan **TÖB-DER** de nasibini almıştır. **MC** dönemlerinde **26** eğitim emekçisi katledildi. **Yüksek öğretim** kurumlarında **eğitim** durdu. Öğretmen yetiştiren kurumlar faşist güçlerin işgali altına girdi. Onbinlerce öğretmen kıyıldı, sürüldü. Binlerce aile parçalandı. Yüzlerce şubemiz çeşitli kereler saldırıya uğradı, bombalandı, kapatıldı. Genel

merkezimiz iki kez kapatıldı, üç kez bombalandı. Ama TÖB-DER yılmadı, artan toplumsal muhalefetle birlikte mücadelesini yükselterek sürdürdü.

DGM'ye, MC'lere, faşist saldırılara, hayat pahalılığına karşı, grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı için, ekonomik ve demokratik hakları savunmak için, 1 Mayıs'ları kutlamak için, daha özgür ve daha demokratik bir toplum talepleriyle dolu mitingler, gösteriler, iş bırakımlarıyla, eylemlerle dolu mücadele yılları TÖB-DER'i daha da güçlendirdi. Üye sayısı bugün **200 bine**, şube sayısı **660'a** yükseldi.

Zulme, zorbalığa karşı, onurla, kararlı, inançlı, azimli bir mücadele sürdüren, direnen **TÖB-DER**'li eğitim-öğretim emekçileri; kendilerinin ve emekçi halk güçlerinin çıkarlarını kararlılıkla koruma mücadelesinin en ön saflarında yerlerini aldıkları için, artan faşist saldırılardan da artarak paylarını almışlardır.

Faşist saldırılara karşı kanlarıyla, canlarıyla dişe diş mücadele veren öğretmenler, Türkiye'nin en ücra köşesinden, en büyük kentlerine kadar her yerde, bulundukları her alanda direndikleri için, faşist terörün baş hedeflerinden biri olmuşlardır.

5) KATLEDİLEN ÖĞRETMENLER

1975'de 1. MC Hükümeti döneminde **BATTAL ÖZ**'ün katledilmesiyle başlayan eğitim emekçisi kıyımı, yıl sonuna kadar altı can almıştır. TÖB-DER'den: **MURAT GÖKTEN, HÜSEYİN ESEN, HİKMET DEMİR, HASAN ŞİMŞEK, ALİ GENÇ.**

1967 yılında da üç şehit veren TÖB–DER, saldırıları göğüslemeye devam ediyordu. 1976'da **SAİT GENCER, ALİ GÜMÜŞ, GAFUR TANYILDIZ**'ı kaybetmişti.

Devrimci-demokratik öğretmen hareketi **1977 yılında**, 6'sı 1 Mayıs katliamında olmak üzere: (**ÖMER NARMAN, KENAN ÇATAK, AHMET GÖZÜKARA, MUSTAFA ELMAS, HİKMET ÖZKÜRKÇÜ, BAYRAM ÇITAK**) 17 şehit verdi: Bunlar. **MEHMET YILMAZ, VURAL URAL, MEHMET BAŞ, MEHMET BİLGEN, ORHAN YAVUZ, KEMAL DEMİR, İSRAFİL AKÇAY, ŞEYHMUS HACIYUSUFOĞLU, ALİ ALKAN, CAFER AVCI, CİHAT ELÇİ**, idi.

Faşist terörün doruk noktasına ulaştığı **1978** yılında ise ilk şehidimizi 1 Ocak günü verdik: **HAYDAR KARABABA**. Ve 1978 yılı, **"faşist katillerden hesap soracağını"** söyleyen **CHP**'nin hükümet olduğu dönemde faşist katiller **TÖB-DER**lilerin de canlarını almaya devam ettiler hem de kana doymak bilmeden.

Gaziantep, Bolu, Malatya, İstanbul, Tokat, Tekirdağ, Giresun, Eskişehir, Isparta, Ankara, Urfa, Adana, Bingöl, Trabzon ve **Kahramanmaraş**'ta, toplam **36** şehit verdik yıl boyunca. Bunlar 4'ü Kahramanmaraş'ta olmak üzere (**HACI ÇOLAK, SÜLEYMAN YÜZBAŞIOĞLU, SÜLEYMAN METİN, ALİ RIZA IŞBİLİR, BİLGİN GİRGİN, ALİ BALTEKİN, TALAT TEMEL, MEHMET İSLAM SAVAŞ, ADEM GÜNDÜZ, MURTAZA İÇEN, İCLAL AKIN, FAHRETTİN YILMAZ, ÖNDER PALA, CEMAL ESEN, KENAN AKINCI, KEMAL PEHLİVAN, ALİ ARICI, MEHMET ANIŞEN, ALİ TOPAL, MEHMET AKİF ÇAVDAR, HASAN ÇINAR, RECAİ ULUTAŞ, MUSTAFA ÖZDEMİR, MUSTAFA YAŞAR, MUSTAFA KURT, MURTAZA KARA, AHMET DURAN, MEHMET DİRLİK, TEVFİK HELVACI, DİNÇER SAÇLI, NECDET BULUT, AHMET BOZKURT, MEHMET BÜLBÜL, ALİ AKGÜLÜ**, idi.

1979 yılına da umutla girmedik bu açıdan. Bu yılın ilk 2,5 ayında, **Tarsus, Bolu, Manisa, Rize, Adana**'da 5 öğretmene daha ölüm kustu faşist namlular: **SELAHATTİN TANRIVERDİ, SÜLEYMAN YANMAZ, HÜSEYİN AÇIKGENÇ HALİS DEMİR, MAHMUT AVAN** faşist katillerce katledildiler.

6) SALDIRILAR...SALDIRILAR...

Sadece ölümle biten olayları sıraladık yukarıda. 1975'de 6, 1976'da 3, 1977'de 17, 1978'de 36, 1979'un ilk aylarında 5 olmak üzere **67** şehit verdik. Ya yaralananlar, sakat kalanlar, kör olanlar, evi yakılanlar? Binlerce... Sadece 1978'de faşistlerin saldırısına uğrayan **TÖB-DER** şubelerini şöyle sıralayabiliriz: **Samsun, Bafra, Çarşamba, Sinop, Ağrı, Kahramanmaraş, Adana, Elazığ, Uşak, Tekirdağ, Kayseri, Mucur, Alanya, Çubuk, Kırıkkale, Solhan, Safranbolu, Develi, Kadirli, İskilip, Çekerek, Çayırlı, Aksaray, Bilecik, Konya, Sarıkamış, Trabzon, Urfa, Şırnak, Ünye, Isparta, Giresun, Tavşanlı, Osmancık, Acıpayam, Denizli, Merzifon, Izmit, Bingöl, Gelibolu, Kelkit, Göktaş, Kars, Ayvacık, Aralık, Niğde, Sivas, Iğdır, Bor, Erzurum, İdil, Sungurlu, Elmalı, Yenice, İstanbul, Bursa, Gaziantep, Demirci, Malatya, İzmir, Antalya, Çanakkale, Eskişehir, Korkuteli, Kaş, Gazipaşa, Suluova, Taşova, Alaçam, Erfelek, Türkoğlu, Gümüşhane, Afyon, Havza, Bor, Manisa, Kula, Bala, Kumluca, Çamardı, Sason, Ermenek.**

Ve 1978 yılında da Vali ve Kaymakamlarca anti-demokratik olarak ve sudan nedenlerle yüzlerce şubemiz çeşitli kerelerce ve çeşitli sürelerde kapatıldı. Ama TÖB-DER, tüm baskı ve saldırılara boyun eğmeden mücadelesini sürdürecektir.

7) 20 MART, FAŞİZME KARŞI ŞANLI BİR DİRENİŞ OLMUŞTUR

15-16 Haziran 1970'de, işçi sınıfının örgütlenmesini engelleyen **"Sendikalar"** ile **"Grev ve Toplu İş Sözleşmesi"** Yasalarının uygulanmasına karşı direnişe geçen DİSK'in ve Türkiye işçi sınıfının eylemi en büyük direnişti. **15-16 Haziran Direnişi**, Türkiye işçi sınıfının gücünü ve azmini gösteren bir eylemdi. Türkiye işçi sınıfının kendisi için sınıf olmaya başlamasının ilk önemli işaretiydi. Egemen sınıfların bu direnişe tepkisi baskı, şiddet ve sıkıyönetim oldu. **150 bin** işçinin hayatı durdurması egemen sınıfları ürküttü.

16 Haziran'da doruğuna ulaşan işçi sınıfı direnişlerinin 1971'lerde toplumun tüm çalışan kesimlerini sarmasıyla birlikte egemen sınıflar çareyi yine sıkıyönetimde ve **12 Mart** uygulamalarında bulmuşlardı.

1971 sonrasındaki **DGM Direnişi** (16 Eylül 1976) işçi sınıfının önemli direnişlerinden biriydi. DGM Direnişiyle Türkiye işçi sınıfı pişiyor ve mücadele azmini ortaya koyuyordu.

20 Mart Direnişi ise kızışan sınıflar mücadelesinde faşizme karşı olduğunu ortaya koyan Türkiye işçi sınıfının politik bir tavrıydı. Yüzbinlerce işçinin ve onları destekleyen yüzbinlerce emekçi insanın Türkiye çapında hayatı durduran politik ve kitlesel eylemiydi.

8) 16 MART FAŞİST KATLİAMI VE EMEKÇİ HALK GÜÇLERİNİN DİRENİŞİ

16 Mart 1978 tüm ilericiler, devrimciler, demokratlar, yurtseverler, sosyalistler için çok acı bir gündür. O gün gözü dönmüş faşist katiller, o zamana kadar ki en kanlı saldırılarından birini yaptılar. İstanbul Üniversitesinde yıllardır süren faşist işgali kırıp okula giren devrimci öğrencilerin üzerine bombalarla, silahlarla saldıran faşistler yedi devrimci öğrencinin canını aldılar. 50'den fazla devrimci öğrenci yaralandı. Katliamı yapan faşistler ellerini kollarını sallayarak kaçtılar.

Devrimci öğrencilerin katliama tepkisi büyük oldu. Üniversiteyi işgal eden öğrencilere ertesi sabah tüm yüksek okul ve lise öğrencileri de katılarak büyük bir kitle gösterisiyle faşizmi lanetlediler. Faşizmin dökülen kanlarımızda boğulacağını haykırdılar.

Katliama tüm devrimci, demokratik halk güçlerimizin, **DİSK**'in, **TÖB-DER**'in, **TMMOB**'nin ve diğer demokratik güçlerin tepkileri büyük oldu. Faşist cinayet şebekelerince gerçekeştirilen insanlık dışı katliama tepkiler, faşizme karşı nefret noktasında toplandı.

DİSK Yürütme Kurulu'nun bu faşist katliamı ve tüm faşist katliamları ve saldırıları protesto etmek için **FAŞİZME İHTAR** adı altında **20 Mart'ta** başlattığı genel direnişe, yüzbinlerce **DİSK** üyesi işçinin yanı sıra, yüzbinlerce **TÜRK-İŞ** üyesi ve bağımsız sendikalardan işçi de katıldı. Yüzbinlerce öğrenci, öğretmen, bakanlık görevlileri, banka personeli, sağlık, **PTT**, basın emekçileri, sinema ve tiyatro emekçileri, teknik elemanlar, kısaca ülkenin tüm çalışanları tüm güçleriyle katıldı. Aktif kitlesel gösterilerle, iş bırakımlarıyla, boykotlarla, işgallerle, yolların trafiğe kapatılmasıyla, haberleşmenin, üretimin, ulaşımın durmasıyla direniş büyük boyutlara ulaştı. Faşist saldırganlık hükümete rağmen güçlü bir şekilde protesto edildi, lanetlendi.

Katliama karşı tam bir duyarlılıkla, tam bir güç ve eylem birliği içinde hareket eden anti-faşistlerin bu eylemi işçi sınıfının politik direnişi olarak büyük bir coşkuyla hayata geçti. Her alanda hayatın durmasına yol açan eylem, **DİSK**'in, Türkiye işçi sınıfının ve tüm devrimci-demokratik halk güçlerinin büyük bir başarısı oldu.

20 Mart Direnişi Türkiye işçi sınıfı açısından **"Genel Grev Hakkı"**'nın alınmasıdır. Genel grev, henüz yasalaşmasa da işçi sınıfımızın kullanmasını ve kendi gücünü öğrendiği silahlardan biri olmuştur. Egemen sınıfların 20 Mart eylemi karşısında ürkmesinin nedeni de budur. Egemen sınıflar genel grev hakkının da tıpkı **1 Mayıs**'ın **İşçi Bayramı** olması, işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olması hakkı gibi kazanılmasından ürkmüşlerdi.

20 Mart Direnişini politik bir eylem olması da egemen sınıfları ürkütmüştür.

20 Mart genel grevi yaygınlığıyla ve her alanda çalışan tüm emekçileri harekete sokmasıyla işçi sınıfının kendisi için sınıf olmasının yeni ve önemli bir adımıydı.

Genel grevin bir başka önemi ise faşizme karşı omuz omuza mücadelenin en geniş kesimlerde hayata geçmesidir. İşçi sınıfı henüz kendisiyle birleşemeyen devrimci harekete hayatın önemli bir gereksinimini eylemiyle dayatmıştır.

20 Mart Direnişi aynı zamanda **3 aylık** iktidarı boyunca işçi ve emekçilere düş kırıklığından başka bir şey vermeyen hükümete bir uyarıydı. Faşist odakların üzerine kararlılıkla gitmeyen hükümete devrimci demokratik halk güçlerinin, emekçi halkın ve işçi sınıfının bir uyarısıydı. Faşist saldırganlığı unutarak sivil sıkıyönetimle devrimci-demokratik örgütlere karşı önlemler alma çabasında olan hükümet uyarılmıştı.

Daha önceki DGM ve benzeri direnişlerde DİSK'i ve demokratik kitle örgütlerini destekleyen Ecevit; "...Direnişe öncülük edenler... davranışlarının... sonuçlarına katlanacaklardır..."diyerek direnişe şiddetle karşı çıktı. Ecevit'in demecinden cesaretlenen gerici ve faşistler direnişe katılanlara karşı saldırıya geçtiler.

20 Mart eylemine tüm **TÖB-DER**'li eğitim emekçileri tam bir sorumlulukla hareket ederek katıldılar. On binlerce öğretmen faşizme karşı mücadelede inançlarını, azimlerini, kararlılıklarını ortaya koydular. Direnişe katılan binlerce **TÖB-DER** üyesi hakkında soruşturma açıldı, birçoğu mahkum edildi. Halen **TÖB-DER** üyeleri hakkında süren yüzlerce soruşturma vardır.

Bugün **16 Mart** katliamını kat kat aşan olayların yaşandığı Türkiye'de 20 Mart'tan daha güçlü eylemlere ihtiyaç vardır.

9) FAŞİZME KARŞI MÜCADELE GÖREVLERİMİZ

Faşist teröre, saldırılara ve katliamlara karşı en geniş kitlelerin birlikte aktif kitlesel mücadeleye katılmaları sağlanamadığı için; faşizmi lanetleyen, teşhir eden, sergileyen mitingler, yürüyüşler düzenlenerek kitlelerin uyarılması ve faşizme karşı mücadeleye kazanılması görevleri eksiklikler taşıdığı ve büyük ölçüde yerine getirilemediği için, faşist saldırganlık azgınlaşmaktadır.

"Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" mantığıyla sıranın kendisine gelmesini bekleyen insanların uyarılması ve faşizme karşı mücadeleye kazanılması için en geniş eylem birliklerinin kurulması yolunda yoğun çalışmalar yapmak görevimiz olmalıdır.

Artan faşist saldırıların, hayat pahalılığının tüm emekçi halkta yarattığı hoşnutsuzluk örgütlü bir mücadeleyle yönlendirilmelidir. Bunun yolu da anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist eylem ve mücadele birliğinin hayata geçirilmesinden geçer. Kitlelerin güvenini kazanmamız böyle bir eylem birliğinin sağlanmasıyla mümkün olacaktır. Bilinmelidir ki faşizm ancak bu birliğin aktif mücadelesiyle alt edilebilecektir.

Düzene muhalefet gibi görünerek halkın duygu ve istemlerini sömüren, böylece iş başına gelince de kanlı ve acımasız sermaye diktatörlüğünü kuran faşizm, emperyalizmin çoban köpekliği olarak, kitlelerin daha çok sömürü ve zulüm altında tutulmasını amaçlamaktadır. Onların sömürüye karşı oldukları yalanının teşhir edilmesi, onların sermayenin uşakları olduğu gerçeğinin kitlelere gösterilmesi gerekmektedir. Sinemalardan, tiyatrolardan, çeşitli sergilerden ve benzeri her türlü araçtan yararlanarak faşizmin bu iki yüzlülüğü teşhir edilmeli ve ona karşı mücadelelin gerekliliği anlatılmalıdır.

Bildiri ve afişleme kampanyaları, pullamalar, açık oturumlar, paneller, forumlar ve benzeri araçlardan yararlanılarak faşizm teşhir edilmeli, antifaşist mücadele yükseltilmelidir.

Faşist katillerden hesap sorulması, faşist yuvaların dağıtılması için kitleler harekete geçirilmeli, hükümete faşizme karşı kararlı ve tutarlı davranması için demokratik baskı yapılmalı, uyarıda bulunulmalıdır. K.Maraş, 1 Mayıs, **16 Mart**, vb. faşist katliamların sorumlularının açıklanması ve katillerin cezalandırılması için hükümet uyarılmalıdır.

10) FAŞİZME KARŞI TÜM DEVRİMCİ-DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ SAĞLANMALIDIR

Türkiye'de egemen sınıflar, soygun ve talanlarını garanti altına almada, içine düştükleri ekonomik bunalımları aşamada ve emekçi halk güçlerinin yükselen devrimci mücadelelerini bastırmada çaresizlik içinde düşmüşlerdir. Bu çaresizlik, onları, daha baskıcı, daha şoven, daha zalim yönetimlere başvurmaya itmektedir.

Bu ekonomik gerçeklikten beslenen faşizm; tehdit, yalan, saldırı, demagoji ve sahtekarlıkla emekçi halk güçlerimizin kanını içmeye devam etmekte, dizginlenmemiş terörünü sürdürmektedir.

İşçileri, öğrencileri, öğretmenleri, bilim adamlarını, yazarları, sendikacıları tek tek öldüren faşistler, giderek hedef seçmeksizin otobüsleri, otobüs duraklarını, kahvehaneleri, okulları, işyerlerini kurşunlamaya, bombalamaya başlamışlardır.

Daha dün Kahramanmaraş'ta yüzlerce emekçinin, demokratın, kadının, kızın, çocukların, ihtiyarların kanına giren faşistler; ana karnındaki bebeyi, karnında bebek olan anayı bile öldürmekten kaçınmamışlardır. Bu katliam faşistlerin ne kadar korkunç insanlık düşmanı olduklarını kanıtlamaktadır. Bugün devrimci-demokratik halk güçlerinin temel görevi faşizme karşı kararlıca mücadele etmek ve güçlerini birleştirmektir.

Bugün tek tek ve cılız kalan anti-faşist sesler birleştirilmelidir. İçinde bulunduğumuz acı gerçeğin aşılması için biricik yol budur. Örgütlü ve güçlü bir mücadele yenilmez olacaktır.

Demokratik kitle örgütleri arasındaki güç ve eylem birlikleri genişletilerek hayata geçirilmelidir. Bu konuda atacağımız adımların kararlı ve tutarlı olması faşizme karşı mücadelede başarıya ulaşmamızı sağlayacaktır. Eylem birliklerinin kurulmasında grupçu, sekter davranışlardan kaçınılmalı, olumsuzluklara meydan verilmemelidir. Kurulacak birliklerin aynı zamanda Türkiye çapında devrimcilerin birliğini de sağlamaya hizmet edeceği unutulmamalıdır.

Faşizme karşı direnmenin bir insanlık görevi olduğu unutulmadan eylem birliklerinin kurulmasına çalışılmalıdır.

Faşist güçlerin bir tedhiş ve sindirme ortamı yaratmayı ve tüm emekçileri teslim almayı amaçlayan saldırılarına izin verilmemelidir. Ecevit hükümeti kurulduktan sonra hükümeti hemen düşürme olanağına kavuşamayan faşistler, hükümeti egemen sınıfların "**anarşiyi önleme**" şeklindeki siyasi programı doğrultusunda bir politika izlemeye zorlamışlardır. Amaçları doğrudan hükümet olabilecekleri koşulları hazırlamaktır. Bu yüzden Ecevit hükümetinin kurulmasından hemen sonra faşist terör ve katliamlar, gerici ayaklanma ve soykırım denemeleri birbirini izlemiş, bunları düzenleyen ve kışkırtan faşistler, kendilerini gizleme gereği bile duymadan hükümetten anarşinin önlenmesi için tedbir alınmasını, sıkıyönetim ilan edilmesini, idarenin orduya devredilmesini istemişlerdir.

Bütün bunlar egemen sınıfların ekonomik ve siyasi krizden kurtulabilmek için izledikleri saldırı siyasetlerinin bir parçasıdır. Egemen sömürücü güçler eski yöntemlerle sağlayamadıkları "**huzur ve istikrarı**" daha baskıcı ve kanlı yöntemlerle sağlamak amacındadırlar. Sıkıyönetim ilanı egemen sınıfların bu amaçlarına hizmet etmesi, yol açması bakımından son derece önemli bir gelişmedir. Bu noktada sıkıyönetimin kaldırılması için mücadele ihmal edilmemesi gereken bir önem taşımaktadır.

Açıktır ki egemen güçler soygun ve sömürü düzenlerini ayakta tutmak için bugünkü sıkı baskı uygulamalarıyla da yetinmeyecek, 12 Mart benzeri uygulamaların daha katmerlisinin yapılmasını isteyeceklerdir.

Milliyet Gazetesi Başyazarı **Abdi İpekçi**'nin bir faşist tertip sonucu öldürülmesi ve olaydan sonra yaratılan hava, daha otoriter ve baskıcı yöntemlere gerek olduğunu herkese kabul ettirme amacına yöneliktir.

Faşist güçlerin bu amaca yönelik tertiplerine ve muhtemel sansasyonel eylemlerine karşı tüm kamuoyunun uyarılması ve gerçeklerin yüreklice açıklanması bir yurtseverlik görevi olmalıdır.

Faşistlerin her saldırı ve katliamı karşısında bütün devrimci-demokratik güçlerin anında tepki göstermesi, hem olayın gerçek yüzünü açığa çıkarması hem de emekçi halkın mücadelesine yön vermesi açısından yerine getirilmesi zorunlu bir görevdir.

Bilinmektedir ki faşizm emperyalizm ve tekelci sermayenin ekonomik ve siyasi çıkmazlarından kaynaklanmaktadır. Faşizmin tümden ortadan kaldırılması ancak emperyalizmle bağlarının koparılmasıyla ve her türlü sömürüden kurtulmakla mümkündür. Bu da emekçi halk güçlerinin devrimci-demokratik iktidarıyla mümkündür.

Faşizme karşı mücadele en doğru olarak tüm anti-faşist güçlerin ortak davranışlarıyla mümkündür. Aktif mücadele ve direnişler olmaksızın faşizm altedilemez. Faşizm başarıya ulaştığı her yerde, kendisine karşı direnilmediği için bu başarıyı kazanmıştır. Faşistlerle uzlaşmak, barış için adaklar düzmekle, demeç vermekle faşizm yenilemez. Faşistlerle barış yapılabildiği dünyanın hiç bir yerinde görülmemiştir.

Bugün Türkiye'de halk güçlerinin dağınıklığı, solun dağınıklığı ve bölünmüşlüğü faşizme karşı mücadelede en önemli zaaflarımızdan biridir. Ama tüm anti-faşistlerin bu durumda bile ortaklaşa yapabilecekleri ve yapması gereken görevleri vardır. Bu tesbitlerin ışığında faşizme karşı olan her kişi ve kuruluşlar kendilerini, okullarını, muhallerini, işyerlerini faşizme karşı aktif mücadeleyle korumalıdırlar. Faşizme karşı mücadele etmemek, ona boyun eğmek, teslim olmak, halk güçlerini yenilgiye götürecektir. Bulunduğumuz her yerde faşist saldırganlığa karşı ortak aktif mücadeleye girişmeliyiz.

11) TÜM DEVRİMCİ-DEMOKRATİK GÜÇLER FAŞİZME KARŞI GÖREVLERİNİ YERİNE GETİRMELİDİR

1- **En geniş anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist güç ve eylem birliği sağlanmalıdır.**

2- Bu birlik hayatın her alanında, fabrikalardan okullara, mahallelerden en küçük yerleşim birimlerine kadar yaygınlaştırılmalıdır.

3- **Bu birlik, faşizmi teşhir ve tecrit eden, lanetleyen; faşist**

yuvaların dağıtılmasını, faşist katillerden hesap sorulmasını isteyen; faşizmin bütün insanlığın düşmanı olduğunu sergileyen ve en geniş kitlelerin katılımının sağlandığı miting, gösteri yürüyüşleri, vb. yollarla kitlelerin kararlı bir mücadeleye girmesini sağlamalıdır.

4- Faşizme karşı paneller, forumlar, açık oturumlar, sergiler, tiyatrolar, filmler, karikatürler, vb. etkinlikler bu birlik tarafından hayata geçirilmelidir.

5- En geniş alanlara yayılan merkezi afişleme, pullama yapmalı, bildiriler dağıtılmalıdır. Ortak basın bildirileri ve basın açıklamaları yapılmalıdır.

6- Faşizme karşı sürekli olarak duyarlı, coşkulu, kararlı olunmalı ve dayanışma içinde, birlikte tavır alınmalıdır.

7- Faşizme karşı mücadelede genel direnişlerin ve genel grevlerin önemli mücadele araçları olduğu unutulmamalı ve faşizmin bizi yutmaması için gerektiğinde kullanılmalıdır.

Eğer bir avuç hainin dışında milyonlarca insanın kardeşçe yaşamasını istiyorsak, gelecek aydınlık günlerin bizim olmasını istiyorsak, faşizme karşı mücadele görevlerimizi asla ihmal etmemeliyiz. Güzel ve aydınlık bir Türkiye'nin ancak faşizme karşı etkili ve birlikte verilecek bir mücadeleyle ve faşizmin bütün kaynaklarıyla kurtulup yok edilmesiyle kurulacağı unutulmamalıdır.

FAŞİZM DÖKTÜĞÜ KANLARIMIZDA BOĞULACAK,ZAFER FAŞİZME KARŞI MÜCADELE EDEN DEVRİMCİ-DEMOKRATİK HALK GÜÇLERİMİZİN OLACAKTIR.
KAHROLSUN FAŞİZM!

TÜM-DER adına NİZAMETTİN BARIŞ: "20 Mart'ı anmanın en iyi yolu, gerekli dersleri çıkararak...örgütlü, bilinçli kitle direnişinin bayrağını yeniden yükseltmek olacaktır.,,

İstanbul Üniversitesi'nde girişilen toplu faşist kıyımı ve tırmandırılan faşist terörü protesto etmek, bu arada mevcut iktidarı uyarmak amacı ile gerçekleştirilen 20 Mart direnişinin üzerinden 1 yıl geçmiş bulunuyor.

20 Mart direnişinin kapsamına ve etkinliğine karşın, aradan geçen 1 yılın demokratik güçlerin mücadelesi ve somut kazanımları açısından başarılı olabildiğini söylemek ne yazık ki mümkün değildir. Bugün uygulanmakta olan sıkıyönetimin dernek kapatmak-

tan yayın toplatmaya kadar varan girişimleri demokratik güçlere indirilmek istenen darbenin açık kanıtıdır. Bugünkü iktidardan çok şey bekleyenler, bununla da kalmamış bugünkü sıkıyönetimden de çok şey bekler duruma gelmişler, faşizme karşı mücadelenin kitlelerin katılımı ile başarılı olabileceğini unutup, işi, bu mücadeleyi sıkıyönetime kadar devretmeye kadar götürmüşlerdir. Bir yıl önce 20 Mart'ta faşizme karşı en etkin güç olarak kitleleri ve kitlelerin direnişini görenlerin bir kesiminin, bir yıl sonra bugün aynı düşmana karşı devletin güçlerinden medet umar duruma gelmeleri, bu gerilemenin somut göstergelerinden biridir.

Bu koşullarda, kitle direnişinin yani faşizme karşı gerçek silahın son kez kullanıldığı 20 Mart'ı bir kez daha hatırlamakta ve değerlendirmekte yarar bulunmaktadır. 20 Mart'ı hatırlayalım ve faşizme karşı en etkin mücadelenin ancak en geniş emekçi kitlelerin katılımı ile başarılı olabileceğini hiç unutmayalım.

ÜLKE ALANINA YAYILAN MÜCADELE

Ülkemizde işçi emekçi sınıfların çeşitli düzeylerdeki mücadelesinin uzun bir geçmişi vardır. Ancak buna karşılık, boyutları belirli bir kenti ya da işyerini aşıp ülkenin ve çalışanların daha geniş kesimlerini kapsayan, yani bir açıdan gerçek anlamı ile kitlesel nitelik taşıyan direnişlere çok sık raslamak mümkün değildir. Örneğin, geçtiğimiz 30 yıl içerisinde Türkiye'deki sınıfsal dengelere gerçekten de ağırlıklı biçimde damgasını vuran tek kitlesel hareket 15-16 Haziran direnişi olmuştur. Niteliği ve boyutları farklı olmakla birlikte, bir yıl önce gerçekleştirilen 20 Mart direnişi kitlesellik ve etkinlik açısından 15-16 Haziran gibi önemli bir yer tutmaktadır Türkiye tarihinde..

Çok genel hatları ile böyle bir konuma oturtabileceğimiz 20 Mart direnişinin ön plana çıkan yönlerini sırası ile vurgulamak istiyoruz:

20 MART'IN NİTELİKLERİ

Az önce değindiğimiz gibi, ülkemizin tarihinde gerçek anlamda ve geniş ölçekli kitle hareketlerine çok sık rastlanmaması, egemen sınıflara eylem kavramını yozlaştırma, bir anlamda küçük düşürme olanaklarını vermiştir. Gerçek anlamı ile kitle eylemlerinin topluma yeterince damgasını vuramadığı koşullarda sorumsuz küçük grupçukların giriştikleri kitlelerden kopuk hareketler eylem olarak piyasaya sunuluyor, bu da hiç kuşkusuz burjuvazinin işine yarıyordu. Nitekim burjuvazinin ve sorumsuz grupçukların ortaklaşa payı bulunan 1 Mayıs 1977 olaylarının hedefi de bu idi: Kitlesel eylemin saygınlığını azaltmak, kitlelerde eylem korkusu yaratmak ve kitle hareketlerini ölümcül bir risk olarak gösterebilmek.

20 Mart direnişinin önemi, ilk olarak bu noktada ortaya çıkmaktadır. 1 Mayıs 1977'den sonraki ilk kitlesel hareket olarak 20 Mart direnişi burjuvazinin bu saptırmalarını ve kitlelerdeki korkuyu yıkmakta önemli bir rol oynadı. Bir başka deyişle, kitle hareketinin kanla, barutla ve ölümle özdeş olmadığını sergiledi.

15-16 HAZİRAN VE 20 MART

İkinci olarak, 20 Mart direnişinin bir başka yanından daha söz etmek istiyoruz. Kitle hareketinin bizzat kendisi aynı harekete ilişkin öznel hesap ve niyetleri aşan nesnel bir konum kazanır. Örneğin 15-16 Haziran direnişi de o gün sendikal harekette sorumlu mevkilerde olanların öznel niyet ve hesaplarını aşan ve hareketin sıcaklığı içerisinde katılanları çok ileri konumlara getiren, nesnel bir nitelik taşımaktaydı. Gerçekten, tüm kitle hareketlerinde, harekete katılanları bilinç ve bilenmişlik anlamında ileriye götüren öge de budur. Aynı boyutlarda olmasa bile, benzer bir olguyu 20 Mart direnişinde gözlemek de mümkündür. Harekete katılan kitleler, bizzat kendi deneyimleri ile belirli bir noktaya gelebilmişlerdir. Ekonomik ve sendikal mücadele deneyimi zaten köklü olan işçi sınıfını bir yana bırakırsak, aynı konumda olmayan diğer emekçiler için bu önemli bir olgu, önemli bir deneyimdir.

MEMURLAR DA DİRENDİ...

Nihayet, Türkiye'deki yüzbinlerce büro emekçisini bağımsızlık-demokrasi mücadelesine örgütlü biçimde kazandırmaya çalışan bir kuruluş olarak bir gerçeği daha vurgulamak istiyoruz: Türkiye'deki memur kitlesinin toplu direniş geleneklerinin bulunduğunu söylemek mümkün değildir. 20 Mart direnişine memurlarında en etkin biçimde katılmaları bu açıdan büyük önem taşımaktadır. Egemen sınıfların, işçi sınıfı karşısında duydukları korku kalıcıdır, süreklidir. Kendilerini sınıfsal olarak

bu tehlikeye karşı alıştırabilmişlerdir. Ancak gelmiş geçmiş tüm burjuva iktidarları tarafından, bu arada özellikle ilerici görünmeye çalışanlar tarafından hep uysal oy depoları olarak görülen memur kesiminin de işçi sınıfı ile omuz omuza kitlesel bir direnişte yer alması, burjuvaziyi daha büyük korkulara iten bir unsur olmuştur. Direniş sırasında bizzat devlet mekanizmasının da kimi çarklarının işlemez olması, egemen sınıflarda ve onların politik sözcülerinde büyük bir öfkenin doğmasına neden olmuştur.

20 MART VE EKSİKLER

Tüm bunların yanında hareketin örgütlenişine ve yürütülüşüne ilişkin çeşitli eksikliklerden söz etmek de mümkündür. Gerek bağımsızlık-demokrasi mücadelesinde sorumlu yerlerde bulunanlar gerekse bizzat kitlelerin kendisi bu eksiklikleri gözönüne almışlar ve bunlardan bazı dersler çıkarmışlardır. Bunlar, daha sonraki eylemlerde mutlaka dikkate alınacak ve eski eksiklikler birer birer aşılacaktır.

20 Mart direnişi üzerine, Başbakan Ecevit'in kimi tepkilerini ve bu tepkilerin ifadesi olan sözlerini bu vesile ile bir kez daha hatırlatmakta yarar bulunmaktadır. Sayın Ecevit, direnişe katılan onbinlerce işçi ve emekçiyi kastederek iktidara gelmeleri nedeniyle kimseye ödeyecek borçları bulunmadığını söyleyebilmiştir. Bunun da ötesinde küçük bir azınlığın geniş bir tabanı bilinmeyen yerlere sürüklediğini iddia ederek, bilinçli demokratlara ve sosyalistlere bazı yakıştırmalarda bulunmaya kalkışmıştır.

TEPKİLER

Sayın Ecevit'in bu tepkileri, bir gerçeği bir kez daha vurgulamıştır. Burjuvazi,. geniş kitleleri harekete kattığı sürece, yani gerçek anlamda kitlesel bir nitelik kazandığı sürece ne kadar olgun ne kadar olaysız geçerse geçsin tüm eylemlerden büyük bir korkuya kapılır. Kesin bir sınıfsal içgüdü ile, bu eylemlere kendi iktidarının temellerine inen darbeler olarak bakar. İleride nihai ve kesin darbeyi de buradan yiyeceğini bilir. Başbakan Ecevit'in 20 Mart direnişine gösterdiği ve kimi çevrelerce aşırı bulunan tepkilerinin temelinde işte bu sınıfsal korku bulunmaktadır.

REHAVET DÖNEMİ VE SIKIYÖNETİM

Gerçekten de ilerici hareket 20 Mart direnişinden yeni deneyimler kazanarak çıkmıştır. Ancak bu deneyimlerin kalıcılaştırılabildiğini, üst düzeyde eylemler için maddi bir temel haline getirebildiğini, kısacası bu deneyimlerin örgütlenebildiğini söylemek bugün için mümkün değildir. 20 Mart direnişinin ileriye bıraktığı en büyük eksiklik de budur. Bunda da en büyük sorumluluk payı, demokrasi mücadelesini örgütlenen kitlelerin mücadelesi olarak değil, bir burjuva partisinin ve onun olağanüstü araçlarının eliyle sürdürülecek bir çaba olarak görenlerdedir. Nitekim I Mayıs 1978'in olaysız biçimde kutlanması yeni bir rehavet döneminin başlamasına neden olmuş, nihayet bugünkü sıkıyönetim uygulamasına kadar gelinmiştir. Bir yandan da demokratik kitle örgütlerinin saygınlığına yönelik sabotajlarla da bütünlenen bu rehavet dönemini, kritik günler yaşayan Türkiye için talihsizlik saymak gerekmektedir.

Bu durumda, en başta değindiğimiz bir noktayı yeniden hatırlatmakta yarar vardır. Bugün Türkiye'de gerçek anlamda kitlesel muhalefet boşluğu doğmaktadır. Bu boşluğun tüm demokratik güçlerin bilinçli ve örgütlü çabaları ile, bunların ürünü olan geniş çaplı kitle eylemleri ile doldurulamaması, meydanı aynı 12 Mart öncesinde olduğu gibi burjuvazinin saptırmalarına bırakmaktadır. Dikkat edileceği gibi, burjuvazinin büyük tirajlı basını bir süredir gizli terör çetelerine takma isimli terör şeflerine ve bunların sözde eylemlerine yeniden sayfalarını açmıştır. Bağımsızlık-demokrasi mücadelesinin böylesine karalanıp gözden düşürülmesini önleyecek tek çare, sahte örgütlerin yerine demokrasi güçlerinin gerçek örgütlü gücünü ve sahte eylemlerin yerine gerçek kitlesel eylemleri koyabilmektir.

20 Mart'ı anmanın en iyi yolu, gerekli dersleri çıkararak bugünkü dağınıklıktan ve edilgenlikten sıyrılmak, örgütlü, bilinçli kitle direnişinin bayrağını yeniden yükseltmek olacaktır.

Bu anlamda hepimize büyük sorumluluklar düşmektedir.

20 MART EYLEMİNE KATILAN TÜM EMEKÇİLERE ve ONLARIN ÖRGÜTLERİNE SELAM

SELAM BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM MÜCADELESİNE

1 MAYIS'TA 1 MAYIS ALANINDAYIZ

"1 Mayıs 1976, 1977 ve 1978'de '1 Mayıs Alanı' nda yüzbinlerce işçi, emekçi egemen sınıfların yüreğine korku saldı... Kaldıracağız kollarımızı, tutacağız Japonya'daki, Şili'deki Küba'daki, Fransa' daki, Hindistan' daki, Cezayir' deki işçi kardeşlerimizin ellerini. Sesleneceğiz hep birlikte ulusal kurtuluş mücadelesi veren neferlere, sosyalist ülkelerin halklarına.."

1 Mayıs işçi sınıfının bayramıdır. Ama işçi sınıfının sömürü ve baskıya karşı sürdürdüğü mücadele içinde özel bir yeri olan bayramdır. Bir mücadele günüdür.

1 Mayıs işçi sınıfının **"8 saatlik işgünü"** için verdiği mücadeleyi simgeler.

1 Mayıs tüm emekçilerle bağlarını güçlendiren, faşizme ve emperyalizme karşı, sömürü ve zülme karşı mücadelesini her gün yeni boyutlara ulaştıran işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günüdür.

1 Mayıs bütün ülke işçilerinin sosyalist bir dünya için, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda güçlerini birleştirdiği bir gündür.

Uluslararası sermaye karşısında işçi sınıfının uluslararası çapta mücadele azmini güçlendiren bir gündür.

Kapitalizmin kadın ve çocuk işçiler dahil tüm işçilerin günde 14, 16, 18 saat çalıştırıldığı döneminde işler sürekli olarak işgününün kısaltılması için mücadele ettiler. Yavaş yavaş aralarındaki rekabeti ortadan kaldırarak sendikalarda örgütlenen işçiler zamanla işgününü

ve çalışma haftasını 10, 12 saate düşürdüler. Haklarını söke söke aldılar.

Avrupa'nın hızla kapitalistleşme süreci içinde olan ülkelerde işçi sınıfının mücadelesi giderek daha da gelişti. 1848 yılında bilimsel sosyalizmin kurucularınca yayınlanan **Manifesto** işçi sınıfının ekonomik, siyasi ve ideolojik mücadelesinin bütünlüğünü vurgulayarak şöyle sona eriyordu: **"Proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri yoktur. Kazanacakları koskoca bir dünya var. Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz."** 1848 Devrimlerinde bilenen işçiler, 1871 Paris Komünü'nde daha bir eğitildiler. İşçi sınıfının örgütlenme ve bilinç düzeyi giderek yükseldi.

İşçi sınıfının mücadelesi zamanla ulusal boyutları aştı. Bu gelişim içinde işçi sınıfının uluslararası birlik ve dayanışması 1846 yılında Uluslararası İşçi Derneği'nin **(I. Enternasyonal)** kurulması ile somutlaştı. I. Enternasyolin mücadele hedeflerinin başında 8 saatlik işgününün kazanılması geliyordu.

ABD: 1 MAYIS 1886

İşçi sınıfının işgününü daha da kısaltma mücadelesi içinde işçiler Amerika Birleşik Devletlerinde işgününün 8 saat olarak saptanması yolunda işçilerin ne denli kararlı olduklarını göstermeleri için 1886 yılının 1 Mayıs günü ülke çapında genel grev yapılmasını kararlaştırdılar.

1 Mayıs 1886 günü başta Chicago kenti olmak üzere ABD'nin birçok kentinde yüzbinlerce işçi genel greve gitti. Disiplinli ve kararlı bir grevdi bu. ABD baştan başa işçi sınıfının 8 saatlik işgünü konusunda gösterdiği düzenli ve kararlı eylem ile sarsıldı. Ama işçi sınıfının birliği ve dayanışması, örgütlü mücadelesi, disiplinli ve kararlı oluşu korkuttu burjuvaziyi. Olay çıkarttılar çeşitli işyerlerinde.

3 Mayıs günü egemen sınıfların kiralık katilleri bir işyerinde çeşitli kışkırtmalara başvurdular ve 6 işçiyi öldürdüler. Bu katliamı protesto etmek amacıyla işçiler 4 Mayıs günü bir protesto gösterisi düzenlediler. Bu kez de daha sonradan ajanların attığı ortaya çıkarılan bir bomba patladı gösteri yerinde. Birkaç polis ve 4 işçi daha öldü, çok sayıda işçi yaralandı.

Olayların sorumlusu olarak 8 işçi önderi tutuklandı ve günlerce yargılandı. Bir işçi önderini hücresinde öldürdüler, 3 işçi önderini çeşitli hapis cezasına mahkum ettiler. Ve dört işçi liderini de 11 Kasım 1887'de astılar.

İdam edilen işçi önderlerinden Albert Parsons suçunu kabul etmesi durumunda cezalarının ömür boyu hapse çevrileceği önerisine şöyle cevap verdi: **"Bütün dünya biliyor suçsuz olduğumu. Eğer asılırsam, cani olduğumdan değil, sosyalist olduğumdan asılacağım."**

1 MAYIS, İŞÇİ SINIFININ ULUSLARARASI BİRLİK, DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ OLARAK KABUL EDİLİYOR

İşçi sınıfı unutmadı **1 Mayıs 1886'yı.** Üç yıl sonra 14 Temmuz 1889 da Paris'te toplanan ve o günlerde devrimci olan **II.Enternasyonal'in** I. Kongresi **"8 saatlik işgünü"** mücadelesini daha da yoğunlaştırmak ve Mayıs 1886 katliamını protesto etme amacıyla tüm dünya işçilerinin uluslararası çapta birlik ve dayanışmasını sergileyecek, gücünü gösterecek, mücadele azmini ortaya koyacak bir gün olarak 1 Mayıs'ı seçti. **1890**'dan sonra 1 Mayıslar dünyanın her köşesinde uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kutlandı. Hala kutlanıyor.

TÜRKİYE'DE 1 MAYISLAR

Türkiye işçi sınıfı da kutladı 1 Mayıs'ları. 1909 lardan başlayarak. Kutlama gösterileri 1921'lerde daha bilinçli bir düzeye ulaştı. Türkiye işçi sınıfı uluslararası işçi sınıfı dayanışması ile ulusal bağımsızlık mücadelesini bütünleştirdi.1922, 1923, 1924, 1925'lerde 1 Mayıslar Türkiye'nin çeşitli yerlerinde çoşkuyla kutlandı.

Korktu Türkiye'de egemen sınıflar. 1 Mayıs'ı **"Bahar Bayramı"** ilan edip işçilerin kırlara giderek bayram yapmalarını, çiçek toplamalarını istediler.

Amerikancı sarı sendikacılığın temsilcisi Türk-İş ise, **Sendikalar Yasası ile Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasasının** onaylandığı **24 Temmuz** gününü **"İşçi Bayramı"** olarak ilan etti. Türk-İş lokavtı meşrulaştıran grev hakkını tanımayan yasaların kutsallaştırıldığı bir gün ile 1 Mayıs 1886'yı işçi sınıfına unutturmak istedi.

1 Mayısların kitlesel olarak kutlanması yıllarca yasaklandı. Ancak **DİSK**'in öncülüğünde Türkiye işçi sınıfı ve emekçiler bu yasak zincirini 1976'da kırdılar. 1 Mayıs 1976, 1977 ve 1978'de sonradan **"1 Mayıs Alanı"** olarak adlandırılan Taksim Alanı'nda yüzbinlerce işçi, emekçi toplanarak korku saldılar yüreklerine egemen sınıfların.

Sosyalist sistemin, kapitalist ülkeler işçi sınıflarının, ulusal kurtuluş mücadelesi veren halkların devrimci birlik ve dayanışmasının her geçen gün daha da pekiştiği, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin hızlandığı bir dünyada yaşıyoruz. Emperyalizm çağında sermayenin uluslararası nitelik kazanması işçi sınıfının uluslararası dayanışması için yeni maddi temeller sağlamıştır. Faşizme ve emperyalizme karşı, çok uluslu tekellere karşı, sömürü ve zülme karşı uluslararası gericiliğe karşı, savaş kışkırtıcılığına karşı verilen mücadele, barış mücadelesi daha da anlam kazanmıştır.
İşçi sınıfının ırkçılığı, şovenizme, ayrımcılığa karşı mücadelesi her geçen gün biraz daha güçlenmektedir.

Uluslararası, dilleri, dinleri, mezhepleri ne olursa olsun tüm dünya işçilerinin sınıfsal çıkarları bir, amaçları ortak, mücadeleleri aynı hedeflere yöneliktir. Bu nedenle daha ilk günlerde **"BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİZ"** denmiştir.

EGEMEN SINIFLARIN KORKUSU...

1 Mayıs, egemen sınıflara **KORKU**, işçi sınıfına **UMUT** ve **MÜCADELE AZMİ** verir. Kapitalistler korkar, işçi sınıfının örgütlü gücünün açıkca sergilenmesinden. İşte 1977 1 Mayıs'ında tezgahlanan kanlı komplo kapitalistlerin bu korkusunun ifadesi oldu. 1 Mayıs 1977'de 36 yurttaşımızı öldürdüler. Ama 2 Mayıs günü ses geldi tüm işyerlerinden ve başladılar 1 Mayıs 1978 için hazırlanmaya: **"1 MAYIS 1977'yi UNUTMAYACAĞIZ ve HESABINI SORACAĞIZ"** sloganıyla.

Egemen sınıflar, 1 Mayıs 1978 in kutlanmasını önlemek amacıyla tüm faşist güçleri, gerici basını ve ellerindeki kitle iletişim araçlarını kullanarak 1 Mayıs 1978 öncesinde emekçi halk kitleleri üzerinde korku ve terör havası estirmek istediler.

1 Mayıs 1978'de DİSK'in öncülüğünde DİSK'e bağlı sendikaların üyeleri, 54 demokratik kitle örgütünün üyeleri, bağımsız, sendikaların üyeleri, TÜRK-İş'e bağlı sendikaların üyeleri, yüzbinlerce emekçi hep birlikte, 1 Mayıs Alanını bir kez daha doldurdular, bayraklarıyla, sloganlarıyla, marşlarıyla.

1 Mayıs 1978'de Türkiye işçi sınıfı ve tüm emekçiler faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede, sömürü ve baskıya karşı mücadelede ne denli kararlı olduklarını bir kez daha gösterdiler.

İŞÇİ SINIFININ İSTEMLERİ

Türkiye işçi sınıfı ve tüm emekçiler **1 Mayıs 1978** de emperyalizme, faşizme karşı, şoven, ırkçı baskılara karşı, TCK'nun 141. ve 142. maddelerinin kaldırılması için demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi için, kamu kesiminde tüm çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması için 1 Mayıs 1977 nin katillerinin bulunup hesap sorulması için, kadın işçileri, çocuk işçilerin, gençliğin istemleri için, yeniden haykıracaklar.

Sesleneceğiz hep birlikte. Şili zindanlarındaki devrimcilere, Angola'daki, Mozambik'teki, Vietnamda'ki dostlara, ulusal kurtuluş mücadelesi veren gönüllü neferlere, sosyalist ülkelerin halklarına...

Ayrı ayrı ülkelerde, ayrı ayrı dillerde aynı mücadele hedefini dile getireceğiz: **SÖMÜRÜSÜZ VE BASKISIZ BİR DÜNYA**

Türkiye işçi sınıfı, ekonomik, siyasi ve ideolojik mücadelesi önündeki engelleri birer birer aşacak. Grevlerde, direnişlerde, 15-16 Haziran'da DGM mücadelesinde, 20 Mart Faşizme İhtar Eylemine, 5 Ocak Faşizmi Lanetleme Eyleminde gelişen bilincimiz yeni boyutlar kazancak. İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışmasının ne anlama geldiğini unutmadan, yurtseverlik ile işçi sınıfının uluslararası dayanışmasının bütünlüğünü vurgulayarak yeniden dolduracağız alanları. Uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününü kutlamaya kararlıyız ve vargücümüzle sesleniyoruz:

1 MAYIS'TA
1 MAYIS ALANINA

SODA İŞÇİLERİ MÜCADELELERİNDE YALNIZ DEĞİLDİR

Mersin'de kurulu Türkiye'nin tek soda fabrikası Soda Sanayii A. Ş.'de DİSK'e bağlı Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası 8 Ağustos 1978'de greve çıktı.

900 işçinin çalıştığı işyerinde grev 140 gün sürdü. Ancak Bakanlar Kurulu önce 30 gün daha sonra da 60 süreyle grev erteledi. Soda işvereni, grev erteleme süresinin bitimine 10 gün kala işyerinde kanunsuz lokavt yaptı ve 900 işçinin işine son verdi.

İşçiler Cumartesi hafta sonu tatiline çıktıktan sonra çevreden gelen mavi bereliler fabrikayı doldurdu. Kapıdaki panoya iş akitleri fesh edilenlerin listesi asıldı. Bu listede adları yazılı olanlar fabrikaya sokulmadı.

Boşaltılan fabrikaya İstanbul'dan Şişe Cam Holding'e bağlı işyerlerinden 40 kadar işçi getirildi. Dışardan getirilen bu işçiler gece-gündüz fabrika içinde tutuldular. Çevreden getirilen yataklar işyerine yerleştirildi. Bu arada fabrikanın çevresini kuşatan "komandolar" da kimseyi fabrikaya yaklaştırmıyorlardı.

SODA İŞVERENİ AÇIKLAMA YAPIYOR

Yasa dışı lokavt kararının açıklanmasından önce Soda Sanayii İşvereni gazetelerde **"Halkımıza Duyuru"** başlıkla bir açıklama yaptı. Yapılan açıklamada özetle şöyle deniyordu:

".......Son defa 8 Ağustos 1978 tarihinde Petkim-İş tarafından başlatılan grevde sadece işveren tarafından gösterilen gayretler ihtilafın çözümüne yardımcı olamamış, bir kaç defa anlaşmaya varma noktasına gelindiği halde sendika sorumluları tarafından son dakikada ortaya atılan taleplerin sonu gelmemiştir.

.......Böylece hiçbir faaliyet gösterilmeden geçen bir aydan sonra erteleme kararı hükümetimiz tarafından iki ay daha uzatılmış, ancak aradan geçen 80 günlük bir süreye rağmen ve kendilerine bu müddet zarfında ücretleri ödendiği halde işletmede en ufak bir faaliyet gösterilmemiştir..... Erteleme kararına rağmen sürdürülen direniş ve çalışmak isteyenlere karşı gruplar halinde yapılan baskı, tehdit ve engellemelerin birer suç olduğu sendika sorumlularına ve çalışanlara duyurulmuşsa da durumda bir değişiklik olmamıştır. İşgal olarak nitelenebilecek bu durum, işçinin fabrikaya geldiği ve parası ödendiği ve bütün sosyal hakları verildiği halde çalışmadığı idari ve adli mercilerce tespit edilmiştir. Sendika bir yerden sonra işverenle resmi temaslarını da kesmiştir. Bu arada şu noktayı önemle belirtmek isteriz ki, milyonlarca vatandaşın iş aradığı ve 3300 liralık asgari ücretin geçerli olduğu ülkemizde Soda Sanayiinde en basit işte çalışan işçinin aylık gelir tutarını, yan ödemeler ve diğer sosyal haklarla beraber, en az 17 000 liraya çıkaran teklifimiz Sendikaca kabul edilmemiştir.....Bu anlayış içinde yasa dışı eylemlere katılan bütün personelin hizmet akitlerinin 275 ve 1475 sayılı yasalara göre fesh edildiğini ve bundan büyük üzüntü duyduğumuzu kamuoyuna arz ederiz......"

● **"Soda Sanayii işvereni, kasıtlı olarak üretimi engellemektedir; çünkü ithalat yoluyla milyarlarca lira vurgun vurmayı tercih etmektedir"**

SODA İŞVERENİ ÜRETİMİ ENGELLİYOR

Soda grevinin hükümet tarafından yeniden ertelenmesi sendika tarafından 6ay süren grevin "halk sağlığı" gibi asılsız bir nedenle ertelenmesinin anti-demokratik bir uygulama olarak nitelendirildi.

Sendika Genel Başkanı Mehmet Kılınç yaptığı açıklamada, Hükümetin bir yandan grevin birinci haftasında Şişe Cam Holding'e ithal izni verdiğini, bir yandan işçilerin grevini kırdığını diğer yandan da vurgun düzenine yol açtığını söyledi.
Soda işvereninin iddia ettiği gibi grevin durdurulması kararından sonra çalışma yapılmadığının gerçeğe aykırı olduğunu belirten Kılınç, işverenin işyerinde üretimi gerçekleştirecek olan işveren vekili durumundaki 4 müdür ve 8 Şefi işten attığını, genel müdürü de istifa ettirdiğini sözlerine eklemiştir. İşverenin kasıtlı olarak üretimi engellediğini, ithal etmenin daha çok işine geldiğini, milyarlarca lira vurgun vurduğu gerçeğini açıklamıştır.

Kılınç sözlerini şöyle tamamlamıştır:

"İşveren gazetelere çarşaf çarşaf ilan veriyor, 17 bin lira ücret verdiklerini, bizim kabul etmediğimizi söylüyor. Biz işverenden birinci yıl için 130, ikinci yıl için 140 lira zam istedik. Bunu bile vermediler. Kaldı ki, istediğimiz ücretler bugünün koşullarında çok gülünç bir rakamdır. İşveren toplu sözleşme için anlaşmaya değil, işçileri bölmeye uğraşıyor. Fabrika içinde çeşitli oyunlar tezgahlandı. İşveren vekili durumunda olan müdür ve şefler buna dayanamayarak işverene bu gibi işleri yapamayacaklarını belirten bir mektup verdiler, iki gün sonra da işten atıldılar."

SODANIN ÖNEMİ NEDİR?

Soda temel kimya sanayiinin önemli ürünlerinden biridir. Cam ve bazı kimsayasal maddelerin temel girdisidir. Ayrıca sabun, deterjan, dokuma, kağıt, boya, demir-çelik ve ilaç yapımında da önemli bir maddedir.

Yapılan araştırmalara göre zengin hammadde kaynaklarımız olmasına rağmen hala sodayı ithal ediyoruz. Soda yatırımları **"karlı değil"** gerekçesiyle hep engellemiştir. Zengin soda kaynaklarının en önemlisi Van Gölü'ndeki sodadır. Yabancılar bu kaynaklardan elde edilecek sodanın ekonomik olmayacağını ileri sürmüşlerdir. Oysa daha sonra uzmanların yaptığı araştırmalar bu görüşlerin aldatıcı olduğunu ortaya koymuştur.

Ancak 1969 yılında **Sümerbank Türkiye İş Bankası** ve **Şişe ve**

Cam Fabrikaları A.Ş.'nin katılımı ile Soda Sanayii A.Ş. kurulmuştur. Türkiye'nin tek soda fabrikasının kredi için yaptığı bütün başvurular yabancı tekeller tarafından sürekli olarak engellenmiştir. İlk deneme üretimini **1975 Mayıs'** ında gerçekleştiren Soda Sanayii, **8 Temmuz 1975** günü resmen açılmıştır. Fabrikanın kapasitesi bugün için yılda 165 bin tondur. Ve bu üretim düzeyi çok düşüktür.

VURGUN BAŞLIYOR

Kademeli olarak artan üretim düzeyi ancak **1976**'da iç talebi karşılayabilecek düzeye çıkmıştır. Ancak Soda Sanayii, kuruluşu sırasında orta vadeli iç kredi alırken 1975 yılından başlamak üzere yılda 1 milyon dolarlık ihracat yapmayı vadetmiştir. Ama 1976'da ulaşılan üretim kapasitesiyle yalnız yurt içi talep karşılanabiliyordu.

Bu durumda fabrika 1976 yılında bir yanda tonu 1100 liradan çok ucuza soda ihraç ederken, bir yandan da 2100 liradan ithalat yapıyordu.

Soda Sanayii A.Ş yalnızca ihracat taahhüdünü yerine getirmek için yapmıyordu bu ucuz ihracatı. Bu ihracat taahhüdünü yerine getirerek % 15 ihracatta vergi iadesi almaktadır. Bu nedenle ucuz ihracattan hiç bir kaybı olmamaktadır. Ayrıca Türkiye'de soda sanayiinde tekel durumunda olduğu için fiyatları istediği gibi ayarlayabilmektedir. Yükselen bu soda fiyatları giderek sodayı hammadde olarak kullanan diğer sanayi dallarını da etkilemektedir.

ASIL VURGUN İTHALATLA SAĞLANIYOR

Soda işvereninin vurgunu yalnız bu kadarla kalmamaktadır. Asıl vurgun ithalatla sağlanmaktadır. Soda Sanayii A.Ş nin satış fiyatının tonu 4100 liradır. Oysa aynı yıl soda 2100 liraya ithal edilmiştir. Yani yarı fiyatına. Aradaki fark Türkiye'de soda sanayiinde tekel olan şirketin kasasına girmiştir.

●"900 işçinin iş akitlerinin feshedilmesi hükümetin DİSK'e karşı, sermayeden yana politikasının yeni ve açık bir göstergesi olarak saptanmıştır"

Türkiye'de tekel olan Soda Sanayii A.Ş. fiyatları istediği gibi ayarlamaktadır. Şirket 1976 yılında fabrika fiyatı tonu 3300 lira olan ağır sodanın tonunu 1977'de 4100 liraya, 1978'de de 6000 lirayla çıkarmıştır.

Şirketin 1978 yılı net karı 250 milyon'dur.

DİSK, SODA İŞÇİLERİNE UYGULANAN YASA DIŞI LOKAVT KONUSUNDA HÜKÜMETİ UYARIYOR

Yalova'da toplanan DİSK Genel Yönetim Kurulu yasa dışı lokavtla işten atılan 900 soda işçisi üzerinde oynanan oyunlar konusunda hükümeti uyardı ve Başbakan Bülent ECEVİT'e bir telgraf gönderdi. Gönderilen telgrafta özetle şöyle denmektedir:

"......Genel Yönetim Kurulumuz bu değerlendirmeler ışığında, Mersin Soda grevinin iki ay ertelenmesini bu ertelemenin bitimine kısa bir süre kala 900 üyemizin iş akitlerinin fesh edilmesini Hükümetin işçi sınıfına ve onun devrimci sendikal örgütü DİSK'e karşı sermayeden yana politikasının yeni ve açık bir göstergesi olarak saptamıştır..

......Soda üzerinde ülke zararına oynanmakta olan oyunu sürdürmek ve ertelenen grevin yeniden başlamasını engellemek amacıyla Mersin Soda işyerinde 900 üyemizin iş akitlerinin fesh edilerek askeri birlikler aracılığıyla sokağa dökülmesi işleminin durdurularak üyelerimize işbaşı yaptırıldığının 23 Mart 1979 tarihine kadar devam edecek olan toplantımıza iletilmesini diler"

KOCATOPÇU AÇIKLAMA YAPIYOR

Paşabahçe Şişe Cam Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Şahap Kocatopçu, Soda Sanayii'deki grev ve ardından gelişen olaylar için bir açıklama yapmış ve şöyle demiştir:
"Bize bağlı şirketlerde yürüttüğümüz sendikal politika açıktır. Bugüne dek hiçbir sendikanın özgür irade belirlenmesine karşı olmadık. Biz sendikaya karşı değiliz. Olmadığımız gibi sendikanın her türlüsünün aramızda yeri vardır...

.....Şirket geçen yıl 66 milyon lira zarar etti. Oysa greve çıkıldığı gün şirket 67 milyon karda bulunuyordu. Bu nedenle, grev kırıcılığıyla kar ettiğimiz söylentisi doğru değildir."

DİSK EYLEM KARARI ALDI

İşverenin yasa dışı uyguladığı lokavt ve hükümetin grev erteleme kararı karşısında **DİSK** Genel Yönetim Kurulu gelişen olayları protesto etme kararı almıştır. **DİSK GENEL YÖNETİM KURULU**'nun yayınladığı bildiri aynen şöyledir:

"......Genel Yönetim Kurulumuz Mersin Soda Fabrikasında çalışan 900 üyemizin yasal

grev uygulamalarının iki kez ertelenmesi ve son ertelemenin bitimine kısa bir süre kala üyelerimizin iş akitlerinin, yasa dışı bir lokavt uygulanarak fesh edilip askeri birlikler aracılığıyla sokağa dökülmesi olayını değerlendirmiştir.

Yasa dışı uygulamaları protesto etmek ve sorunu çözüme vardırmak için;

a) Tarihi, Yürütme Kurulu tarafından saptanmak koşulu ile Mersin ilinde kitlesel eylemler yapılmasına,

b) Sorunun çözümlenmemesi halinde Mersin ve yöresinde başlayarak üretime yönelik aktif eylemlerde bulunulmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

.....Genel Başkanın, KOCA—TOPÇU'nun açıklamasına verdiği yanıt:

"....KOCATOPCU bu açıklamasında DİSK Genel Başkanı ile yaptığı görüşmede sorunun çözümü konusunda anlaşmaya varıldığı ancak ilgili sendikanın bu anlaşmaya uymadığı gibi bir iddiada bulunmuştur. KOCATOPÇU'nun bu iddiaları gerçek dışıdır. Açıklamasında, çözüm ile ilgisi olmayan daha birçok konuyu da sorunun çözümü imiş gibi göstermek gayreti içine giren KOCATOPÇU ve Hükümet, sorunun çözümünün ve koşulların neler olduğunu gayet iyi bilmektedirler.

Soda üzerinde, ülke zararına oynanan oyunlara son verilmelidir. Mersin Soda grevi üzerindeki oyunlar demogojilerle gerçek dışı beyanlarla kamuoyundan gizlenemez."

Teknik eleman ve işçi dayanışmasının yeni bir örneğini Soda grevinde gördük. Soda işçilerinin haklı grevinde'baştan sona işçilerin yanında yer alan teknik elemanlardan 40'dan fazlasının işçilerle birlikte iş akitleri fesh edildi.

DİSK, bütün bu yasa dışı uygulamaların en kısa zamanda düzeltilmesi konusunda Hükümeti iki kez uyardı.

● "Soda üzerinde, ülke zararına oynanan oyunlara son verilmelidir. Mersin Soda grevi üzerindeki oyunlar demagojilerle gerçek dışı beyanlarla gizlenemez"

Bu konuda Hükümetten olumlu bir cevap gelmeyince **DİSK**, soda işçilerinin ekmeği üzerinde bir avuç tekelci sermaye yararına oynanan bu oyunları yapacağı **kitlesel eylemlerle protesto etme kararı almıştır.**

ONBİNLERCE DİSK ÜYESİ MERSİN'DE YÜRÜDÜ

Soda Sanayiinde çalışan 900 **DİSK** üyesi işçinin işten atılmasını protesto etmek için Mersin'de **DİSK**'in düzenlediği mitinge onbinlerce işçi ve birçok demokratik kuruluş katıldı.

1000 kırmızı gömlekli **DİSK** görevlisi işçi 31 Mart Cumartesi sabahı saat 9.00'dan itibaren **Cumhuriyet Alanında** miting hazırlıklarına başladılar. Saat 14.00'de **Kurtuluş Meydanında** toplanan işçiler **Cumhuriyet Alanına** yürümeye başladılar. Saat 16.30'da son yürüyüş kolunun da alana girmesiyle **DİSK** adına **Genel Başkan Vekili Rıza GÜVEN** bir konuşma yaptı. **Rıza Güven** konuşmasında:

"1977 seçimlerinde işçilerden, emekçilerden oy isteyen CHP, seçim meydanlarında, özgürlük, demokratik hakların genişletilmesi ve işçilerden, emekçilerden yana birçok uygulamanın sözlerini vermiştir... Ancak bu 15 aylık iktidar döneminde seçim meydanlarındaki sözlerini unuttuğunu, daha da ötesi sermaye sınıfıyla giderek daha çok bütünleştiğini gösteren bir uygulama içinde olmuştur...İstemlerimiz yerine getirilmezse, grev çadırımızı yeniden kuracağız, bayraklarımızı, pankartlarımızı açacağız. Greve yeniden başlayacağız. Ancak bu kez Mersin Soda grev çadırından yükselen davul sesi, sadece Mersin Soda Fabrikasını değil bölgedeki tüm fabrikaları, giderek tüm Türkiye'yi sarsacakdır," dedi.

Daha sonra bir konuşma yapan **Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mehmet Kılınç,** soda işçileri üzerinde oynanan oyunları anlatmıştır.

İşçi sınıfının örgütlü ve disiplinli eyleminin en iyi örneklerinden birini veren Mersin bölgesindeki tüm işçiler mücadele andı içtikten sonra saat 17.30 da dağıldılar.

Bir avuç tekelci sermayenin vurduğu milyonların faturası soda işçilerine ödetilmek istenmektedir. Ancak tekelci burjuvazi şunu iyi bilmelidir ki, soda işçisi yalnız değildir. **DİSK** üyesi bilinçli işçiler maddi ve manevi olarak soda işçisinin yanında olduklarını göstereceklerdir.

Tekelci burjuvazinin bu oyunları işçi sınıfının örgütlü mücadelesiyle bozulacaktır.

Zafer işçi sınıfının örgütlü mücadelelerinin olacaktır.....

ÇOCUKLARIMIZ UMUTLARIMIZ VE DAHA ÇOK KAR...

Kapitalizmin değer verdiği bir tek şey vardır: "**Kar.**" Herşey "**kar**" açısından değerlendirilir. İnsan da "**kar**" getirdiği sürece değer taşır burjuvazi için. İnsanın değeri olmayan bir toplumda geleceğin umudu olan çocuğa değer verilmesi beklenemez.

Çocuklarımız geleceğimiz, umudumuzdur. Geleceğin dünyasının savaşsız, sömürüsüz, mutlu bir dünya olması çocuklarımıza bağlıdır. Bu nedenle fizik ve kafa olarak sağlıklı çocuklar yetiştirmek sağlıklı bir geleceğin temelini atmak demektir. Çocuklarımızın oynaya, öğrenmeyi, okumaya, yazmaya ihtiyaçları vardır. Sağlıklı bir kuşağın yetişmesi bütün bu evreleri yaşayan çocuklardan meydana gelir.

İçinde bulunduğumuz kapitalist-emperyalist sistemin en belirgin özelliği birbirini kısa aralıklarla izleyen ekonomik krizlerdir. Kapitalist-emperyalist sistemin bu krizlerinden en çok etkilenenler hiç kuşkusuz işçi sınıfı ve emekçi halktır. İşçi sınıfı ve emekçi halk bu çetin hayat kavgasına ailesinin bütün fertleriyle katılır. Hızla artan hayat pahalılığının ailede bir tek kişinin çalışmasıyla karşılamanın artık olanağı kalmamıştır. Bu nedenle kadın ve çocuklar kötü koşullar altında çalışma hayatına atılmışlardır.

Dünyanın en gelişmiş kapitalist ülkeleri dahil kapitalist-emperyalist sisteme bağlı bütün ülkelerde oynama ve okuma yaşındaki çocuklar düşük ücretle çalıştırılırlar.

Çocukların çalışma koşulları ve yasalar

Çeşitli ülkeler, günlük hayatta işlemeyen ama çocukların çalıştırılmasını engelleyen bazı yasalar çıkarmışlardır. Bu yasaların yanında Birleşmiş Milletlerin, üye birçok ülkenin kabul edip uyguladığı sözleşmeleri vardır. Örneğin iki sözleşme ve bir protokolden oluşan "**İnsan Hakları Konusunda Uluslararası Sözleşmeler.**" Bu sözleşmelerden "**İktisadi, Sosyal ve Kültürel Haklar Konusunda Uluslararası Sözleşme**"nin 10. maddesinin 3. fıkrasının, 1979 uluslararası çocuk yılı açısından özel bir önemi vardır.

"Bu sözleşmeye taraf olan devletler:(....) Bütün çocuklara ve gençlere, ana-babalarının durumundan ya da başka koşullardan dolayı hiçbir ayırım gözetilmeksizin, özel koruma ve yardım tedbirleri alınması gerektiğini kabul ederler. Çocuklar ve gençler ekonomik ve sosyal sömürülmeye karşı korunmalıdır. Onların moral ya da sağlık durumlarına zararlı olabilecek, hayatlarını tehlikeye sokabilecek ya da normal gelişmelerini engelleyebilecek işlerde çalışmaları, yasalarla cezai kurallara bağlanmalıdır. Devletler ayrıca çocukların ücretli olarak çalıştırılmasına yaş sınırları koyarak, bu sınırların altında çalıştırma durumlarını yasalarla yasaklamak ve cezai kurallara bağlamak zorundadırlar." (İktisadi, Sosyal ve Kültürel Haklar Konusunda Uluslararası Sözleşme, Madde 10)

İlk yasa

İşçi sınıfının giderek örgütlenmesi ve örgütlü mücadelesi sonucunda verdiği mücadelerle burjuvaziyi çalışanlar lehine bazı yasalar çıkarmaya zorladı. Çocukların çalıştırılmalarını sınırlayan ilk yasa 1779 yılında Isviçre'nin Zürih Kantonunda çıkarılmıştır.

Çıkarılan bu yasayla, çocukların zorunlu öğrenimlerinden önce tekstil atölyelerinde çalıştırılmaları yasaklanmakta; 9-13 yaşlarındaki çocukların ancak ana-baba ya da komşuları yanında ve dinsel otoritenin denetimi altında çalışabilecekleri getirilmekteydi.

1802 yılında Ingiltere'de "**Çırakların Bedeni ve Manevi Sağlıkları Hakkında Kanun**" çıkarılmıştı. Bu yasanın çıraklar için getirdiği kazanımlar şöyle sıralanabilir:

- **12 saatlik işgünü**
- **Gece çalışmasının yasaklanması**
- **Çırak işverenin yanında kalıyorsa, kız ve erkek çocuklar için ayrı yatakhaneler kurulması**
- **Okuma-yazma öğrenmeleri için okula devam olanağı sağlanması**
- **Yılda bir kez elbise verilmesi.**

Çocukların işgünlerinin kısaltılması ya da en düşük çalışma yaşının yükseltilmesi işçi sınıfının yıllarca verdiği mücadele sonunda elde edilebildi. Bu uzun mücadele yıllarında çok sayıda genç işçi hayatını kaybetti ya da sakat kaldı. Ancak cocukların çalışma koşulları bu mücadelelerle daha iyileşti. Örneğin İngiltere'de en düşük çalışma yaşı 1819'da 9, 1844'de 8, 1874'de 10, 1891'de 11, 1901'de 12 ve 1918'de 14 olarak belirlendi.

Fransa'da çocukların çalıştırılmasıyla ilgili ilk yasa ise 1841 yılında kabul edildi. Bu yasa, yalnız motor kuvveti ile işleyen ve belli bir büyüklükteki sınai işyerlerini kapsıyordu. En düşük çalışma yaşını 8 olarak belirlemekte, 16 yaşından küçük çocukların sağlıksız ve güvensiz işlerde çalışmalarını yasaklamaktaydı.

1919'da Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nun kurulmasıyla, çocuklara yönelik yasa girişimlerinin ulusal çerçevelerden çıkarılıp yaygınlaştırılması olanağı doğdu. ILO'nun 1919-1966 arasında kabul ettiği, çocuk işçilerin korunmasına ilişkin sözleşmeleri şöyle sıralayabiliriz:

5. **En Düşük Yaş (Sanayide) Sözleşmesi 1919**
6. Gençlerin Gece Çalışmaları (Sanayide) Sözleşmesi 1919
7. **En Düşük Yaş (Deniz İşlerinde) Sözleşmesi 1920**
10. En Düşük Yaş (Tarım İşlerinde) Sözleşmesi 1921
15. **En Düşük Yaş (Ateşçilikte) Sözleşmesi 1921**
16. Gençlerin Sağlık Muayeneleri (Deniz İşlerinde) Sözleşmesi 1921
33. **En Düşük Yaş (Sanayi Dışı İşlerde) Sözleşmesi 1932**
58. En Düşük Yaş (Deniz İşlerinde) Sözleşmesi (Gözden geçirilmiş) 1936
59. **En Düşük Yaş (Sanayide) Sözleşmesi (Gözden geçirilmiş) 1937**
60. En Düşük Yaş (Sanayi Dışı İşlerde) Sözleşmesi (Gözden geçirilmiş) 1937
77. **Gençlerin Sağlık Muayeneleri (Sanayide) Sözleşmesi 1946**
78. Gençlerin Sağlık Muayeneleri (Sanayi Dışı İşlerde) Sözleşmesi 1946
79. **Gençlerin Gece Çalışmaları (Sanayi Dışı İşlerde) Sözleşmesi 1946**
90. Gençlerin Gece Çalışmaları (Sanayide) Sözleşmesi 1948
112. **En Düşük Yaş (Balıkçılarda) Sözleşmesi 1965**
123. En Düşük Yaş (Yeraltı Çalışmalarında) Sözleşmesi 1965
124. **Gençlerin Sağlık Muayeneleri (Yeraltı Çalışmalarında) Sözleşmesi 1965**

Çeşitli ülkelerde çocukların çalıştırılmasıyla ilgili yasalardaki gelişmelerden sonra Türkiye'de çocuklarla ilgili yasaların ilk kez ortaya çıkışına bakalım.

Türkiye'de çalışan çocuklar

Türk kanunlarında, en düşük çalıştırma yaşına ilişkin iki yasada hüküm vardır. Bu yasalardan ilki 10.9.1921 tarihli "**Ereğli Havsae-i Fahmiyesindeki Kömür Tozlarının İşçi Yararına Fürühtuna Dair Kanun**" dur. Bu yasa, madenlerde, yeraltında çalışma yaşını en düşük 18 olarak belirlemiştir. O günün koşullarında ileri bir adım olarak nitelendirilebilir. İkinci yasa **1930** tarihli **Umumi Hıfzıssıha Kanunu** dur. Bu kanunla, en düşük çalışma yaşı 12 olarak belirlenmiş, çocukların gece 20.00'den sonra çalıştırılmayacakları belirtilmiştir. Umumi Hıfzıssıha Kanunu, ayrıca 12-16 yaşlarındaki çocukların, gün de sekiz saatten daha fazla çalışmalarını da yasaklamıştır. Borçlar Kanunu ve 20.6.1977 tarihli Çıraklık, Kalfalık ve Ustalık Yasası, çırak statüsündeki çocukların çalıştırılma koşullarını ele almıştır. Öte yandan kadın ve çocukların hangi işlerde çalıştırılamayacakları ise, İş Yasasına dayanılarak çıkarılmış olan "**Ağır ve Tehlikeli İşler Tüzüğü**"nde (9.5.1973) belirtilmektedir. Hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı, kadınların 16 yaşını doldurmuş ama 18 yaşını bitirmemiş çocukların hangi ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabilecekleri bu tüzükte gösterilmektedir.

Bütün bu yasalara rağmen Türkiye'de çocukların ve gençlerin bu yasalar çerçevesinde bile yeterince korunabildiklerini söyleyemeyiz. Bildiğimiz gibi çocuklar ve gençler çıraklık statüsü altında günde 15 saate kadar sigortasız olarak çalıştırılmaktadırlar.

Tarım kesiminde çocuklar

Tarım kesiminde ise durum çok daha kötüdür. Diyebiliriz ki kırsal kesimde çocuklar ilk oyunlarına tarlada ana ve babalarına çift sürmede yardım ederek başlarlar. Umumi Hıfzıssıha Kanunu, tarım kesimini de kapsamına almaktaysa da, Tarım İş Yasasının olmayışı bu yasanın tarım kesiminde uygulanmasına olanak vermemektedir. Yani çocuk ve genç işgücünün büyük bir bölümü yasalardan yararlanmamakta ve sağlıksız, güvensiz ve güncesiz çalışma koşullarında çalışmaktadırlar.

Toplumda bu kadar çok çocuğun çalışması ve özellikle 12—14 yaş grubundaki çocukların iş bulma şanslarının fazla oluşu önemli bir özelliktir. Gerçekten toplumda çocuk ve genç işgücü kullanma eğilimi vardır. Bunun nedeni çocuk ve gençlerin daha nitelikli işgücü olmasından değil, gençlerin ve özellikle çocukların niteliksiz bu nedenle de daha ucuz işgücü olmalarındandır. Ve bunların büyük bir bölümü çırak olarak çalışmaktadır. Çırakların hangi koşullar altında çalıştıklarını bir araştırmayla daha somut biçimde görelim. Aslında bütün çırakların yalnız küçük bir kesimini içine alan bu araştırma sonuçları bütün çıraklar için geçerlidir.

Bir araştırma ve sonuçları

Araştırma, Ankara-Siteler ve Sanayi Çarşısı'nda Çıraklar ve Genç İşçiler üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonunda ortaya şöyle bir tablo çıkmıştır:

1. Çırak adı altında çalıştırılan çocuklar, uzunca bir süre bu statüde çalıştırılmaktadır. Araştırmaya göre, çırakların % 27.5'u 1 yıldan az zamandan beri, % 52.5'u 1-4 yıl arasında ve % 20'si de 4 yıldan daha fazla zamandan beri çırak statüsünde çalışmaktadır. Amaç eğitim olmuş olsaydı, 1 yıl ya da 2 yıllık eğitimden sonra bu çocuk-genç işçilerin sigorta ettirilmeleri ve iş yasası hükümlerinden yararlandırılmaları gerekir.

2. Çırakların ancak % 37.5'nun işverenle bir çıraklık mukavelesi yaptığı saptanmıştır. Mukavelenin olmayışı halinde, çalışanın yaşı ne olursa olsun statüsü işçidir; sosyal güvenlikten ve iş yasası ile diğer çalışma mevzuatının getirdiği olanaklardan yararlanmak durumundadır. Oysa, çıraklık mukavelesi olmayanların ancak % 48'i sigortalı olarak çalışmaktadır.

3. Çırak ve genç işçilerin %82.5'nun eylemli olarak üretimin içinde oldukları; % 7.5'unun üretime katılmakla birlikte üretim dışı sayılan getir-götür işlerinde çalıştığı ve sadece % 10'unun eylemli olarak üretime katılmadıkları saptanmıştır. Oysa, salt hukuk açısından çocuk-genç insanın "çırak" sayılabilmesi için zorunlu bir ön koşul eylemli olarak üretimin içinde olmamasıdır.

4. Günlük iş süreleri de çırakların sosyal ve ekonomik yönden sömürülmelerinin bir ölçütü olmaktadır. Araştırmaya katılanların %5'inin günde 4-6 saat çalıştığı, % 27.5'unun 8 saat çalıştığı ve % 67.6'unun da 8 saatten fazla çalıştığı saptanmıştır. Oysa yasalarımız 16 yaşını doldurmamış çocukların 8 saatten fazla çalışmasını yasaklamaktadır.

5. Büyük kısmı eylemli olarak üretime katılan bu çocuk-genç işçilerin ancak %32.5'u yasal asgari ücreti alabilmektedir.

6. Araştırmada, çocuk-genç işçilerin % 87.5'unun para kazanmak için çalışma yaşamına girdiği saptanmıştır.

Görüldüğü gibi çocuklar ve gençlerin büyük bir bölümü sigortasız olarak çalıştırılmaktadır. Hemen hemen hiçbiri mesleki eğitim görmemiştir ve iş kazası oranı bu genç işçiler arasında çok yüksektir.

Çeşitli rakamlar ve çocuk gerçeği

Çocuk ve genç işçilerin büyük bir bölümünün sigortasız olarak çalıştıklarını gördük. SSK'nun iş kazası ve meslek hastalıkları istatistiklerinin incelenmesi sonunda şöyle bir tabloyla karşı karşıya geliriz:

- **Çocuk ve genç işçilerin, 1977 yılında kazaya uğrayan işçiler arasındaki oranı % 15.3'tür.**
- Çocuk ve genç işçilerin, 1977 yılında iş kazası ya da meslek hastalığı dolayısıyla sürekli işgöremez duruma düşen işçiler arasındaki oranı % 12.6'dır.
- **Sürekli işgöremez duruma düşme bakımından 1976 ve 1977 yılı verileri karşılaştırıldığında;**

a) **14 yaşından küçük çocuk işçiler bakımından artış oranı %105.5**
b) **15-19 yaşındaki genç işçiler bakımından artış oranı %14.0**
c) **Tüm sigortalı işçiler bakımından artış oranı %8.4'dür.**

Bu veriler açıkca göstermektedir ki, 1976 yılından 1977 yılına, çocuk ve genç işçilerin sağlık ve güvenliklerini korumak için herhangi bir önlem alınmamıştır.

Kapitalizm, oyun oynama ve okula gitme yaşlarında çocuklarımızı çalışmak zorunda bırakıyor. Hem de sağlığa aykırı, iş ve can güvenliği olmayan koşullarda. Çocuklarımızın ve genç işçilerimizin kurtuluşu insanı ücretli kölelikten kurtaracak olan işçi sınıfının vereceği mücadele sonunda gerçekleşecektir.

ONUR KURULU KARARI

Tarih: 15.3.1979
Oturum: 9
Karar: 1

İstem DİSK Yönetim Kurulu'nun 14-15-16 Şubat 1979 tarihli olağan toplantısında, T.Maden-İş Sendikası, Bank-Sen, Baysen ve Yeraltı Maden-İş Sendikalarının DİSK Onur Kurulu'na sevk edilmesine ilişkin işlem ve DİSK Yürütme Kurulu kararının onanması ile aynı toplantıda alınan kararın 2 a) ve b) bentleri gereğince Kurulumuzun 2.3.1979 gün ve 7 no.lu oturumunda almış olduğu 1-2-3-4 ve 5 no.lu kararları gereği adı geçen sendikalar ve bu sendikaların yöneticileri hakkındaki soruşturma tamamlanmıştır.

DİSK, Türkiye'nin tek demokratik sınıf ve kitle sendikal üst örgütüdür. DİSK'i DİSK yapan sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri, işçi sınıfının mücadelesi içinde denenmiş, hayata geçirilmiş ilkelerdir.

İşçi sınıfı feodal ilişkilerin bağrında doğan ve zamanla politik iktidarı ele geçiren kapitalist sınıf ve birlikte doğmuş ve kapitalizmin gelişmesiyle birlikte güçlenmiştir. Ücretli emeğin en aşırı bir biçimde sömürülmesi ve artı-değerin ele geçirilmesi temeline dayanan kapitalist toplumda, tüm değerleri ve zenginlikleri yaratan işçi sınıfı ile kapitalist sınıfın uzlaşmaz bir sınıf mücadelesine girmesi kaçınılmaz olmuştur.

Kapitalist toplumda işçi sınıfının mücadelesi bir bütündür ve bu mücadelenin üç temel biçimi vardır.

1. Ekonomik mücadele
2. Politik mücadele
3. İdeolojik mücadele

Sınıf mücadelesi içinde gelişen sendikalar daha ilk günlerde sayıları gittikçe artan çok sayıda işçiyi biraraya getirmişler, **KİTLESEL** bir nitelik kazanmışlardır. Çeşitli mesleklere ve işkollarına dağılmış olan işçilere dünya görüşleri, siyasal düşünceleri, dinsel inançları, cinsiyetleri, dilleri, ırkları, derilerinin renkleri ne olursa olsun ortak çıkar etrafında sendikalarda biraraya gelmişlerdir. Kitlesel bir nitelik gösteren sendikalar, yalnızca işçi sınıfını bağrında barındırmaları ve kapitalist sömürünün temeline yönelmeleri ile aynı zamanda **SINIFSAL** bir nitelik göstermişlerdir.

Sendikaların çıkarları ortak, hedefleri aynı olan en geniş yığınları bir örgüt içinde toplamaları, sendikaların **KİTLE ÖRGÜTÜ OLMA** niteliğini ortaya koyar.

İşçi sınıfı mücadelesinin üçlü bütünlüğü içinde **(ekonomik, politik, ideolojik mücadele)** sendikaların kitle örgütü olma niteliğini gözardı etme, sendikaların varoluş nedeni olan kitlelerin ekonomik sorunlarını, somut sendikal mücadeleyi unutma, önemli yanlışlara yol açar.

Sendikaları oluşturan temel, ideolojik ya da politik birlik değil, çıkar birliğidir. Sendikaları, işçi sınıfı partisi yerine koymak, sendikalara parti işlevlerini yüklemek, sendikaların kitle niteliğini zedeler, **SENDİKALARI KİTLE ÖRGÜTÜ OLMAKTAN ÇIKARIR VE PARÇALANMALARINA YOL AÇAR.**

Bu anlamda işçi sınıfının siyasi mücadelesinin parti tarafından yönetilmesi zorunluluğunu kabul etmeyerek, işçi sınıfının sendikaları aracılığıyla üretim araçlarını eline geçireceğini savunan anarko-sendikalizm ile; sendikaların kitle örgütü olma niteliğini, çeşitli politik görüşlerdeki üyelerin sendikalarda yönetici olabileceği gerçeğini unutarak sendikalarla devrim yapmaya kalkışan eğilimlerle; dar, sekter politik tavırları sendikalara bulaştırarak sendikaların her kademesinde fraksiyonculuk yapmaya çalışan eğilimlerle sürekli olarak mücadele edilmelidir.

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin başarılı olması sendikaların en geniş yığınları çatısı altında biraraya getirmesi ile olanaklıdır. Bu nedenle sendikalar **POLİTİK GÖRÜŞ, CİNSİYET, IRK, DİL, MEZHEP...** ayrımı yapmadan daha büyük kitle örgütleri olmak, işkolunda işçilerin en geniş birliğini sağlamak için çaba harcamak zorundadırlar.

Sendikalar **KİTLE örgütleridir,** ama aynı zamanda sömürü ve baskıya karşı mücadele eden, kapitalist sömürünün temeline yönelen işçi sınıfının örgütleridir. Dünya görüşü, politik düşüncesi, dinsel inancı, konuştuğu dil, cinsiyeti, ırkı ne olursa olsun işçileri sendikalarda biraraya getiren ortak çıkarlar **SINIF** çıkarlarıdır.

Sendikaların sınıfsal niteliğini unutturan, işçi sınıfının mücadelesini günlük ekonomik mücadeleye, reformlarla bozuk düzeni düzeltme mücadelesine indirgeyen ve politik mücadeleyi reddeden her türlü oportünist, reformist, sendikalist eğilim işçi sınıfını burjuvazinin kuyruğuna takmakla sonuçlanmıştır. Devrimci sendikacılık bu tür sapmalarla mücadele içinde gelişmiştir.

Sendika üyeleri arasında aynı toplumsal sınıfa mensup olmaları nedeniyle temel çıkar karşıtlığı yoktur. Ancak üyeler arasında

eylem programı, yöneticiler arasında görüş ayrılıkları olabilir. Bunlar **SENDİKAL DEMOKRASİ** ile sınıf temeli üzerinde uyumlu hale getirilir.

Sendikal demokrasi sendikaların kitle niteliğinin korunması ve geliştirilmesi için gereklidir. Sendikal çalışmalarda en genel anlamıyla **DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK** ilkeleri egemendir.

Demokratik merkeziyetçi işleyişin başlıca koşulları şunlardır:

1. En alt düzeyden en üst düzeye kadar tüm sendika organları seçimle işbaşına gelirler.
2. **Kararların hazırlanması,alınması,uygulanması ve uygulanmasının denetlenmesinde tabanın görüşleri alınır.Alt düzeydeki organlar üst düzeydeki organlara bilgi verirler.Üst düzeydeki organlar alt düzeydeki organlardan gelen önerileri gözönünde bulundururlar.**
3. Üyeler örgüte, azınlık çoğunluğa, alt organlar üst organa uyar. Kararların oluşmasında azınlıkta kalanlar çoğunluğun kararlarına uymak zorundadırlar.
4. Tartışmalarda eleştiri-özeleştiri-ikna yöntemi uygulanır.

Bu ilkeler **DİSK**'in kurulduğu **1967** yılından bu yana tüm örgütün çalışmalarında yönlendirici ilkeler olmuşlardır. **DİSK**'i **DİSK** yapan bu temel ilkelerdir.

DİSK'in gönüllü disiplini bu ilkeler üzerinde yükselmiştir.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesi gereği, aşağıdan yukarıya doğru seçimle işbaşına gelen yönetim organlarının alacağı kararlara, alt organlar ve üyeler uymak zorundadırlar. Örgüt içi disiplin bunu gerektirir. Üst organlardan gelen kararlara uyulmadığı takdirde, örgüt işleyişinde disiplinsizlik ve anarşi başlar.

Örgütlü çalışmanın özü ve temeli kollektif çalışmaya, ekip çalışmasına yani organ çalışmasına dayanır. Bir örgütte organlar çalışmıyorsa, alt ve üst organlar arasındaki bağ zayıfsa, üyeler toplantılara disiplinli ve **aktif** bir şekilde katılmıyorlarsa örgüt işleyişi zedelenir.

Organ çalışmasının en önemli ilkesi **"AZINLIĞIN ÇOĞUNLUK KARARINA UYMASI"** dır. Bir organ içinde çeşitli görüş ayrılıkları çıkabilir. Ama farklı düşünceler eleştiri-özeleştiri-ikna yöntemiyle giderilmeye çalışılır. Kararların oybirliği ile çıkması için çaba gösterilir.

Tartışmalarda kullanılacak yöntem ikna yöntemidir. Ayrı görüş **ve öneri ileri sürenler,organ kararının kendilerince en doğru** biçimde çıkmasını sağlamak için birbirlerini ikna etmeye çalışırlar. İkna yöntemi sonuna kadar kullanılıp kararların oybirliği ile çıkması için çalışılır. Ancak ayrı görüşleri savunan taraflar anlaşamıyorlarsa, kararların gecikmemesi, çalışmanın **aksamaması için oylamaya başvurulur ve sonuca göre hareket edilir.**

Eleştiri organlar içinde yapılır. Eleştiri somut olaylara dayanır, hataların ortaya konmasının yanında, hatalara yol açan nedenlerin ortadan kaldırılması ve hataların tekrarlanmaması için öneri getirilmesi gerekir.

Özeleştiri yapmak ise sadece özür dilemek ya da hatayı kabul etmek değildir. Özeleştiri yapmak yanlışların ve bu hataların

nedenlerini araştırarak bir daha tekrarlanmaması için çaba harcamayı gerektirir.

Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin uygulanması sonucudur ki, DİSK kısa zamanda yalnız işçi sınıfının değil tüm emekçi kitlelerin sendikal umudu haline gelmiştir.

Ve DİSK içinde en yetkili kurullarda demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerine ters davranışlar her zaman mahkum edilmiştir. Son olarak DİSK 6. Genel Kurulunda şu karar alınmıştır:

"Karar 3

"................Kongremiz,

"1. İşçi sınıfının birliğini, Konfederasyonumuzun bütünlüğünü bozmaya yönelik her türden tasfiyeci girişimleri mahkum eder.

"2. Tasfiyeciliğin işçi sınıfının düşmanlarının metodu olduğunu kabul eder."

DİSK, işçi sınıfının devrimci sendikal birliğinin sağlanması için sürekli mücadele etmiştir ve hala da etmektedir

DİSK içinde su üstüne çıkan belli sorunlar için her zaman sorunları çözücü yöntemler aranmıştır.

DİSK Yürütme Kurulu **1-4 Ağustos 1978** tarihlerinde çeşitli dünya ve Türkiye sorunlarını ve bazı iç sorunları görüşmek üzere Ören'de **DİSK** Yönetim, Yürütme, Onur, Denetim Kurulları üyelerinin, **DİSK** bölge temsilcilerinin ve **DİSK**'e bağlı tüm sendikaların Yürütme Kurulu üyelerinin katılmış olduğu bir ortak toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantının sonucunda oybirliğiyle şu karar alınmıştır:

"a) Sendikaların sorunları kendi organları ve üyeleri tarafından çözümlenir. Çözümlenemeyen konuların görüşşülüp kotarılacağı tek yer DİSK karar organlarıdır.

b) Sendikaların iç işlerine karışmama ilkesi kabul edilir. DİSK'in ve üye sendikaların sınıf örgütü olma yanında, kitle örgütü olması nedeniyle salt siyasi inançlarından dolayı kişi ve örgütlerin yönetimce dışlanamayacağı; yönetim, grup ve kişilerin bu ilkeyi dikkate alarak başkanlarına veya yönetime kendi görüşlerini dayatamayacağını temel bir ilke olarak kabul eder."

Tüzüksel olarak bağlayıcı bir niteliği olmayan bu toplantıda oybirliğiyle alınan bu karar tarihi bir karardır.

DİSK hiçbir zaman, birçok uzlaşmacı sendika ve kuruluşta olduğu gibi sorunları zaman içinde çözüme bırakmamış, aksine varolan sorunların ve aksaklıkların üzerine korkusuzca gitmiştir. İşçi sınıfının bilimi böyle kararlı davranışı zorunlu kılmaktadır.

Bu durumu gözönüne alan **DİSK** organları, örgüt içi sorunları, her zaman **DİSK** ilkeleri ışığında ve **"işçi sınıfının birliği"** temeli üzerinde değerlendirmişlerdir.

Özellikle emperyalizmin ve onun işbirlikçisi tekelci sermayenin işçi sınıfı ve emekçi halka karşı saldırılarını alabildiğince

yükselttiği bir dönemde, bu gerici saldırılara karşı ancak disiplin içinde ve işçi sınıfının çıkarlarını, sendikal bir örgüt olma bilinciyle savunarak karşı çıkalabilir.

Bu anlamda işçi sınıfının birliğine ve gücüne olan inançla davranan **DİSK** karar organları, mücadelenin kızıştığı ve daha da kızışacağının bilinciyle örgüt içi sorunları görüşerek, **14-15-16 Şubat 1979** günlerinde toplanan Genel Yönetim Kurulunda aşağıdaki kararı almıştır:

> **"KARAR 2–Ülkemiz, ekonomik-politik ve tüm sosyal alanlara damgasını vuran emperyalist-kapitalist sistemin baskı ve tahakkümü altındadır.**
>
> **"Emperyalist zorbalar ve onun mali kuruluşları altından kalkılamayacak ağır koşullarla ülkemizi daha bağımlı hale getirmek istemektedirler.**
>
> **"Faşizm ve onun silahlı canileri, sosyalistleri, ilericileri, yurtseverleri öldürmekte, toplu katliamlar düzenlemektedir.**
>
> **"Süregelen böyle bir ortamda yapılan DİSK 6. Genel Kurulu örgütümüzü parçalanma noktasına getiren "DİSK'e parti görevi yaptırma" eğilimini ve bu eğilimin tasfiyeci metodunu mahkum etmiştir. Ayrıca, 6. Genel Kurul aldığı 1 no.lu kararla da anti-faşist, anti-emperyalist güçlerle cepheye yönelik güç ve eylem birliği oluşturulması direktifini vermiştir.**
>
> **"DİSK 6. Genel Kurulunda seçilen Yönetim ve Yürütme Kurulları bu karar doğrultusunda tüm ilerici, demokrat, sosyalist güçlerin faşizme ve emperyalizme karşı güç ve eylem birliğini oluşturmak için yoğun bir çaba harcarken bazı üye sendikalarımızın birlik ilkesini zedeleyen, tüzük ve organ tanımaz davranışlarıyla örgütümüz karşı karşıya kalmıştır.**
>
> **"Kitle örgütlerini politik örgütlerin yerine koyan bu mantığın sonucu tüzüğün anti-demokratik hükümlerine dayalı tasfiyecilik yapan bir eğilimin egemen olduğu birkaç üye sendikanın 6. Genel Kuruldan bu yana özellikle kitle eylemlerimizde tüzük ve organ tanımaz biçimde örgüt bütünlüğünü yaralayan davranışlarda bulunmuşlardır...**
>
> **"Dar grupçu ve tasfiyeci siyasi mantığın hakim olduğu bu sendikalardaki yöneticiler, DİSK üyesi diğer sendikaları ele geçirerek sözde siyasi başarı sağladıkları görüntüsü vermek amacıyla en ilkel, en gerici "ittifak"lara girmişlerdir.**
>
> **"Aynı yöneticilerin kendi örgüt tabanlarına karşı anti-demokratik tüzük uygulamaları, dar grupçu tavırları nedeniyle olağanüstü huzursuzluk yaratmaktadır.**
>
> **"İşçi sınıfı adına davrandığını ileri süren bir siyasi eğilimin sendikalara yansıyan bu çarpık tavrı, objektif olarak burjuvazinin "sendikaların gücünü kırmak, etkisiz duruma getirmek, demokratik kitle örgütlenmesini durdurmak, mevcut örgütleri dağıtmak" stratejisi ile çakışmıştır."**

DİSK ONUR KURULU, konuya **DİSK**'in demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı temel ilkeleri doğrultusunda, **DİSK** karar organlarının yukarıda sergilenen kararlarını gözönünde bulundurarak ve

Karar : 1

A- T. Maden-İş Sendikası

DİSK'in devrimci sendikal birliğini her şeyin üzerinde tutarak yaklaşmıştır.

Yukarıda anlatılan genel ilkeler ve **DİSK** Anatüzüğü ışığında örgüt birlik ve bütünlüğüne zarar veren sendika ve yöneticilerine gerek sözlü, gerekse yazılı uyarıda bulunularak davranışlarının doğuracağı ağır sonuçlar hatırlatılmıştır.

a) 23.2.1978 tarih ve 978/388 sayılı yazı ile uyarılmış ve 13 Şubat 1978 tarihinde yapılan DİSK'in 11. Yıldönümü kutlama şöleninde tesbit edilmiş sloganların dışında slogan atan üyelerin tesbiti ve iki kişinin de adı 6.4.1978 tarihinde bildirilerek gereğinin yapılması istenmiş ise de bu istek yerine getirilmemiştir.

b) 1 Mayıs 1978 işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele gününde kutlamaya katılan T.Maden-İş Sendikası üye ve yöneticileri gene organ kararlarına rağmen farklı slogan ve pankartlarla alana girerek neredeyse, mitingin sabote edilmesi sonucunu doğuracak karşılıklı slogan yarışına sebebiyet vermişlerdir. Böylece faşist teröre karşı bu büyük kitlesel eylemin öneminden belli şeyler kaybedilmiştir. Bu davranışları ile ilgili yapılan yazışmalardan da bir sonuç alınamamıştır.

c) 19.11.1978 günü Ankara'da yapılan ve "faşist teröre karşı anti-faşist,anti-emperyalist Demokratik Platform"un toplantısıyla ilgili olarak 12.9.1978 tarihli Yönetim Kurulu kararı uyarınca kendilerine gönderilen 4.11.1978 tarih ve 1906 sayılı ve yetkili organ kararlarını duyuran yazıya rağmen DİSK Genel Temsilciler Meclisi'nde sürekli olarak atılması kabul edilmiş sloganlar dışında slogan atarak toplantıyı yapılamaz hale getirip başta Yürütme Kurulu üyesi Murat TOKMAK olmak üzere salonu protesto anlamında terk etmişlerdir.

d) Bütün bu konularla ilgili olarak yapılan soruşturmaya gönderdikleri 2.1.1979 tarihli yazıda DİSK organlarının görev ve yetkileri polemik konusu yapılarak 24.11.1978 tarihli Yürütme Kurulu kararının **yok sayıldığı**,15.1.1979 tarihli ve adı geçen toplantıda tüzüksel suç işleyen üye ve yöneticilere disiplin hükümleri uygulanması amacını taşıyan ve DİSK Yürütme Kurulunun 27.11.1978 tarih ve 978/1997 sayılı yazısına verdikleri cevapta bu istemi yerine getirmeyeceklerini,16.11.1978 tarih ve 1978/7902 sayılı "T.Maden-İş Sendikası Yürütme Kurulu adına Genel Başkan Kemal TÜRKLER" imzalı yazıda özetle: "T.Maden-İş Sendikası Yürütme Kurulu ile DİSK yönetimini hasımlarmış gibi göstererek, DİSK yönetiminin maceracı gruplarla birlikte onlar tarafından kullanıldığını, DİSK yönetiminin aşırı katı merkeziyetçiliğe kayarak DİSK'in birliğini zedeleme girişimlerinde bulunduğu, İGD hakkında alınan kararın ayırımcı bir temele oturduğu yazılarak dedikodular ve olayları yanlış aktararak DİSK yönetiminin sendikal birliğe zarar verdiği" savunulmuştur.

e) 15.11.1978 tarih ve 978/1957 sayılı DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR imzasıyla DİSK'e bağlı sendikaların genel merkez, şube ve temsilcilikleriyle, DİSK Bölge Temsilciliklerine gönderilen Yürütme Kurulu'nun kararını içeren yazıda "DİSK karar organlarının iznini almadan sendikaların diğer demokratik kitle örgütleriyle ortak herhangi bir eylem ve açıklama yapmamaları, bu öze uygun olarak üye sendikaların

şube ve bölge temsilcilikleri gibi alt birimlerinin de kendi sendika merkezinden izin almadan diğer demokratik kitle örgütleriyle ortak eylem yapmamaları" istenmesine rağmen:

1- 28.12.1978 günü İzmir'de T.Maden-İş Bölge Temsilcisi Vural ATİS'in sendika adını da kullanarak ortak bir basın açıklamasına izinsiz imza attığı,

2- 30 Aralık 1978 günü İzmir'de yapılan bir mitinge T.Maden-İş 3. Bölge temsilciliğinin de katıldığı, bununla ilgili gazete ilanına sendika adının da yazıldığı ve bu mitingte pankartlarda DİSK adının da kullanıldığı,

3- Keza bu mitinge DİSK'e bağlı sendikalara karşı kurdurulan sendikaların da katıldıkları,çağrıda ve ilanda imzalarının bulunduğu,

4- 17.2.1979 tarihinde Bursa'da yapılan bir mitinge T.Maden-İş Sendikası 13. Bölge Temsilciliğinin de izinsiz katıldığı ve bu mitingte T.Maden-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Kemal DAYSAL'ın konuştuğu,

5- DİSK yönetiminin belli bir dönem birlikte davranmama kararı aldığı İGD adlı gençlik örgütü ile bu karara rağmen T.Maden-İş Sendikası 2.Bölge Temsilciliğinin ortak bir bildiriye imza koymuş olduğu, bu davranışı ile ilgili olarak kendilerine Anatüzüğün 9. maddesine göre gönderilen yazıya hiçbir işlem yapmadıkları,

6- 20 Mart 1978 tarihinde yapılan Faşizme İhtar Eylemine Arçelik işyerinin sendika olarak katılınmadığı, bu hususta üyelerin DİSK'e yaptığı imzalı müracaatın, sendikalarının yönetiminin küçük düşürüldüğü iddiasıyla müracaatta imzaları bulunan üye ve temsilcilerin isimlerinin tesbit edildiğinde kesin ihraç talebi ile Onur Kurullarına verileceği 13.5.1978 gün ve 1978/4672 sayılı yazılarıyla DİSK'e bildirerek tasfiyeci tutumlarını kesinleştirmeleri,

f) T.Maden-İş Sendikasının **DİSK**'e bağlı örgütlere karşı 2. sendikaların örgütlenmesine olanakları ile yardımcı olmak ve örgüt içinde bulunan sendikaların iç işlerine karışmak,

g) **DİSK** Yönetim Kurulunun 22-23-24 Ağustos tarihli kararlarına ve DİSK Yürütme Kurulu'nun Anatüzük ilkeleri doğrultusunda aldığı kararlara karşı tutum ve davranışlara devam ve bu davranışlarda hala ısrar edildiği,

h) **DİSK**'i gücünden ve etkinliğinden yoksun bırakacak davranışlara devam ederek DİSK için izlenecek sosyal ve siyasal politikanın saptanması öncesinde DİSK'in birliğinin bulunmadığı görünümünü yaratarak faşizme ve emperyalizme karşı oluşturulmaya çalışılan **DEMOKRATİK PLATFORM**'u sabote etmek.

Dosya içerisinde bu ve buna benzer bütün yazılı belgelerden anlaşıldığı üzere T.Maden-İş Sendikası yönetimi kendilerini organ kararları üstünde görmektedirler. Sendika içine yönelik tutumları katı bir merkeziyetçi ve tasfiyeci iken onlar aynı suçlamayı üst örgütlerine yapmaktadırlar. Halbuki T.Maden-İş Sendikası içersinde olup ta yönetime egemen olan siyasi eğilime teslim olmayan veya farklı siyasi görüşü savunan tüm işyeri ve bölge temsilcileri görevden alınmış, yerlerine T.Maden-İş'in geçmişi ile ilgisiz kişiler atanmışlardır.Giderek

DİSK'e bağlı bazı sendikalarda kendi siyasi eğilimlerini egemen kılmak için gerici ittifaklar kurmaktan çekinmemişlerdir.

Bütün bunların varlığına rağmen T.Maden-İş Sendikası ve yöneticileri Onur Kurulu'nda aynı davranışı ve örgüt tanımazlığı savunarak her kademeden **DİSK** organlarının görev ve yetkilerini polemik konusu etmişlerdir.

SONUÇ:

T.Maden-İş Sendikasınca Kurulumuza gönderilen tüm savunma ve yazılarında tüzük maddeleri ile oynayarak **DİSK**'in yaptığı bütün kitle eylemleri ile kutlamalarda disiplinli davrandığını öne sürmüş ise de olaylar bu savlarının tam tersini kanıtlamışlardır.

Diğer yandan yapılmış olan bir disiplinsizliğin ne zaman cevaplandırılacağı da yönetimin bileceği bir şeydir. Zaman aşımı savunması yerinde görülmemiştir.

Yukarda sıralanan disiplinsizlik ve tüzük suçlarının işlendiği Onur Kurulumuzunun yapmış olduğu tetkik, soruşturma ve mevcut dosyalar içindeki evrakların inceleme ve çalışmalarıyla tesbit edildiğinden,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

T.Maden-İş Sendikası ve yöneticilerinin yukarda anılan tutum ve davranışlarından vazgeçmediği, organ kararlarına uymayarak Anatüzüğün 9. ve 33. maddelerine uygun eylemlerde bulunduğu kanaatine varılarak DİSK üyeliğinden kesin ihraçları gerekmektedir. Ancak: Kurulumuz DİSK'in bütünlüğünün geçirmiş olduğu evreleri, devrimci kuruluşlarda zaman zaman bu gibi olayların olduğu, bunları işçi sınıfının gerçek bilimi ve disiplini içinde halledeceği ve bu gibi disiplinsizlikleri devrimci süreç içinde bertaraf edeceği inancında olan Kurulumuz;

1- T.Maden-İş Sendikasının 20.2.1979 tarihinden geçerli olmak üzere 1 yıl DİSK üyeliğinden geçici ihracına,

2- Diğer yandan işçi sınıfının birliğine zarar verici bu tür davranışların meydana gelmesinde çok büyük payları olan sendika yöneticilerinden,

a) Türkiye Maden-İş Sendikasının Yürütme Kurulu üyelerinden Murat TOKMAK, Kemal DAYSAL, Halit ERDEM ve Mehmet ERTÜRK'ün DİSK üyeliğinden kesin ihracına,

b) Türkiye Maden-İş Sendikası Yürütme Kurulu Üyelerinden Kemal TÜRKLER, Bahtiyar ERKUL ve Şinası KAYA'nın 20.2.1979 tarihinden geçerli olmak üzere bir yıl müddetle DİSK üyeliğinden geçici ihraçlarına

KARAR VERİLDİ. 15.3.1979

Karar: 2

B- Bank-Sen

a) 23.2.1979 tarih ve 978/391 sayılı yazı ve 6.4.1978 tarih ve 978/733 sayılı yazılarla 13.2.1978 **DİSK**'in 11. Kuruluş Yıldönümü'nde tesbit edilmiş sloganlar dışında slogan attıran şahıs bildirilmiş olmasına rağmen bu şahıs hakkında bir işlem yapılmamıştır.

b) 1 Mayıs 1978 günü kutlamaya katılan T.Maden-İş Sendikası gibi, organ kararlarına rağmen farklı slogan atarak bütünlüğü

bozmuştur. Bununla ilgili bir tutanak dosya içersinde mevcuttur.

c) 19.11.1978 günü Ankara'da toplanan Genel Temsilciler Meclisi'nde toplantıyı sabote eder şekilde sloganlar atıp salonu terk eden sendika yönetici ve üyeleri hakkında disiplin koğuşturması yapılması istenen 24.11.1978 gün ve 4 sayılı Yürütme Kurulu kararı gereği yerine getirilmemiştir.

d) Dosyada mevcut yazılı belgelerden anlaşıldığı üzere 15.11.1978 tarih ve 978/1957 sayılı ve **DİSK** Genel Sekreteri **Fehmi IŞIKLAR** imzasıyla gönderilen yazıya rağmen:

1- 28.12.1978 günü İzmir'de bir ortak açıklamaya sendika adına imza atıldığı,

2- 30 Aralık 1978 günü İzmir'de yapılan bir mitinge sendika olarak izinsiz katıldığı,

3- DİSK'e bağlı sendikalara karşı kurdurulan sendikalarla aynı eylemde beraber davranarak aynı bildirileri imzaladığı,

4- 17.2.1979 tarihinde Bursa'da yapılan bir mitinge sendika olarak izinsiz katılındığı,

5- Keza T.Maden-İş gibi **DİSK** yönetiminin belli bir dönem birlikte davranmama kararına rağmen bir gençlik örgütü ile ortak bildiri yayınladığı anlaşılmıştır.

Bank-Sen'in **DİSK**'e bağlı örgütlere karşı 2. sendikaların örgütlenmesine olanakları ile yardımcı olmak ve örgüt içinde bulunan sendikaların iç işlerine karışmak,

DİSK Yönetim Kurulu'nun 22-23-24 Ağustos 1978 tarihli kararlarına ve DİSK Yürütme Kurulu'nun Anatüzük ilkeleri doğrultusunda aldığı kararlara karşı tutum ve davranışlara devam ve bu davranışlarda hala ısrar edildiği,

DİSK'i gücünden ve etkinliğinden yoksun bırakacak davranışlara devam ederek **DİSK** için izlenecek sosyal ve siyasal politikanın saptanması öncesinde **DİSK**'in birliğinin bulunmadığı görünümünü yaratarak faşizme karşı ve emperyalizme karşı oluşturulmaya çalışılan **Demokratik Platformu** sabote etmek,

Bütün bunların varlığına rağmen Bank-Sen Sendikası ve yöneticileri Kurulumuzda da aynı davranış ve örgüt tanımazlığını savunarak her kademeden **DİSK** organlarını yermiş ve yetkilerini polemik konusu etmişlerdir.

SONUÇ: Bank-Sen Sendikasınca Kurulumuza gönderilen tüm savunma ve yazılarında tüzük maddeleri ile oynayarak DİSK'in yaptığı bütün kitle eylemleri ile kutlamalarda disiplinli davrandığını öne sürmüş ise de olaylar bu savlarının tam tersini kanıtlamışlardır.

Diğer yandan yapılmış olan bir disiplinsizliğin ne zaman cevaplandırılacağı da yönetimin bileceği bir şeydir. Zaman aşımı savunması yerinde görülmemiştir.

Yukarda sıralanan disiplinsizlik ve tüzük suçlarının işlendiği Onur Kurulumuzun yapmış olduğu tetkik, soruşturma ve mevcut dosyalar içindeki evrakların inceleme ve çalışmalarıyla tesbit edildiğinden,

Bank-Sen Sendikası ve yöneticilerinin yukarda anılan tutum ve davranışlarından vazgeçmediği, organ kararlarına uymayarak Anatüzüğün 9. ve 33. maddelerine uygun eylemlerde bulunduğu kanaatine varılarak DİSK üyeliğinden kesin ihraçları gerekmekmektedir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Ancak: **DİSK**'in bütünlüğünün geçirmiş olduğu evreleri, devrimci kuruluşlarda zaman zaman bu gibi olayların olduğu,

bunları işçi sınıfının gerçek bilimi ve disiplini içinde halledeceği ve bu gibi disiplinsizlikleri devrimci süreç içinde bertaraf edeceği inancında olan Kurulumuz;

1- Bank-Sen Sendikasının 20.2.1979 tarihinden başlamak üzere DİSK üyeliğinden 1 yıl müddetle geçici olarak ihracına,

2- Diğer yandan işçi sınıfının birliğine zarar verici bu tür davranışların meydana gelmesinde çok büyük payları olan sendika yöneticilerinden,

a) Bank-Sen Sendikasının Yürütme Kurulu Üyelerinden Yücel ÇUBUKÇU ile Turhan ATA'nın DİSK üyeliğinden kesin ihracına,

b) Bank-Sen Sendikasının Yürütme Kurulu Üyelerinden Metin DENİZMEN, Erdoğan ARI, Erol SERDAR, İlhan GEÇİT ve Akat SAĞINER'in 20.2.1979 tarihinden başlamak üzere DİSK üyeliğinden 1 yıl müddetle geçici ihraçlarına

KARAR VERİLDİ. 15.3.1979

Karar: 3

C- Baysen

Baysen Sendikamızın da **DİSK**'in aldığı kararlara rağmen yukarda tek tek anlatılan eylemlere izinsiz katıldığı, bildirileri izinsiz imzaladığı Genel Temsilciler Meclisi toplantısında tesbit edilmiş sloganlar dışında sloganlar kullandığı ve bunu da 6.3.1979 tarih ve 104/32 sayı ve Genel Başkan Cevat ÖZHASIRCI ve Genel Sekreter Faik KAYAGİL imzasıyla Onur Kuruluna gönderdikleri yazıda kabul ettiği, böylece toplantının amacına ulaşmasını engelleyici davranışlarda bulunduğu, 13 Şubat 1978 ve 1 Mayıs 1978 günleri disipline uymayarak toplantılarda kargaşa yaratılmasına neden olduğu,

DİSK Yönetim Kurulu'nun 22-23-24 Ağustos 1978 tarihli kararlarına ve DİSK Yürütme Kurulu'nun Anatüzük ilkeleri doğrultusunda aldığı kararlara karşı tutum ve davranışlara devam ve bu davranışlara hala ısrar edildiği,

DİSK'i gücünden ve etkinliğinden yoksun bırakacak davranışlara devam ederek **DİSK** için izlenecek sosyal ve siyasal politikanın saptanması öncesinde **DİSK**'in birliğinin bulunmadığı görünümünü yaratarak faşizme karşı ve emperyalizme karşı oluşturulmaya çalışılan **Demokratik Platform'u** sabote ettiğinden,

SONUÇ

Baysen Sendikasınca Kurulumuza gönderilen tüm savunma ve yazılarında tüzük maddeleri ile oynayarak **DİSK**'in yaptığı bütün kitle eylemleri ile kutlamalarda disiplinli davran dığını öne sürmüş ise de olaylar bu savlarının tam tersini kanıtlamışlardır.

Yukarda sıralanan disiplinsizlik ve tüzük suçlarının işlendiği Onur Kurulumuzun yapmış olduğu tetkik, soruşturma ve mevcut dosyalar içindeki evrakların inceleme ve çalışmalarıyla tesbit edildiğinden,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Baysen Sendikası ve yöneticilerinin yukarda anılan tutum ve davranışlarından vazgeçmediği, organ kararlarına uymayarak Anatüzüğün 9.ve 33. maddelerine uygun eylemlerde bulunduğu kanaatine varılarak **DİSK** üyeliğinden kesin ihraçları gerekmektedir. Ancak: **DİSK**'in bütünlüğünün geçirmiş olduğu evreleri devrimci kuruluşlarda zaman zaman bu gibi olayların olduğu, bunları işçi sınıfının gerçek bilim ve disiplini içinde bertaraf edeceği inancında olan Kurulumuz:

1- Baysen Sendikasının 20.2.1979 tarihinden başlamak üzere **DİSK** üyeliğinden bir yıl müddetle geçici olarak ihracına,

2- Diğer yandan işçi sınıfının birliğine zarar verici bu tür davranışların meydana gelmesinde çok büyük payları olan Sendika yöneticilerinden; Cevat ÖZHASIRCI, Faik KAYAGİL, Mehmet NAKİPOĞLU, Gürel ERGEV ve Macit CÜNÜNOĞLU nun 20.2.1979 tarihinden başlamak üzere bir yıl müddetle **DİSK** üyeliğinden geçici olarak ihracına

KARAR VERİLDİ. 15.3.1979

Karar: 4
D- Yeraltı Maden-İş

Yeraltı Maden-İş Sendikasının **DİSK**'in aldığı kararlara rağmen, Genel Temsilciler Meclisi toplantısında tesbit edilmiş sloganlar dışında sloganlar kullandığı, böylece toplantının amacına ulaşmasını engelleyici davranışlarda bulunduğu, disipline uymayarak toplantılarda kargaşa yaratılmasına neden olduğundan,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Yeraltı Maden-İş Sendikası ve yöneticilerinin yukarda anılan tutum ve davranışlarından vazgeçmediği, organ kararlarına uymayarak Anatüzüğün 9. ve 33. maddelerine uygun eylemlerde bulunduğu kanaatine varılarak **DİSK** üyeliğinden kesin ihraçları gerekmekte ise de, gerek tüzel kişilik olarak, gerekse bireysel olarak vermiş oldukları yazılı beyanlarında işlemiş oldukları tüzük suçlarını samimi olarak beyan etmiş olduklarından **DİSK**'in bütünlüğünün geçirmiş olduğu evreleri, devrimci kuruluşlarda zaman zaman bu gibi olayların olduğu, bunları işçi sınıfının gerçek bilimi ve disiplini içinde halledeceği ve bu gibi disiplinsizlikleri devrimci süreç içinde bertaraf edeceği inancında olan Kurulumuz;

1- Yeraltı Maden-İş Sendikasının 20.2.1979 tarihinden başlamak üzere 4 ay süreye geçici ihracına,

2- Diğer yandan işçi sınıfının birliğine zarar verici bu tür davranışların meydana gelmesinde çok büyük payları olan Sendika Yürütme Kurulu Üyeleri'nden Çetin UYGUR, Hüseyin DAĞDELEN ve Hüseyin AKBULUT'un 20.2.1979 tarihinden başlamak üzere 4 ay süreyle geçici olarak DISK üyeliğinden ihracına,

KARAR VERİLDİ. 15.3.1979

Ergun ERDEM
Onur Kurulu Başkanı

Tahir GÜNER
Raportör

Ali TAŞER **(Muhalefetiyle)**
Üye

İsmail ÇALIŞKAN
Üye

Ahmet ERTAN
Üye

Aslının aynıdır. 15.3.1979
Rıza Güven
DİSK Genel Başkan Vekili
(İmza)

VİETNAM: ÇİN SALDIRISI DÜNYANIN HER YERİNDE KINANIYOR

Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF)'nin yayın organı "Flashes"ın bildirdiğine göre, Çin'in Vietnam'a saldırısı dünyanın her yanında kınanıyor.

"Vietnam'dan Pençelerinizi Çekin", "Herşey Vietnam'la Dayanışma İçin" sloganlarıyla yürütülen kampanyaya çok sayıda örgüt çeşitli kitlesel eylem ve mesajlarla katıldılar: Dünya Sendikalar Federasyonu başta olmak üzere Latin Amerika İşçi Sendikaları Birliği (CPUSTAL) Sürekli Kongresi, Merkezi Kahire'de bulunan Asya-Afrika Halkları Dayanışma Örgütü (OSPAA), DSF Emekçi Kadınların Sorunları üzerine 4. Uluslararası Sendikal Konferansı Hazırlık Grubu, Küba'da bulunan Latin Amerikalı burslu öğrenciler, Batı Berlin Raw Grunewald fabrikası işçileri, Batı Berlin'de bulunan Türk öğrenci ve işçileri, Bükreş'te toplantı halinde bulunan Bulgaristan, Macaristan, Vietnam, Demokratik Almanya, Küba, Moğalistan, Polonya, SSCB, Çekoslovakya parlamentoları delegeleri, Latin Amerika Kıtası Öğrenci Örgütü (OCLAE), New York'lu işçi ve öğrenciler;

dünyanın birçok başkentinde Çin Büyükelçilikleri önünde toplantı ve gösteriler düzenlendi.

Aşağıdaki sendikal merkezler de kahraman Vietnam halkıyla dayanışmalarını maddi ve manevi yollardan dile getirdiler:

AITUC (Hindistan), CGT-IN (Portekiz), CGIL, CISL, UIL (İtalya), ANAP (Küba), CGT (Peru), Moğolistan Demokratik Halk Cumhuriyeti Sendikalar Birliği, Çekoslovakya Sendikaları Merkezi, Venezuella İşçileri Merkezi Birliği, FDB (Demokratik Almanya), Macaristan, Polonya ve SSCB Sendikaları, CEQ (Quebec-Kanada Eğitimciler Merkezi)

Dünyanın bütün köşesinde yükselen işçi sınıfının sesi kahraman Vietnam halkının haklı mücadelesinin yanında olduklarını bir kez daha haykırdı: Zafer Vietnam halkının!

İŞÇİ SINIFI SOSYALİZMİN KURUCULUĞUNDA DA ÖN SAFTA

30 yıl önce Fransız sonra Amerikan emperyalizmine karşı direnen yiğit Vietnam halkı, son Çin saldırısını da defettikten sonra yaralarını sarıyor. Tonlarca Amerikan bombasıyla coğrafyası değişen, her Vietnamlının bir akrabasının bağımsızlık savaşlarında ya öldüğü ya işkence gördüğü bu ülkede son yılda toplam üretim önceki yıla göre % 20, endüstriyel üretim de % 19 artmıştır. Ülkedeki tüm çocuklar (13 milyon) bugün okula devam edebiliyor. Burjuvazinin yoğun propaganda kampanyasına rağmen Amerikan artığı binlerce fahişe, sadece Saygon da sayısı 100.000'i bulan esrarkeş, gangaster topluma yeniden kazandırılıyor ve ülke sağlıklı bir düzeye yükseliyor.

Çin'in ve gerici Pol Pot'un yürüttüğü kıyımlara, Vietnam topraklarını Çin'de üretilen mayınlar doldurmalarına rağmen Vietnam halkı ne Kamboçya ne de Çin halkına bir düşmanlık beslemediğini ifade ediyor. DSF üyesi Vietnam Sendikalar Federasyonu 3 milyon üyesiyle ülkedeki öncü rolünü sürdürüyor. Sosyalizmin kuruluş yolunda üretkenliği ve üretim güçlerinin gelişmesini sağlamayı, 2. beş yıllık plan hedeflerini aşmayı amaçlıyor.

ASTER-İŞ: YETKİ MÜCADELESİ VE BASKILAR

Milli Savunma Bakanlığı ile Türk-İş'e bağlı Harb-İş Sendikası arasında 1977'de özdeş ve tek metin olarak imzalanan toplu iş sözleşmesi feshedilmeyerek 36 bin işçinin çalıştığı tüm işyerlerinde sözleşme bir yıl daha uzatılmak istenmiştir. Tüm işyerlerini kapsayan ve Aster-İş'in örgütlenmesini engellemeyi hedefleyen bu tutum üzerine bir açıklama yapan DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Güven, Milli Savunma ve Çalışma Bakanlıklarının sözkonusu sözleşmeleri tümüyle feshedilmiş saymalıdır demiştir. Rıza Güven yaptığı açıklamada özetle şunları söylemiştir: "15 Temmuz 1977 tarihinde imzalanan toplu iş sözleşmesi, hem işkolu hem de işyeri toplu iş sözleşmesidir. Tek bir metinden oluşan sözleşmelerden birinin feshedilerek diğerinin yürürlükte bırakılmak istenmesi hukukun ana ilkelerine ters düşer... Bugüne değin Harb-İş'in imzaladığı toplu iş sözleşmeleri 'Ceza Sözleşmesi' niteliğinde olup, işyerlerinin özgün koşullarına uymamakta farklı koşullarda çalışan ve farklı sorunları bulunanların istemlerini karşılamaktan da çok uzak bulunmaktadır. Anayasa, sendika seçme özgürlüklerine ve toplu sözleşme yapma hakkına yönelen bu tutumdan Milli Savunma Bakanlığı en kısa sürede vaz' geçmeli."

BASIN-İŞ: DÖRTEL'DE SÖZLEŞME İMZALANDI

Dörtel Matbaasında süren uyuşmazlık sona ermiş ve toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Sözleşme ile ücretlerde ortalama 1. yıl 3500 TL. 2. yıl 3250 TL artış sağlanmıştır. 10 Ocak 1979'dan geçerli olacak toplu iş sözleşmesinde haftalık çalışma süresi 46 saate indirilirken, 1. yıl 2750, 2. yıl 3500 TL yakacak zammı; 1. yıl 10 günlük, 2. yıl 15 günlük izin ödeneği; 1. yıl 90 günlük, 2. yıl 100 günlük ikramiye hükümleri getirilmiştir. Ayrıca sözleşme ile her üyeye yıllık 5 işgünü ücretli eğitim izni, yılda 3 işgünü her işçiye ücretli mazeret izni, kendi isteği ile işten ayrılan her işçiye 35 günlük kıdem tazminatı kazanılan haklar arasındadır.

Darphane Damga Matbaası, Renkay Ambalaj San. ve Admel Kağıt Sanayii işyerlerinde uyuşmazlıklar, Adana'da kurulu Kemal Matbaasında ise 62 işçinin grevi devam etmektedir.

DEV.MADEN SEN: MTA-İŞ'İN MASKESİ DÜŞÜRÜLDÜ

Sendika dışındaki bazı çevrelerin, Dev Maden-Sen'in MTA-İŞ ile aynı sözleşmeyi imzaladığı yolundaki iddialarına karşı Dev Maden-Sen'in Mart 1979 tarihli yayın organında uyarıcı bir açıklama yayınlanmıştır. Açıklamada, "MTA'da çalışan herkesin bildiği gibi MTA-İŞ Sendikası büyük bir heyecanla sözleşme görüşmelerinin anlaşma ile sonuçlandığını ve sermaye sınıfı ile birlikte kendi bayramları olan 24 Temmuz'da (1978'de) sözleşmeyi imzalayacaklarını ilan etmişlerdi. O günlerde ise varılan sonuca göre örneğin ücret zammı 85 TL, 90 TL idi...Sosyal, haklardaki gerilikler hariç. Görüşmelerin daha sonraki aşamalarında da MTA-İŞ Sendikası hiç bir zaman bugünkü 110 TL 110 hedefine varamamıştı. Ayrıca herkes gibi ve herkesten daha iyi MTA-İŞ Yöneticileri ve toplu sözleşmeye katılan işveren heyeti bilir ki, bugün MTA—İŞ'in elindeki sözleşme bulunan bir çok madde Dev Maden-Sen kabul ettikten sonra işveren inayetiyle sözleşmeye girmiştir. Tutanaklar, kişiler herşey bunlara tanıktır. Şimdi soruyoruz. Dev Maden Sen MTA—İŞ ile aynı sözleşmeyi mi imzalamıştır? Yoksa Dev Maden-Sen tarafından kazanılmış haklar eşitlik adına mı MTA—İŞ'e bahşedilmiştir?"

Demirköy (Kırklareli) de kurulu Türk Maden A.Ş. işyerinde çalışan 50 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalandı.

MTA Enstitüsü Mensupları Derneği Genel Kurulu 15 Mart'ta yapıldı. "Çalışanların Demokratik Birliği" grubunun 1145 oy alarak seçimi kazanması, gerici ve faşistlerin "yüzüne vurulmuş bir şamar" olarak nitelendirildi.

DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ: SSK HASTANELERİN DE BAŞARILAR

Devrimci Sağlık-İş Sendikasının örgütlenme çalışmaları ile ilgili olarak Devrimci Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Çelikel bir açıklama yapmıştır. M.Çelikel açıklamasında özetle şunları söylemiştir: " Uyanan sağlık emekçileri, gerici-faşist çemberi, faşist saldıların en yoğun olduğu bir dönemde parçalayarak büyük bir adım attı. Özellikle baskının yoğun olduğu SSK hastanelerinde çalışan sağlık emekçileri, bu dönem toplu sözleşmeleri için yapılan 'durum tespitlerinde' Devrimci Sağlık-İş'i seçtiler."
Açıklamasında, Devrimci Sağlık-İş'in örgütlenmesine engel olmak amacıyla Türk-İş'e bağlı

Sağlık-İş yöneticilerinin yaptıklarını da anlatan M.Çelikeı "Yalanlarına ve her türlü baskılarına rağmen bilinçlenen sağlık işçileri Devrimci Sağlık-İş'te kenetlenmelerinin tek yol olduğunu görmüşlerdir" demiştir.

Sağlık Bakanlığı bürokratlarının tutumunu da eleştiren Devrimci Sağlık-İş Genel Başkanı, "Sağlık Bakanlığı bürokratlarının da Sendikamıza karşı izledikeri tutum sarı sendikaları kurtaramayacaktır. Sarı sendika, işveren, Bakanlıklar ittifakının tüm gayretlerine rağmen sendikamız, saflarına 6650 dolayında sağlık işçisini katmayı başarmıştır. Sendikamızın Cerrahpaşa, Alman Hastanesi, Fransız Lape Hastanesi işverenleriyle sözleşme görüşmeleri sürmekte ve üyelerimize ileri haklar alınmaktadır."

DEVRİMCİ YAPI-İŞ: VİETNAM HALKIYLA DAYANİŞMA

DSF'ye bağlı Uluslararası Yapı, Ağaç ve Yapı Malzemeleri İşçileri Sendikası UITBB'den Devrimci Yapı-İş Sendikası'na gelen bir yazıda, UITBB'nin Vietnam Yapı ve Ağaç İşçileri Sendikası'na gönderdiği dayanışma telgrafının cevabı iletilmektedir.

"Vietnam için bir torba çimento" sloganı ile geçmişte Vietnam halkının Amerikan emperyalizmine karşı verdiği mücadelenin desteklendiği hatırlatılan yazıda güncel görevin, Pekin gerici yönetiminin, Vietnam halkını, uğrunda o kadar yüksek bir fiyat ödedikleri özgürlük ve bağımsızlıktan yoksun bırakmak istemesi karşısında sloganı yinelere: ve hakları için mücadele eden Vietnam halkını desteklemek, saldırganlara karşı çimento gibi sağlam bir direniş göstermek, Çin yöneticilerinin saldırgan politikasını kınamak ve Çin askerlerinin Vietnam topraklarından hemen çekilmesini talep etmek olduğu belirtilmektedir.

Vietnam Yapı ve Ağaç İşçileri Sendikası'nın cevabi telgrafında ise özetle şöyle denmektedir: "Vietnam işçileri ve sendikaları olarak Çin gerici yönetiminin Vietnam'a karşı giriştiği rastgele silahlı saldırısını kınadığınız için, bizimle dayanışma ve tam destek gösterdiğiniz için içtenlikle teşekkür ederiz. Şunu da bildirmek isteriz ki, dünya kamuoyunu kandırmak ve Vietnam'a karşı girişilen saldırgan savaşın gerçek niteliğini Çin halkından gizlemek için bu gerici yöneticiler, "Vietnam'a karşı askeri eylemler, zaman ve yer bakımından sınırlıdır", "kendini koruma hakkı", "Çin'e karşı olan saldırılarından ötürü Vietnam'ı cezalandırmak" gibi sahte iddialar ileri sürmektedirler. Gerçekte ise Çin saldırısında 500 bin askeri kapsayan 7 ordu ve bir çok bağımsız tümen seferber edilmiştir. Bundan başka, saldırgan Çin kuvvetleri köyleri mahvetmiş, halkın mallarını talan ederek yaşlı ve çocuk ayırmaksızın bir çok insanın canına kıymıştır; Vietnam halkına karşı korkunç bir cinayet işlemişlerdir.

"Pekin gerici yönetimi, Vietnam'a karşı giriştiği bu saldırıda kirli hesaplar yapmış, Vietnam'ı başeğdirmek ve Güneydoğu Asya'da yayılma ve egemenlik politikasını güçlendirmek için hazırlıklara girişmiştir. Bu savaşı uzatabilir ve Güneydoğu Asya'da ve dünyada barışa çok büyük bir tehdit oluşturabilirler. Pekin gerici yönetiminin zamanında durdurulması için elinizdeki olanaklarla Vietnam halkını desteklemeye devam edeceğinize inanıyoruz. Kardeşçe selamlarla."

BOLİVYA: BİNLERCE İŞÇİ FAŞİZME KARŞI YÜRÜDÜ

18 Ocak'ta onbinlerce gösterici başkent La Paz caddelerini doldurdu. Bolivya İşçi Merkezi (COB) un örgütlediği yürüyüş, faşizme karşı demokratik hakların savunulması için düzenlenmişti. İki saat boyunca kent merkezinde "Sağ darbeye hayır", "Özgürlük ve demokratikleşme", "Faşist darbeye hayır" gibi pankartlarla gösteri yapan emekçilerle dayanışma içinde olduklarını gösteren onbinlerce işçi de, çeşitli kentlerde iş bıraktı. Geçen yıl yapılan başarılı bir kitle eyleminin yıl dönümüne rastlayan bu olay, geniş kitlelerin katılımıyla elde edilen kazanımların korunmasının ve geliştirilmesinin mümkün olabileceğini kanıtlıyordu. Geçen yıl grevdeki madencilerin eşlerinin başlattığı açlık grevi faşist rejimin sarsılmasını ve genel af çıkarılmasını sağlamıştı.

GENEL-İŞ: İSTANBUL BELEDİYESİN_DE SÖZLEŞME

12 Mart'ta başlayan ve 3 gün süren Genel Yönetim Kurulu, Belediye Gelirleri Yasası'nın Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmesi ve yeniden görüşülmesi için TBMM Başkanlığına geri göndermesi üzerine yaptığı açıklamada "Yasanın yeniden görüşülmesi önemli bir vakit kaybına yolaçacak ve belki de yeniden çıkarılmasına olanak bulunamayacaktır. Bu ise bir yandan çalışma programlarını yeni yasaya göre oluşturmuş belediyelerin hizmetlerinde ciddi aksamalara, diğer yandan da eski sorunların artarak sürmesine neden olacaktır.... İşçilerin ücretleri zamanında ödenmediği taktirde ortaya çıkacak olayların sorumlusu biz olmayacağız. Hükümetten istediğimiz odur ki belediyelerin yapısal ve mali sorunlarının çözümünde yeterli olmadığına inandığımız bu yasa değişikliğinin bu fırsattan yararlanılarak daha da geliştirilerek gerçekleştirilmesi yolunda etkin bir çaba göstermesidir."

İstanbul Belediyesi ile 12 bin işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sözleşme ile sosyal yardımlar, ücretler, prim, fazla çalışma ve diğer parasal haklar da artışlar sağlandı. Öte yandan işyeri temsilcilerinin geniş çalışma olanaklarına kavuşturulması ve işgüvencelerinin sağlanması, düşünceleri nedeniyle tutuklanan ve gözaltına alınan işçileri ekonomik sıkıntıya düşürmeyecek hükümler, eğitim programlarında görev alacak eğitim temsilcilerinin sürekli ücretli izinle sayılması, doğum, doğal afet evlenme ve ölüm izinlerinin artırılması kazanılan haklar arasında yer alıyor. İmzalanan toplu iş sözleşmesinde ayrıca, işçilerin tüm haklarının işverence zamanında ödenmemesi halinde, gerekli ödemeler yapılıncaya değin, yasal iş bırakma eylemine geçebilecekleri ve bu süreye ilişkin ekonomik hakların kesintisiz olarak ödeneceği konusunda hüküm getirildi.

Mardin'e bağlı Cizre Belediyesinde, Kütahya,ya bağı Domaniç Belediyesinde ve Gökler Belediyesinde toplam 136 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Diyarbakır Belediyesi işvereninin yürürlükte bulunan sözleşmenin bazı maddelerini uygulamaması üzerine işyerinde çalışan 832 işçi adına grev kararı alındı. Genel-İş Genel Merkezince saptanacak olan tarihe kadar söz konusu maddeler uygulanmazsa 832 işçi greve gidecek.

Geçtiğimiz ay içerisinde Antakya ve Rize Şubelerinin kurulmasıyla Genel-İş'in ülke düzeyine yayılan şube sayısı 79'a yükseldi.

GIDA-İŞ: URUGUAY İŞÇİLERİ İLE DAYANIŞMA

Gıda-İş Genel Merkezi tarafından Uruguay Hükümet Başkanına gönderilen bir mesajda Uruguay'lı sendikacı Piyetroraya'nın tutuklanması protesto edildi. Dünya Sendikalar Federasyonu'na bağlı Uluslararası Metal Sendikaları Birliği'nin Onur Başkanı R. Piyetroraya'nın, Mendez liderliğindeki faşist diktatörlüğün zindanlarında bulunması ve uğradığı insanlık dışı işkenceler nedeniyle bir gözünü kaybetmesi üzerine uluslararası işçi sınıfı dayanışmasının somut bir adımı olarak gönderilen protesto mesajında, Uruguay'da demokratik hak ve özgürlükleri için mücadele eden işçi ve emekçilerle dayanışma içinde olunduğu bildirilerek "faşist yönetimce uygulanan işkencelerde bir gözünü kaybeden sendikal lider R. Piyetroraya'ya yapılanları ülkemizin emekçileri nefretle kınarlar. Uruguay Hükümetini demokratik ve sendikal haklara saygılı olmaya çağırırken; emekçi kardeşimiz R. Piyetroraya'nın ve diğer tutukluların bir an önce serbest bırakılmalarını istiyoruz" denmektedir. Gıda-İş'in İzmir ve yöresinde örgütlenmesi hızla gelişmekte, üye sayısı ve yetkili olduğu işyeri sayısı artmaktadır. Nisan 1978'den bu yana geçen bir yıllık süre içerisinde, işyeri sayısı 7'den 17'ye, üye sayısı 2300'den 4500'e ulaşmıştır. Böylece İzmir Şubesinin başarılı çalışmaları sonucu bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde örgütlülük düzeyi iki katının üzerinde gerçekleştirilmiştir. Şubede 7 işyerinde 2600 işçi adına 1 Ocak 1979'da başlatılan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri devam etmektedir.

Türkiye Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı Türkiye çapındaki işyerlerinde çalışan 7000 işçi adına sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanmıştır. İmzalan sözleşmeye göre 1. yıl 110 Tl, 2. yıl 100 TL ücret zammı sağlanmıştır. Et ve Balık Kurumu işverenliği ile Gıda-İş arasında devam eden sözleşme görüşmeleri önce uyuşmazlıkla sonuçlanmış ve 30 işyerinde alınan grev kararı Bakanlar Kurulu tarafından ertelenmişti.

Bakırköy'de kurulu Dandy Çiklet Fabrikasında çalışan 250 işçi, işyerinde örgütlü bulunan ve isminin başına "Devrimci" sözcüğünü ekleyerek işçilerin sınıf ve kitle sendikasında örgütlenmelerini engellemeye çalışan uzlaşmacı Devrimci Gıda-İş'den istifa ederek Gıda-İş ve DİSK saflarında örgütleniyorlar. Bir süre önce başlatılan örgütlenme çalışmalarının hızla gelişmesindeki başarıda aynı işverene

bağlı ve aynı yerde kurulu Permaşarp ve Permatik fabrikalarında çalışan Maden-İş ve Lastik-İş üyesi işçilerin sınıf kardeşliği gereği gösterdikleri dayanışmanın da büyük payı var. Bu dayanışmanın sürdürülmesi ve Dandy işçilerinin mücadelesi sonunda uzlaşmacı sendika işyerinden kovulacak.

Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikasının sahteciliğine karşın Meysu işyerinde yapılan durum tesbiti sonunda Gıda-İş'in yetkili sendika olduğu kanıtlanmıştır. Durum tesbitine katılan 54 işçiden 44'ü Gıda-İş üyesi olduklarını, ikisi ise Tek Gıda-İş'in Bölge Çalışma Müdürlüğüne verdiği üye kayıt fişlerindeki imzaların kendilerine ait olmadığını belirtmişlerdir.

TÜRKEŞ'İN "İG METALL"E GÖNDERDİĞİ TEKZİBİ MAHKEME REDDETTİ

Federal Almanya İG Metall Sendikası, 18 Ocak 1979'da yaptığı açıklamada Türkeş'in bir "faşist" olduğunu ve partisinin Federal Almanya'da gizli örgütler oluşturmaya çalıştığını belirtti. Sendikanın yayın organı "İG METALL" Dergisinin 15 Kasım 1978'de yayınlanan 23. sayısında, Türkeş'in faşist bir partinin lideri olduğu, Federal Almanya'da gizli örgütler kurma çalışmaları yaptığı ve Türkiye'de askeri bir dikta kurmayı amaçladığı açıklanmıştı. Yine dergideki makalede, Türkeş'in "Bozkurtlar" ın lideri olarak daha 1969'da Türkiye'de paramiliter kamplar açtığı ve bu kamplarda Türkiye halkına karşı terör eylemleri organize edildiği belirtiliyor.

İG METMALL **yöneticilerinden** KOOB , **sendikasının:** MHP'**nin Federal Almanya'daki gizli faşist örgütlerinin yasaklanması ve Federal Almanya'da Türk faşistlerinin çalışmalarına izin verilmemesi için sonuna kadar çalıştıklarını açıklıyor.**

Yine **İG Metall Sendikası yönetimi,** 3 **Şubat'ta yaptığı bir diğer açıklamada, 4 Şubat 1979'da Schwarzenborn'da yapılacak olan ve aslında faşistlerarası bir toplantı olan** "kültür şenliği" **adıyla kamufle edilmeye çalışılan Türk ülkücü derneklerinin toplantısını şiddetle kınadı. İG Metall Sendikası, salonun Türk faşistleri için Prof. Dr. Kannapien tarafından kiralanışının, NPD** (Almanya Milliyetçi **Partisi-Parlamento'da temsil edilmeyen küçük Alman faşist partisi) ile MHP ve onun Federal Almanya'daki gizli örgütleriyle yakın işbirliği içinde olduğunun açıkça ortaya koyduğunu belirtiyor.**

İG Metall, salonun aslında bir "kültür şenliği" **için değil, Frankfurt'daki** "Avrupa Demokratik-Ülkücü Türk Dernekleri Federasyonu"**nun bir yıllık toplantısı için tutulduğunu, bu nedenle kira kontratının iptalini istedi. İG Metall yöneticilerinden H.Janssen, sendikasının Federal Almanya'daki MHP'nin tüm gizli örgütlerinin ve en başta Frankfurt-Main, Reuterweg 65'deki** "Avrupa Demokratik Ülkücü Türk Dernekleri Federasyonu" **nun yasaklanmasını ısrarla istediğini belirtti.**

Öte yandan SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) içindeki genç sosyalistlerin (JUSO'lar) Genel Sekreteri R. Hartung da açıklamasında Türkeş'in bir "faşist" **olduğunu ve bunun Frankfurt eyalet mahkemesinin kararına dayalı olarak ispat edilebileceğini MHP'nin Federal Almanya'da at oynatmasının artık hoşgörüyle karşılanmaması konusunda yetkililerin uyarıldığını bildirmiştir.**

MHP gençlik örgütlerin 10 Kasım'da **yaptığı bir toplantıda ve yine faşist MİSK'in bir toplantısında kullanılan** "kafalarını kıracağız", "yaşama hakkı tanımayacağız" **gibi sözlerini hatırlatan Hartung, MHP'in insanı hiçe sayan uygulamalarına engel olunmasını ve Almanya'daki Türkiyeli demokratların mücadelesinin desteklenmesini istedi.**

İLERİCİ DERİ-İŞ: TUTKAL'DA İRADE BEYANI KAZANILDI

İstanbul'da kurulu Tutkal Sanayii A.Ş. işyerinde 13.3.1979 günü yapılan irade beyanını İlerici Deri-İş Sendikası kazandı. İlerici Deri-İş'in yetkisine Türk-İş'e bağlı Deri-İş Sendikasının itiraz etmesi üzerine İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü kararıyla yapılan irade beyanına 68 işçi katılmış, 66 işçi İlerici Deri-İş üyesi olduklarını söylemişlerdi. **Bir işçi çekimser kalırken bir işçi Türk-İş'e bağlı Deri-İş Sendikası üyesi olduğunu belirtmişti. Böylece yıllardır işyerinde uzlaşmacı bir politika izleyen Deri-İş'in yetkisi düşmüş oldu. Şimdi İlerici Deri-İş ve DİSK çatısı altında birleşen işçiler toplu iş sözleşmesi görüşmeleri hazırlıklarını kısa sürede tamamlayacak ve görüşmeleri başlatacaklardır.**

İstanbul Mahmutbey Köyünde kurulu bulunan Nuray Saya ve Ayakkabı Dikimevinde 80 üye adına toplu iş sözleşmesi imzalandı. İşyerinde sözleşme öncesi tüm işçiler işten çıkartılmış, bunun üzerine 2 ay

süren ve başarıyla sonuçlanan bir direniş gerçekleştirilmişti. İmzalanan toplu iş sözleşmesi ile işgüvenliği konusunda sağlanan haklar da diğer kazanımlar arasında yer alıyor.

3? işçinin çalıştığı İstanbul Şirinevlerde kurulu Şirin Saya ve Dikimevi'nde ve Bursa'da kurulu Güvenç Dericilik San. ve Tic. A.Ş. işyerinde sürmekte olan görüşmeler tamamlanmış ve toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Utaksport ve Soydaş Konfeksiyon Sanayii işyerlerinde anlaşmaya varılmaması üzerine grev kararları alınırken Kağıthanede kurulu Orjin Kimya Sanayii işyerinde uyuşmazlığa gidilmiştir. Lifli Rulo ve Levha Sanayii işyerinde 57 işçinin Şubat ayında başlattıkları grev ise devam etmektedir.

KERAMİK-İŞ: ÇİMENTO FABRİKALA_RINDA ÖRGÜTLENME

Keramik-İŞ Sendikası Kars Çimento fabrikasındaki örgütlenme çalışmalarının yanısıra, Trabzon, Baştaş ve İskenderun Çimento fabrikalarında da örgütlenme çalışmalarına başlamıştır.

Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendikasının yetkili olduğu bu çimento fabrikalarında, Keramik-İş'in başlattığı örgütlenme çalışmalarının kısa sürede hızlı bir gelişim gösterdiği bildirilmiştir.

Keramik-İş Sendikası Örgütlenme Dairesi, 1500'ü aşkın işçinin çalıştığı bu dört fabrikada örgütlenme çalışmalarının hızla tamamlanarak yetki işlemlerine başlanacağını açıklamıştır.

Keramik-İş Sendikası ülkemizin en yüksek üretim kapasiteli çimento fabrikası olan Akçimento'nun yanısıra Adana **Çimento ve Mersin Çimsa fabrikalarında da örgütlüdür.**

LİMTER-İŞ: DENİZCİLİK BANKASINDA İSTİFALAR BAŞLATILDI

Örgütlenme çalışmalarının sürdürüldüğü, Çanakkale Biga'da kurulu Kıyı tersanesinde **230 işçi** 15 Mart'ta direnişe çıktı. İşyerinde Aralık 1978'den bu yana ücretlerini alamayan işçiler Şubat ayında 4 günlük bir direniş yapmışlardı. Tüm bu gelişmeler karşısında uzlaşmacı tutumunu sürdüren Türk Gemi-İş'den istifalar devam ediyor.

Denizcilik Bankasına bağlı İstanbul'da kurulu Haliç, Camialtı, Hasköy, İstinye ve İzmir'de kurulu Alaybey Tersanelerinde Limter-İş örgütlenmeyi başlatıyor. **Toplam 6500 işçinin çalıştığı bu tersanelerde yıllardır uzlaşmacı Dok Demi-İş Sendikası yetkili bulunuyordu. Çağrı yapılmasına karşın sözleşme görüşmelerine işverenin gelmemesi üzerine Marmara Tersanesinde uyuşmazlığa gidildi** işyerinde **134 işçi** çalışıyor.

HÜRCAM-İŞ: YAMANLAR'DA İŞVEREN BASKISI

Bir süre önce Hürcam-İş üyelerinin başarılı bir grev gerçekleştirdikleri Yamanlar Cam Fabrikasında işverenin baskıları devam etmektedir. Son olarak Durali Arda hiç bir neden olmaksızın işten çıkartılmıştır. Hürcam-İş Sendikasından yapılan açıklamada konuyla ilgili olarak şunlar söylenmektedir: "Antalya'da kurulu Yamanlar Cam Fabrikasının patronu devamlı olarak sudan nedenlerle toplu sözleşmeyi ve en açık mevzuatlara dahi uymayan davranış içinde bulunmaktadır. Hayri Yaman'ın son olarak bir işçiyi işten çıkartması bardağı taşıran son damla olmuştur. Yaman patronu, toplu iş sözleşmesinden doğan iznini **kullanmak üzere izine çıkmış olan Durali Arda adlı işçinin izin dönüşü istifa etmesini istemiştir.**

Arda, patronun bu istemini reddetmiştir. Bunun üzerine Hayri Yaman, Arda'nın iş akdini

17. maddeye dayanarak bildirimsiz ve tazminatsız olarak feshetmiştir. Yaman patronunun bu tavrı karşısında Antalya'ya giden Genel Eğitim Sekretirimiz Yaşar Arıkan, Hayri Yaman'ın toplu iş sözleşmesinin 33. maddesi gereğince disiplin kurulunun oluşturulmasına ilişkin maddesini çiğnediği gerekçesiyle Bölge Çalışmaya başvurmuş, Bölge Çalışma da Sendikamızın bu iddiasını haklı bulmuştur. Ancak buna rağmen Yaman patronu bildiğini okumaya devam etmektedir."

DİSK DERGİSİ: ABONE KAMPANYASI GENİŞ İLGİ GÖRÜYOR

DİSK Dergisi için açılmış bulunan abone kampanyası DİSK üyesi işçiler arasında geniş ilgi görüyor. DİSK üyesi olmayan işçi ve emekçiler de büyük oranda kampanyaya katılıyor.

Abone kampanyasına fabrikalar toplu olarak katılmaktadır. DGM Direnişine ve faşizme karşı birçok eyleme aktif olarak katılmış olan "Aliağa Rafinerisi"nin bilinçli işçileri, işyerinde bir kampanya açmışlardır. Bu kampanyaya katılan 158 işçi DİSK Dergisine abone olmuştur.

Abone olmak isteyenler için abone bedellerini ve hesap numaralarını bir kez daha yayınlıyoruz:

Yıllık abone bedeli yurtiçi 150 lira, yurtdışı 250 liradır.
Türkiye İş Bankası Merter Şubesi 14C sayılı hesap,
Ziraat Bankası Merter Şubesi 55 sayılı hesap,
Yapı ve Kredi Bankası Merter Şubesi 920 000 sayılı hesap
ya da Akbank Merter Şubesi 12 039 hesap numaralarına yatırılabilir.

NAKLİYAT-İŞ: NAKO'DA MÜCADELE SÜRÜYOR

NAKO'da (Topkapı Nakliyeciler Sitesi) "hamal bölüğü' adıyla bilinen bir grup işveren yanlısı, Nakliyat-İş'in yetkili olduğu 11 işyerinde işverenlerle anlaşıp üye işçileri işten attırmışlar, yerlerine kendileri yerleşmek istemişlerdir. "Hamal Bölüğü"nün baskılarının fiili tecavüze dönüşmesi karşısında işçilerin kendilerini savunmaları üzerine bölgeye çok sayıda asker ve polis gönderilmiştir. Öte yandan Nakliyat-İş Sendikası yetkilileri İçişleri Bakanlığına başvurarak yasa dışı bu duruma el konulmasını istemişlerdir. Belediyenin, işyerinde "hamal bölüğü" adı altında çalışan bir grubun olmadığını bildirmesi, Bölge Çalışma Müdürlüğünün ise İstanbul Valiliğinden "hammal bölüğü"nün işyerinden atılmasını istemesine karşın Nakliyat-İş üyesi işçiler üzerindeki baskılar devam etmektedir.

LASTİK-İŞ: YENİ SÖZLEŞMELER

İstanbul Kartal'da kurulu Poliflex, Şişli'de kurulu Emak Kauçuk San. A.Ş. ve Senatör Kalem işyerlerinde toplu iş sözleşmeleri imzalandı.

60 işçinin çalıştığı Senatör Kalem işyerinde imzalanan sözleşme ile ücretlere 1. yıl 90 TL., 2. yıl 90 TL. zam sağlandı. Öte yandan doğum yardımı 1500 TL, yakacak yardımı 2500 TL, izin harçlığı 1500 TL, senede bir kez her çocuk için okuma yadımı 750 TL, işçinin kendi ölümünde 10.000 TL ölüm yardımı sözleşme ile kazanılan haklar arasında yer alıyor.

Toplu iş sözleşmelerinin imzalandığı Emak Kauçuk Sanayii işyerinde 20 işçi, Poliflex Sentetik Sanayii A.Ş işyerinde ise 22 işçi çalışmaktadır.

OLEYİS: 1 MAYIS HAZIRLIKLARI BAŞLADI

Turistik Tesisler A.Ş adına Divan Oteli, Erenköy Divan Pastanesi ve Bebek Divan Pasta Satış Salonu işyerlerinde çalışan işçiler adına 1.1.1979'dan bu yana sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı. 1.1.1979'dan geçerli ve 2 yıl süreli sözleşmeye göre 1. yıl 5500, 2. yıl 2500 Tl ücret artışı sağlandı. Sözleşme ile elde edilen haklar arasında

yılda 4 maaş ikramiye, yılda 9 bin lira yakacak parası, günde 30 lira yemek parası, 40 gün kıdem tazminatı 3 yıllık işçinin kendi isteğiyle ayrılması halinde 30 gün kıdem tazminatı, 2500 lira doğum yardımı, 2500 lira ölüm yardımı, 2500 lira doğal afet yardımı ve 50 bin lira kaza ve yaşam sigortası bulunuyor.

Geçtiğimiz günlerde toplanan Genel Yönetim Kurulu örgüte bir genelge göndererek 1 Mayıs 1979 kutlamaları çalışmalarını başlattı. Kutlamaların görkemli geçmesini sağlamak ve etkin bir biçimde katılmak üzere şimdiden bölge ve işyeri düzeyinde komiteler oluşturuldu.

16 Nisan'da yapılacak olan Marmara Bölgesi 4. Olağan Genel Kurulu hazırlıkları hızlandırıldı. Öte yandan aralarında büyük konaklama tesislerinin de bulunduğu 45 işyerinde sözleşme görüşmeleri sürdürülüyor.

TPKSİS: HOECST'DE SÖZLEŞME

Mersin Soda Sanayiine hammadde üreten Adana'da kurulu Tuz işletmesi ve Mersin'de kurulu Kalker işletmesinde çalışan 145 işçi 12 Mart'ta greve çıktı. Bilindiği gibi Mersin Soda Sanayiinde çalışan 800 işçinin grevi sıkıyönetimin ilan edildiği gün Bakanlar Kurulu kararıyla ertelenmiş, 26 Ocak'ta ise ikinci kez 60 gün daha ertelenmiş, ertelenmenin sona ermesiyle işveren tüm işçileri işten çıkarmıştı.

İstanbul'da kurulu Türk Hoecst ilaç fabrikasında 230 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalandı. 1.1.1979'dan geçerli olarak 2 yıllık sözleşmeye göre, işçilere 1. yıl 176 lira, 2. yıl 184 lira ücret zammı ödenecek. Yılda 6 maaş ikramiyenin sağlandığı sözleşme ile yılda 9 bin lira yakacak yardımı, 450 lira her ay aile zammı, **bayramlardan önce 2 bin lira bayram harçlığı, yıllık izne ayrılanlara her haftası için 600 lira net izin harçlığı hakları sağlandı.**

Sözleşmede, her yıl için 60 gün kıdem tazminatı, kendi isteği ile işten ayrılanlara ise 45 gün kıdem tazminatı getirildi. Ayrıca tüm işçilere her yıl için günde 24 lira net kıdem zammı verilecek.

Kocaelinde kurulu Kimtes Kimya Sanayii, Adapazarı'nda kurulu Asit Sanayii, İstanbul'da kurulu Farglas ve Farstap işyerlerinde toplu iş sözleşmeleri imzalandı.

TÜMKA-İŞ İŞKOLUNDA GELİŞEN ÖRGÜTLENME

Adana Çimento Fabrikası Kağıt bölümünde çalışan 120 işçi, Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş'den istifa ederek Tümka-İş'de örgütlendi. İşveren yanlılarının Tümka-İş'e geçmemeleri için işçiler üzerine uyguladıkları baskıların bir sonuç vermemesi üzerine, bu kez, Tümka-İş'in sözleşme çağrı prosedürünü tamamlayıp Bölge Çalışma Müdürlüğünden yetki istemesinden sonra Selüloz-İş itirazda bulundu. Halkalı Mahmutbey köyünde kurulu Sargünoğlu Kağıt Fabrikasında örgütlenme başarıyla tamamlandı. 60 işçinin çalıştığı işyerinde toplu iş sözleşmesi çağrısı yapıldı. Omak (Oluklu Mukavva) ve Masüs Kağıt Fabrikalarında toplu iş sözleşmesi çağrıları yapıldı. Her iki işyerinde toplam 80 işçi çalışıyor.

PERU: GENEL GREV BÜTÜN ÜLKEYİ SARDI

Ocak başında içlerinde en az 700'ü işyeri, işkolu ve bölge sendikal örgütlerinin seçilmiş temsilcileri olan yaklaşık 4000 kişi tutuklandı.

Peru'da hükümet halk üzerindeki baskısını yoğunlaştırırken, Genel İş Konfederasyonu (CGTP) hayat pahalılığını protesto etmek için 9-10-11 Ocak'ta genel grev çağrısı yaptı. İşçiler yalnız ekonomik ve sosyal taleplerle greve çıkmadılar. Talepler arasında kitlesel işten çıkarmalara son verilmesi de vardı.

Hükümet çevreleri genel grevin yaygınlaşması üzerine sendikayı yalancılık ve tahrikçilikle suçlamaya başladılar. Eşi görülmemiş bir sindirme hareketiyle 7 dergiyi kapattılar. Grev konusunda her türlü haberin yayınlanmasını yasaklayıp, aralarında CGTP Genel Sekreteri Gustavo Espinoza'nın da bulunduğu yüzlerce işçi liderini tutukladılar. 15 Ocak'ta tutuklananların büyük bir kısmı serbest bırakıldı. Ancak bugün yaklaşık 100 sendikacı ve siyasal parti üyesi tutuklu bulunuyor.

CGTP ve diğer ilerici örgüt, parti ve güçler bütün bu baskı ve tehditlere rağmen genel greve devam ettiler. Endüstri, banka, ticaret ve bir kısım ulaşım işçilerinin başlattığı kararlı

greve polis saldırısıyla cevap verildi. Peru Komünist Parti binası basıldı, tutuklamalar yapıldı. Azgın teröre rağmen işçiler greve devam edeceklerini açı'.layınca, burjuvazi bu kez de "[illegible]a politik bir eylemdir" diye grevi basdırma yoluna gitti. Sendika yetkilileri bunun bir "hak mücadelesi" olduğunu ifade ederek son 3 yılda gerçek ücretlerin yarı yarıya düştüğünü istatistiklerle belgelediler. Resmi asgari ücret ise 1350 TL. dır. Kaldı ki bu rakama bile nüfusun % 72'si ya ulaşıyor ya da ulaşamıyor. 5 kişilik bir ailenin asgari insanca koşullar altında yaşayabilmesi için ayda yaklaşık 7000TL.ya ihtiyacı vardır. Oysa toplam Peru nüfusunun ancak % 2,5'unun geliri bu rakamı aşıyor. 10 Ocak gecesi CGTP, genel grevi "sendikal örgütleri azgın hükümet baskısına karşı korunmak ve bir bölünmeyi önlemek" amacıyla durdurduğunu açıkladı ve yapılan eylemi baskıcı güçlere karşı bir başarı olarak niteledi ve mücadelenin devam edeceğini belirtti.

Peru'da faşist General Bermudaz Uluslararası Para Fonu-IMF'nin emirleri doğrultusunda "ekonomik toparlanma" adı altında bir enflasyon, işsizlik ve sefalet politikasını sürdürmeye devam ediyor; bu politikaya karşı her eylemi her türlü baskı yoluyla ezmeye çalışıyor. Ancak örgütlü Peru işçi sınıfı kararlı mücadelesi sonunda faşizmi mutlaka yenilgiye uğratacaktır.

TEKSTİL: SÜMERBANK İŞÇİLERİNİN DEVRİMCİ BİRLİĞİ

Sümerbank'a bağlı işyerlerinde örgütlenme hızla devam ediyor. Geçtiğimiz aylarda yetkisi kesinleşen Antalya ve İzmir Sümerbank işyerlerinden sonra, şimdi de toplam 5500 işçinin çalıştığı Diyarbakır, Adana, Nazilli ve Defterdar Sümerbank işyerlerinde istifalar başlatıldı. Kısa bir sürede buradaki örgütlenmeler de tamamlanacak. Bilindiği gibi tekstil işkolunda Sümerbank'a bağlı işyerlerinde 38 bin işçi çalışmaktadır.

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası'na geçme çalışmalarını yürüten işçilerden biri olan Hüsnü Kaya, Müdürün ağır baskı ve işten çıkarılma tehditleri altında işçilerle birlikte toplantıları yürütmektedir. Baskı ve tehditlerin giderek artması üzerine Hüsnü Kaya bazı arkadaşlarıyla birlikte Başbakan'a durumu anlatan bir mektup göndermiştir. Konuyla ilgili olarak Bakanlıktan gelen iş müfettişleri işçilerin ifadelerini almışlardır. Ancak İşletmeler Bakanlığında incelenen Tahkikat Raporuna gelen cevapta **"iddiaların varit olmadığı ve adı geçenlerin bazı kışkırtmalara kapıldıklarının anlaşıldığı, bu itibarla kendilerine gerekli nasihat ve ikazda bulunulduğu"** yer almıştır.

Bu cevap üzerine müdür baskısını daha arttırmıştır. Hüsnü Kaya bir kez daha İşletmeler Bakanlığına cevapsız kalan bir dilekçe vermiştir. Ve işçilerin sendika değiştirmedeki bu kararlılıkları karşısında 21 Şubat'ta **"çalışma barışını bozan davranışlarından dolayı"** Hüsnü Kaya 13. maddeden işten atılmıştır. Müdür çıkışını alırken Hüsnü Kaya'ya **"Teksif'in isteği üzerine"** işten çıkarıldığını bildirmiştir.

27 Şubat'ta Hüsnü Kaya bir kez daha durumun yeniden incelenmesi için İşletmeler Bakanlığına bir dilekçe vermiştir. 17 Ocak'taki cevapsız kalan dilekçesinde işten atılmakla tehdit edildiğini bildirdiğini ve şimdi de işten atıldığını yazmış ve bu haksızlığın düzeltilmesini istemiştir.

Teksif'in işverenle uyguladığı baskı ve haksızlıklara karşı çıkan ve sendika değiştirmek için örgütlenen işçiler üyelikten ihraç edilmektedir. Son günlerde DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasına geçmek için işten atılmayı bile göze alan Cemal Adalı, Naciye Atık, Vasfiye Okumuş ve daha başka işçiler üyelikten ihraç edilmişlerdir.

Faşistlerin karargahı haline getirilen Sümerbank fabrikası işçileri, bütün tehdit ve baskılara rağmen Türk-İş'e bağlı Teksif'ten ayrılıp **DİSK**'e bağlı Tekstil Sendikasına geçmeye kararlıdırlar.

1500 işçinin çalıştığı Bakırköy Sümerbank Fabrikası'nda uzun süredir Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası'na karşı yoğun bir hoşnutsuzluk sürmektedir. Teksif'e karşı propagandayı içeren bu hoşnutsuzluğu bastırmak isteyen Teksif'in işverenle birlikte işçilere uyguladığı baskı da giderek yoğunlaşmaktadır. Bu ağır baskılar altında çalışan işçiler, bir de Toplumsal Anlaşma çerçevesinde imzalanan yeni toplu sözleşmeyle ücret artışı alamayınca Teksif'e karşı, örgütlenmeyi hızlandırdılar.

YENİ HABER-İŞ: YENİ YETKİLER YENİ SÖZLEŞMELER

Samsun PTT Bakım Merkez Müdürlüğü, Mersin PTT Merkez Müdürlüğü İç Şebekeleri Şantiyesi, Akçadağ PTT İç Şebeke Şantiye Şefliği işyerlerinde toplu iş sözleşmesi imzalandı. İmzalanan sözleşmeye göre 1. yıl 91, 2. yıl 101 ve 3. yıl 110 TL ücret artışı sağlandı. 3 maaş ikrameyin getirildiği sözleşmelerde işyerlerine göre değişik ölçülerde yol paraları, 2000 TL yakacak, 3000 TL giyecek ve 30 TL yemek parası hakları kazanıldı.

Antalya, Salihli, Fethiye PTT Müdürlükleri İç Şebeke Şantiyesi ve Bölüm Merkez Müdürlüklerinde öğrütlenme tamamlanarak bu işyerleri için sözleşme yetkileri alındı. 28 Mart'ta PTT Genel Müdürlüğünde sözkonusu işveren temsilcilikleriyle ortak bir toplantı yapılarak toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başlatıldı.

SİNE-SEN: DİSK SAFLARINDA ETKİN EYLEM

SİNE-SEN (Sinema Emekçileri Sendikası)nın 9 Ağustos 1978'de DİSK'e katılmak üzere yaptığı başvuruyu değerlendiren DİSK Yürütme Kurulu, aldığı bir kararla katılmayı onayladı. Yıllardır yoğun bir sömürü altında çalışan örgütsüz sinema emekçileri arasında kısa zamanda büyük bir saygınlık ve etkinlik kazanan SİNE-SEN, geçtiğimiz yıl aynı işkolunda kurulu TFİS (Türkiye Film İşçileri Sendikası) ile birleşmişti. Kurulduğu 1978 yılının başından bugüne kadar 5 işyerinde direniş gerçekleştiren sendikanın 14 Ocak 1979'da yapılan 1. Olağan Genel Kurulunda Yürütme Kuruluna şu üyeler seçilmişlerdi: Mevlüt Ekinci (Genel Başkan), Erol Batıbeki (Genel Başkan Yardımcısı), Yusuf Nimet Çetin (Genel Başkan 2. Yardımcısı), İbrahim Sabuncu (Genel Başkan 2. Yardımcısı), Hasan Semih Servidal (Genel Sekreter), Sami Güçlü (Genel Sekreter Yardımcısı), Cumali Cimgü (Mali Sekreter). SİNE-SEN kuruluşunu izleyen kısa bir süre içerisinde üyelerinin ekonomik ve sosyal hakları konusunda önemli kazanımlar elde etti. Sinema alanında ödenen haftalık ücretler 800 TL.'den 4000 TL.'ye çıkartıldı. Fazla çalışma, Pazar günleri çalışma yapılmaması takım sözleşmelerinde kesin hükümlere bağlandı. Pazar günleri çalışmalarında çift yövmiye ödenmesi, yemek parası, 4 gün çalışan teknisyenlerin haftalık ücretlerinin tam olarak ödenmesi imzalanan sözleşmelerde kazanılan diğer ekonomik ve sosyal hakların yanına yer aldı. SİNE-SEN Bir yandan özgün sendikal çalışmalarını sürdürürken diğer yandan da Demokratik Sinema Yasasının çıkartılması, sansürün kaldırılması, Türk Sinema Kurumu'nun oluşturulması konularında yoğun çalışmalar yürüttü.

Y.İ.S. GENEL BAŞKANI İSMET DEMİR ÖLDÜ

YİS, Yapı İşçileri Sendikası eski Genel Başkanı **İsmet Demir** yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak 16.3.1979 tarihinde hayata gözlerini yummuştur.

1925 yılında Eskişehir-Ankara demiryolu üzerindeki **Biçer** İstasyonunda dünyaya gelen İsmet Demir, bir demiryolu işçisi olan babası gibi genç yaşta işçilik hayatına atılmıştır. Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde önemli sayılan eylemler içinde yer almış ve döğüşmüştür.

İşte **İsmet Demir** bu eylemlerin içinde sivrildi. Giderek ölümüne kadar yapı işçilerinin çeşitli grev ve direnişlerini örgütledi, yönetti. O, işçi sınıfının kendiliğinden mücadelesi içinde sivrilen sarı sendikacılar gibi, şan, şöhret ve para için burjuvazi ile uzlaşma yolunu değil, devrimciler gibi mücadele yolunu seçti. Mücadeleyi dar sendikal sınırlara hapsetmedi. Ekonomik mücadeleyi, politik ve ideolojik mücadele bütünlüğünü gözönünde tutarak sürdürdü. Sömürüyü sınırlandırma mücadelesini, sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesine uyumlu kılmaya çalıştı. İşçi sınıfına sonsuz güven, bilimsel sosyalizme bağlılık bütün yaşamına egemen oldu. Ölüm döşeğinde bile, bir yandan kanser denen illete karşı yaşama savaşı verirken, diğer yandan deneylerini genç kuşaklara aktarmak için mücadele anılarını kaleme aldı.

İsmet Demir'in işçi sınıfı mücadelesi içindeki yerini ve somut eylemlerini, DİSK Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu 16.3.1979 günü DİSK Ajansı şöyle verdi:

"İsmet DEMİR, uzun yıllar yapı işkolunda uluslararası tekellerin sömürü ve baskısına karşı yürütülen mücadelenin ön saflarında yer almıştır.

1965 yılında Amerikan Lummus şirketine karşı yapılan Anbarlı Termik Santrali grevi, 1966 yılında İtalyan-Fransız Joint Venture Entropose-Techint Şirketine karşı yapılan Pipe-Line boru hattı işçilerinin grevi, 1967'de İspanyol Dragodos Y. Construcciones Şirketine karşı Kadıncık Barajı işçilerinin grevi, 1968 yılında Amerikan Foster Weheler Şirketine karşı İzmit Petro-Kimya tesisleri inşaatı işçilerinin grev ve direnişleri, 1970 yılında Amerikan Badger Şirketi ve Taşaronu Kozanoğlu-Çavuşoğlu Şirketine karşı rafineri yapım işçilerinin grevi, 1974 yılında İskenderun Demir Çelik Tesisleri yapım işçilerinin direnişi İsmet DEMİR'in sınıf mücadelesi içindeki yerini açık olarak belirler.

Yaşama ve çalışma koşullarının ağır, sömürünün ve baskının yoğun olduğu yapı işkolunda yürütülen mücadele, kan, ter, ecel ve zindanla doludur. İsmet DEMİR bu kavgada en uzunu 12 Mart dönemi olmak üzere bir çok kez tutuklanmıştır. En yakın çalışma arkadaşlarından Fukara Tahir (Tahir ÖZTÜRK) ve Necmettin GİRİTLİOĞLU kanlı saldırılar sonucu şehit edilmiştir.

İsmet DEMİR öldü. Mücadelesi sürecektir. Bütün arkadaşlarına ve işçi sınıfımıza başsağlığı dileriz."

disk yayınları

DİSK Dergisi'nin abone dönemi Şubat sayısı ile bitmiştir.
Mart ayında yeni abone dönemi başlamıştır.
Dergimize abonelerini yenilemek isteyenlerin abone bedelini aşağıdaki hesap numaralarına yatırmaları gereklidir.
Yıllık abone bedeli yurt içi 150'lira, yurt dışı 250 liradır.
Türkiye İş Bankası Merter Şubesi 146 sayılı hesaba,
Ziraat Bankası Merter Şubesi 55 sayılı hesaba,
Yapı ve Kredi Bankası Merter Şubesi 920 000 sayılı hesaba
ve Akbank Merter Şubesi 12 039 sayılı hesaba yatırılabilir

DÜZENLİ YAYINLAR:

1. DİSK AJANSI
2. DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (İngilizce ve Fransızca)
3. DİSK DERGİSİ (Aylık Yayın Organı)
4. DİSK'İN SESİ (Onbeş günlük kitle yayın organı)

KİTAP VE BROŞÜRLER:

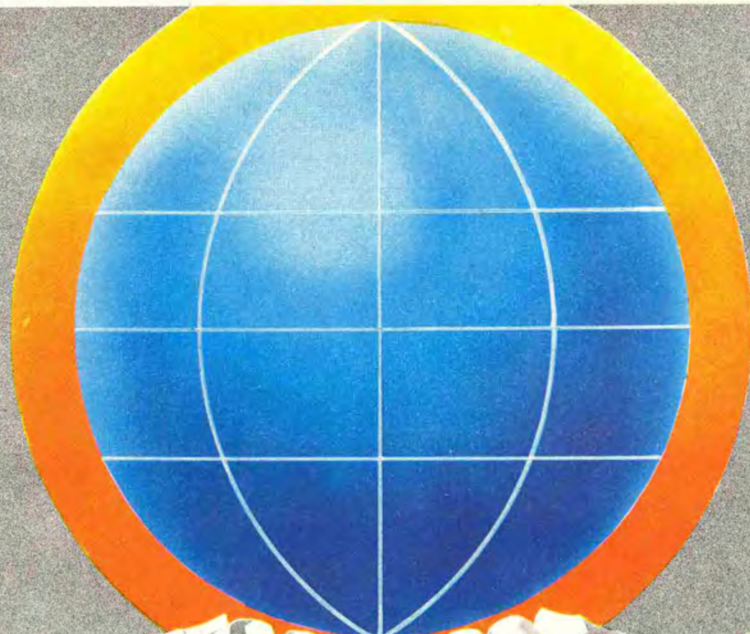
1. TÜRK-İŞ Çıkmazı 1976	(Tükendi)
2. Kuruluş Bildirisi Anatüzük 1967	(..)
3. İşçilerin Uyanışı 1967	(..)
4. 2. Genel Kurul Çalışma Raporu 1968	(..)
5. Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır 1970	(..)
6. DİSK in 4. Mücadele Yılı 1970	(..)
7. TÜRK-İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor 1971	(..)
8. Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararı 1972	(..)
9. IV. Genel Kurul Raporu 1973	(..)
10. Referandum 1973	(..)
11. Erdemir Grevinin İçyüzü 1974	(..)
12. Genel Af 1974	(..)
13. Anatüzük 1974	(..)
14. Ortak Pazar ve Türkiye 1974	(..)
15. V. Dönem Çalışma Raporu 1975	(..)
16. V. Genel Kurul Belgeleri 1975	(..)
17. Anatüzük 1975	(..)
18. Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı	(..)
19. I Mayıs 1976	(..)
20. Anatüzük 1976	(..)
21. göçmen İşçiler Sorunu 1976	(..)
22. 1 Mayıs 1978	(..)
23. Yeni Vergi Tasarısı Üzerine Görüşler 1978	(..)
24. 6. Genel Kurul Kararları	(..)
25. Anatüzük 1978	

YENİ BROŞÜRLER:

28. Demokratik sınıf ve kitle Sendikacılığının TEMEL İLKELERİ

29. Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Disiplin İlkeleri Açısından ONUR KURULU KARARI

32. DİSK YÜRÜTME KURULU UYARIYOR: İşçi SINIF DİSİPLİNİ AÇISINDAN SENDİKAL BİRLİK

1
MAYIS
DİSK